

LUONNOS 26.8.2019

Hallituksen esitys eduskunnalle merenkulun turvallisuuteen kohdistuvien laittomien tekojen ehkäisemistä koskevaan yleissopimukseen liittyvän vuoden 2005 pöytäkirjan ja mannerjalustalla sijaitsevien kiinteiden lauttojen turvallisuuteen kohdistuvien laittomien tekojen ehkäisemistä koskevaan pöytäkirjaan liittyvän vuoden 2005 pöytäkirjan hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Lontoossa 14 päivänä lokakuuta 2005 tehdyt pöytäkirjat merenkulun turvallisuuteen kohdistuvien laittomien tekojen ehkäisemistä koskevan yleissopimuksen sekä siihen liittyvän mannerjalustalla sijaitsevien kiinteiden lauttojen turvallisuuteen kohdistuvien laittomien tekojen ehkäisemistä koskevan pöytäkirjan muuttamiseksi sekä lait pöytäkirjojen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamiseksi. Pöytäkirjat eivät edellytä lainsäädäntömuutoksia.

Vuoden 2005 pöytäkirjoilla yleissopimukseen ja alkuperäiseen pöytäkirjaan tehtyjen muutosten on tarkoitus vahvistaa merenkulun turvallisuuteen kohdistuvien terrorististen tekojen ennaltaehkäisyä. Merenkulun turvallisuuteen kohdistuvien laittomien tekojen ehkäisemistä koskeva yleissopimus ja siihen liittyvä mannerjalustalla sijaitsevien kiinteiden lauttojen turvallisuuteen kohdistuvien laittomien tekojen ehkäisemistä koskeva pöytäkirja hyväksyttiin vuonna 1988. Vuonna 2002 aloitettujen yleissopimuksen ja pöytäkirjan uudistamista koskevien neuvottelujen lopputuloksena hyväksytyillä muutoksilla yleissopimukseen lisättiin uusia rikosmääritelmiä, joiden johdosta yleissopimus koskee itse aluksen turvallisuuteen kohdistuvien tekojen lisäksi myös alukselta muualle suuntautuvia tekoja. Tällaisia yleissopimukseen lisättyjä terrorismirikoksia ovat räjähteen, radioaktiivisen aineen tai joukkotuhoaseen käyttäminen alusta vastaan, öljyn, nestekaasun tai muun vaarallisen tai haitallisen aineen päästäminen alukselta, aluksen käyttäminen aseena sekä uhkaus toteuttaa jokin näistä teoista. Keskeisiä muutoksia ovat edelleen biologisten, kemiallisten ja ydinaseiden kuljetuksen samoin kuin ydinsulkusopimuksen vastaisen ydinaineen kuljetuksen ja joukkotuhoaseiden valmistukseen tarvittavien kaksikäyttötuotteiden kuljetuksen kriminalisoiminen. Myös terroristisessa tarkoituksessa tapahtuva räjähteiden ja radioaktiivisen aineen kuljetus aluksessa tulee rangaistavaksi. Samalla mahdollistetaan yleissopimuksen tarkoittamista rikoksista epäillyn aluksen pysäyttäminen ja tarkastaminen aavalla merellä lippuvaltion suostumuksella. Kiinteitä lauttoja koskevaan pöytäkirjaan tehdyt muutokset noudattavat yleissopimukseen tehtyjä muutoksia soveltuvin osin.

Muutospöytäkirjat ovat tulleet kansainvälisesti voimaan 28 päivänä heinäkuuta 2010. Suomi allekirjoitti pöytäkirjat 27 päivänä kesäkuuta 2006. Pöytäkirjat tulevat Suomen osalta voimaan 90 päivän kuluttua hyväksymiskirjan tallettamisesta. Esitykseen sisältyy lakiehdotukset vuoden 2005 muutospöytäkirjojen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta sekä Suomen toimivaltaisesta viranomaisesta. Lakien on tarkoitus tulla voimaan samanaikaisesti, kuin muutospöytäkirjat tulevat voimaan Suomen osalta.

YLEISPERUSTELUT

1 Johdanto

Jo 1980-luvulla huoli alusten, niiden matkustajien ja miehistön turvallisuutta uhkaavista laittomista teoista motivoi valtiot neuvottelemaan asiantilan parantamisesta. Vuonna 1985 tapahtuneen Achille Lauro -aluksen kaappauksen jälkimainingeissa Kansainvälisessä merenkulkujärjestössä (IMO) valmisteltu yleissopimus merenkulun turvallisuuteen kohdistuvien laittomien tekojen ehkäisemisestä (ns. SUA-yleissopimus, Convention on the Suppression of Unlawful Acts against the Safety of Maritime Navigation) hyväksyttiin yksimielisesti maaliskuussa 1988 Roomassa järjestetyssä diplomaattikonferenssissa. Samassa konferenssissa hyväksyttiin myös pöytäkirja mannerjalustalla sijaitsevien kiinteiden lauttojen turvallisuuteen kohdistuvien laittomien tekojen ehkäisemisestä (ns. SUA-pöytäkirja, Protocol for the Suppression of Unlawful Acts Against the Safety of Fixed Platforms Located on the Continental Shelf). Yleissopimus ja pöytäkirja tulivat kansainvälisesti voimaan vuonna 1992. Yleissopimus tuli Suomen osalta voimaan 10 päivänä helmikuuta 1999 (SopS 11/1999) ja sen pöytäkirja 27 päivänä heinäkuuta 2000 (SopS 44/2000).

Vuoden 1992 jälkeen terrorismi ja joukkotuhoaseiden lisääntyminen ovat kasvavassa määrin vaikuttaneet globaaliin turvallisuuteen. Yhdysvaltoihin kohdistuneet terroristihyökkäykset 11 päivänä syyskuuta 2001 paljastivat kansainvälisen kuljetusjärjestelmän haavoittuvuuden sekä terrorismin kohteena että potentiaalisena joukkotuhoaseena. Merikuljetusten ja erityisesti konttikuljetusten käytön kasvaminen lisäsivät terroristihyökkäysten potentiaalista uhkaa kansainvälisen kaupan sujuvuudelle.

Loppuvuonna 2001 useat kansainväliset järjestöt, IMO mukaan lukien, ottivat terrorismin torjumisen tehostetusti asialistalleen. IMO:n oikeudellinen komitea ryhtyi tutkimaan vuoden 1988 SUA-yleissopimuksen ja siihen liittyvän kiinteitä lauttoja koskevan pöytäkirjan säännöksiä. Loppuarviona oli, että sopimuksissa määritellyt lainvastaisten tekojen kategoriat olivat liian kapea-alaisia ja niitä tuli laajentaa. Muiden kuin aluksen lippuvaltion viranomaisten oikeus nousta epäiltyyn alukseen aavalla merellä otettiin myös tarkasteluun. Vuonna 2002 ryhdyttiinkin neuvottelemaan SUA-yleissopimuksen ja siihen liittyvän kiinteitä lauttoja koskevan pöytäkirjan muutoksista. IMO:n oikeudellinen komitea sai työnsä valmiiksi huhtikuussa 2005 ja muutokset hyväksyttiin yksimielisesti diplomaattikonferenssissa Lontoossa 14 päivänä lokakuuta 2005.

Vuonna 2005 hyväksytyihin muutospöytäkirjoihin voivat sitoutua vain yleissopimuksen ja alkuperäisen pöytäkirjan sopimuspuolet. Molemmat vuoden 2005 pöytäkirjat ovat tulleet kansainvälisesti voimaan 28 päivänä heinäkuuta 2010. Suomi on allekirjoittanut pöytäkirjat 27 päivänä kesäkuuta 2006. Pöytäkirjoihin myöhemmin sitoutuvien valtioiden osalta ne tulevat voimaan 90 päivän kuluttua sitoutumiskirjan tallettamisesta.

Toukokuuhun 2019 mennessä kaikkiaan 47 valtiota (edustaen 39,87 % maailman laivastojen bruttotonnivetoisuudesta) on ratifioinut SUA-yleissopimukseen vuonna 2005 tehdyn pöytäkirjan ja 40 valtiota (edustaen 39,08 % maailman laivastojen bruttotonnivetoisuudesta) kiinteitä lauttoja koskevan vuoden 2005 muutospöytäkirjan. Pohjoismaista Norja, Ruotsi ja Tanska ovat ratifioineet pöytäkirjat. Itämeren rantavaltioista muutospöytäkirjat on ratifioinut lisäksi Viro ja Saksa ja Latvia ovat liittyneet niihin. Venäjä on ratifioinut alkuperäisen SUA-yleissopimuksen sekä siihen liittyvän kiinteitä lauttoja koskevan pöytäkirjan, mutta ei vuoden 2005 muutospöytäkirjoja.

2 Nykytila

Vuonna 1988 hyväksytyt SUA-yleissopimus ja sen pöytäkirja ovat osa laajempaa terrorismin torjuntaa koskevien sopimusten verkostoa, jonka vahvistaminen on osa kansainvälistä terrorismin vastaista työtä. Yhdistyneiden kansakuntien (YK) piirissä on luotu viimeisten 30 vuoden aikana laaja ja varsin kattava sopimusverkosto, joka velvoittaa sopimuspuolet toimivaltansa puitteissa tutkimaan terrorismirikokset ja tuomitsemaan niihin syylliset sikäli kuin heitä ei luovuteta toimivaltaiselle muulle valtiolle.

Suomi on osallistunut aktiivisesti sopimusten laadintaan ja täytäntöönpanoon. Suomessa on voimassa 16 YK:n tai Euroopan neuvoston puitteissa tehtyä terrorismin vastaista sopimusta. Suomen lainsäädännössä keskeiset terrorismirikoksia koskevat säännökset sisältyvät rikoslain (39/1889) yleisvaarallisia rikoksia koskevaan 34 lukuun sekä terrorismirikoksia koskevaan 34 a lukuun. Rikoslain 34 a luvussa säädetään rangaistavaksi terroristisessa tarkoituksessa tehdyt rikokset samoin kuin muun muassa tällaisten rikosten valmistelu, terroristiryhmän johtaminen ja sen toiminnan edistäminen sekä terrorismin rahoittaminen.

Vuoden 1988 yleissopimus ja sen pöytäkirja seuraavat läheisesti lentoliikenteen osalta hyväksytyjen vastaavien sopimusten mallia. Yleissopimuksen ja pöytäkirjan mukaiset kriminalisoinnit koskevat aluksen laitonta haltuunottoa väkivalloin tai väkivallalla uhaten samoin kuin muita aluksen tai kiinteän lautan turvallisuuteen kohdistuvia tekoja, aluksen tai sen lastin vahingoittamista ja aluksen tai kiinteän lautan tuhoamista. Myös väärän tiedon välittäminen on kriminalisoitu, jos se johtaa aluksen turvallisen kulun vaarantumiseen. Kriminalisoitujen tekojen yhteydessä tehty toisen henkilön vahingoittaminen tai surmaaminen on myös määritelty rikokseksi.

Yleissopimusta ratifioitaessa nämä kriminalisoinnit todettiin katetuiksi rikoslain yleisvaarallisia rikoksia koskevan 34 luvun uudistamisella (578/1995). Luku sisältää säännökset muun muassa liikennetuhotyöstä, törkeästä tuhotyöstä ja aluksen kaappauksesta. Rikoslain 34 luvun säännökset eivät kuitenkaan koskeneet yleissopimuksen pöytäkirjassa tarkoitettuja kiinteitä lauttoja, joten pöytäkirjaan vuonna 2000 liityttäessä sen määräykset pantiin täytäntöön muuttamalla liikennetuhotyötä (2 §) sekä aluksen kaappausta (11 §) koskevia pykäläiä lisäämällä näihin tarvittavat kiinteitä lauttoja koskevat maininnat (343/2000).

3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

3.1 Tavoitteet

Vuoden 2005 pöytäkirjoilla tehtyjen muutosten on tarkoitus tukea sopimuspuolten pyrkimyksiä ehkäistä terrorismia ja joukkotuhohaseiden leviämistä, tehostaen samalla kokonaisvaltaista työtä ja valtioiden välistä yhteistyötä terrorismin torjumiseksi, sekä edistää merenkulun ja merellä tapahtuvan taloudellisen toiminnan turvallisuutta. Hyväksyttäväksi esitettävät muutospöytäkirjat lisäävät yleissopimukseen ja alkuperäiseen pöytäkirjaan useita rikosmääritelmiä muuttaen samalla niiden painopistettä itse aluksen tai kiinteän lautan turvallisuuteen kohdistuvista teoista myös alukselta tai lautalta muualle suuntautuviin tekoihin ja toisaalta myös terrorismitekosten ennaltaehkäisyyn. Muutoksilla päivitetään ja täydennetään alkuperäistä SUA-yleissopimusta ja kiinteitä lauttoja koskevaa pöytäkirjaa vastaamaan uusiin haasteisiin varsinkin syyskuun 2001 terroristihyökkäysten jälkeen, jotka toivat esiin kansainvälisen kuljetusjärjestelmän haavoittuvuuden sekä terrorismin kohteena että potentiaalisena joukkotuhohaseena.

Kaikki Itämeren rantavaltiot ovat sitoutuneet alkuperäiseen SUA-yleissopimukseen. Muutospöytäkirjoihin ovat rantavaltioista sitoutuneet Ruotsi, Viro, Latvia, Saksa ja Tanska.

Muutospöytäkirjojen hyväksyminen ja voimaansaattaminen myös Suomessa osaltaan tehostaisi kansainvälistä ja alueellista yhteistyötä sekä toimintavalmiuksia Suomen lähialueilla.

3.2 Keskeiset ehdotukset

Vuoden 2005 pöytäkirjalla lisätään SUA-yleissopimukseen yhdeksän uutta rikosta. Terroristista tarkoitusta edellyttäviä uusia kriminalisointeja ovat räjähteiden, radioaktiivisen aineen tai joukkotuhoaseiden käyttäminen alusta vastaan tai aluksessa tai laukaiseminen aluksesta, öljyn, nestekaasun tai muun haitallisen tai myrkyllisen aineen päästäminen aluksesta, aluksen käyttäminen aseena, sekä uhkaus toteuttaa jokin tällainen teko. Uusia kuljetusrikoksia puolestaan ovat räjähteiden ja radioaktiivisen aineen kuljetus terroristisessa tarkoituksessa, biologisten, kemiallisten tai ydinaseiden kuljetus, ydinsulkusopimuksen vastainen ydinaineiden kuljetus sekä joukkotuhoaseiden valmistukseen käytettävien kaksikäyttötuotteiden kuljetus. Vuoden 2005 pöytäkirja kriminalisoi lisäksi terrorismirikokseen syyllistyneen henkilön pakomatkan avustamisen. Myös edellä mainittuihin rikoksiin sekä SUA-yleissopimuksen alun perin kattamiin rikoksiin liittyvä avunanto eri muodoissaan kriminalisoidaan. Lisäksi muutospöytäkirja sisältää määräykset oikeushenkilön vastuusta. Se myös alkuperäistä yleissopimusta vastaavalla tavalla velvoittaa osapuolet ryhtymään tarpeellisiin toimenpiteisiin lainkäyttövallan ulottamiseksi kaikkiin pöytäkirjan kattamiin rikoksiin. Muutospöytäkirjalla muiltakin osin modernisoidaan alkuperäistä SUA-yleissopimusta muun muassa lisäämällä uudempia terrorisminvastaisia sopimuksia vastaavat määräykset koskien rikoksenteikijän luovuttamista.

Yleissopimukseen lisätään vuoden 2005 pöytäkirjalla myös määräykset aluksen pysäyttämisestä, alukseen noususta ja aluksen tarkastamisesta. Muutospöytäkirjan alukseen nousua ja aluksen tarkastamista koskevia määräyksiä sovelletaan sopimuspuolena olevien valtioiden lipun alla purjehtiviin aluksiin, jotka ovat valtion aluemereren ulkopuolisella merenpuoleisella alueella.

Kiinteitä lauttoja koskevaan pöytäkirjaan lisätään vastaavasti kolme edellä mainituista yleissopimukseen lisättävistä rangaistavista teoista. Näitä ovat terroristisessa tarkoituksessa tehty räjähteen, radioaktiivisen aineen tai joukkotuhoaseiden käyttäminen kiinteitä lauttoja vastaan tai niiden laukaiseminen kiinteältä lautalta, öljyn, nestekaasun tai muun haitallisen tai myrkyllisen aineen päästäminen kiinteältä lautalta sekä uhkaus toteuttaa jokin tällainen teko.

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi vuonna 2005 tehdyt muutospöytäkirjat. Mannerjalustalla sijaitsevien kiinteiden lauttojen turvallisuuteen kohdistuvien laittomien tekojen ehkäisemistä koskevaan pöytäkirjaan liittyvän vuoden 2005 pöytäkirjan osalta esitys sisältää ehdotuksen blankettimuotoiseksi voimaansaattamislaki. Merenkulun turvallisuuteen kohdistuvien laittomien tekojen ehkäisemistä koskevaan yleissopimukseen liittyvän vuoden 2005 pöytäkirjan osalta esitys sisältää ehdotuksen sekamuotoiseksi voimaansaattamislaki, jolla voimaansaattamisen lisäksi pantaisiin täytäntöön vuoden 2005 pöytäkirjalla yleissopimukseen lisätyn uuden 8 a artiklan 15 kappaleen määräys, jonka mukaan sopimuspuolten tulee nimetä toimivaltainen viranomainen ottamaan vastaan ja vastaamaan pöytäkirjan mukaisiin sopimuspuolten yhteistyöpyyntöihin. Toimivaltaiseksi viranomaiseksi esitetään Rajavartiolaitoksen alaista Länsi-Suomen merivartioston johtokeskusta (Meripelastuskeskus Turku, MRCC). Voimaansaattamislakiin lisättäisiin myös aineellisoikeudellinen viittaus poliisilain 9 luvun päätöksentekomenettelyjä ja toimivaltuuksia koskevien säännösten soveltumisesta uuden 8 a artiklan määräysten mukaisesti tehtävään yhteistyöhön alukselle nousua ja sen tarkastamista koskien.

4 Esityksen vaikutukset

4.1 Taloudelliset vaikutukset

Esitys ei sisällä uusia valtiontalouteen liittyviä tai muita vähäistä merkittävämpiä taloudellisia vaikutuksia.

4.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Esityksellä ei ole vaikutusta viranomaisten menettelytapoihin tai niitä koskeviin säännöksiin. Pöytäkirjojen voimaansaattamisella viranomaiset kuitenkin saavat lippuvaltion pyyntöön pohjautuvan uuden oikeusperustan vieraan valtion lipun alla purjehtivaan alukseen nousulle ja sen tarkastamiselle Suomen alumeren ulkopuolisella merialueella, ts. talousvyöhykkeellä tai aavalla merellä, kun on perusteltua syytä epäillä yleissopimuksen mukaisen rikoksen tulleen tehdyksi tai olevan meneillään taikka suunnitteilla.

4.3 Ympäristövaikutukset

Esityksellä ei ole ympäristövaikutuksia.

4.4 Yhteiskunnalliset vaikutukset

Esityksellä ei ole sosiaalisia vaikutuksia. Esityksellä ei arvioida olevan myöskään sukupuolivaikutuksia.

5 Asian valmistelu

5.1 Sopimusneuvotteluista

Yleissopimuksen ja sen pöytäkirjan muutokset valmisteltiin IMO:n oikeudellisessa komiteassa ja ne hyväksyttiin Lontoossa 10.–14.10.2005 järjestetyssä diplomaattikonferenssissa. Suomi osallistui näihin useamman vuoden sopimusneuvotteluihin aktiivisesti ja rakentavasti. Suomi piti tärkeänä, että sopimukseen lisättävien rikosten teonkuvaukset määritellään täsmällisesti ja tarkkarajaisesti. Täsmällisten rikosmääritelmien avulla haluttiin välttää tilanteet, joissa hyvässä uskossa ilman rikollista tarkoitusta tehty teko luettaisiin rikokseksi. Suomi nosti myös keskusteltavaksi kysymyksen rangaistavaksi määrättyjen tekojen ja aluksen tarkastamista koskevien määräysten välisestä suhteesta, eli siitä tulisiko kaikkia muutetun SUA-yleissopimuksen 3, 3 a, 3 b ja 3 c artiklassa tarkoitettuja rikoksia koskevien epäilyjen voida käynnistää aluksen pysäytys- ja tarkastusmenettely. Suomi esitti harkittavaksi, että menettely rajattaisiin vain pöytäkirjalla lisättyihin 3 a, 3 b ja 3 c artiklan tarkoittamiin uusiin rikoksiin. Asiasta käytiin perusteellinen keskustelu, jossa oltiin yksimielisiä siitä, että menettely ei olisi perusteltu muutoin kuin yleissopimuksen tarkoittamien vakavampien rikosten ollessa kyseessä. Alusten pysäyttämisen todettiin riippuvan joka tapauksessa lippuvaltion harkinnasta, jossa tulisi kiinnittää huomiota muun muassa suhteellisuusperiaatteeseen. Enemmistö valtioista ei kuitenkaan ollut valmis kirjaamaan tätä rajausta itse sopimukseen. Tuolloin 3 a ja 8 a artiklan välisestä suhteesta käydyt keskustelut kuitenkin tukevat kyseessä olevien määräysten täytäntöönpanoa sopimusvaltioiden viranomaisten toimesta.

Kansallisella tasolla ulkoministeriö, liikenne- ja viestintäministeriö, oikeusministeriö ja puolustusministeriö osallistuivat muutospöytäkirjojen valmisteluun ja niitä käsiteltiin myös merenkulun neuvottelukunnan lainsäädäntöjaostossa.

5.2 Lausunnot ja niiden huomioon ottaminen

Hallituksen esitys on valmisteltu ulkoministeriössä virkatyönä. Hallituksen esityksen luonnoksesta on pyydetty lausunnot [...] Lausunnoissa esitetyt näkemykset on otettu huomioon tätä esitystä laadittaessa [...].

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Pöytäkirjojen sisältö ja niiden suhde Suomen lainsäädäntöön

Merenkulun turvallisuuteen kohdistuvien laittomien tekojen ehkäisemistä koskevaan yleissopimukseen liittyvä vuoden 2005 pöytäkirja

Johdanto-osa

Pöytäkirjan johdanto-osassa korostetaan tietoisuutta siitä, että terroriteot uhkaavat kansainvälistä rauhaa ja turvallisuutta, ja huomioidaan terrorisminvastaiset IMO:n sekä YK:n yleiskokouksen ja turvallisuusneuvoston päätöslauselmat, mukaan lukien YK:n turvallisuusneuvoston joukkotuhoaseiden leviämisen estämistä koskeva päätöslauselma 1540 (2004). Lisäksi mainitaan aikaisemmat YK:n puitteissa tehdyt terrorisminvastaiset sopimukset. Lisäksi johdannossa mainitaan YK:n merioikeusyleissopimus ja kansainvälisen tapaoikeuden merkitys sekä korostetaan vuonna 2002 hyväksytyjen IMO:ssa vuonna 1974 tehdyn ihmishengen turvallisuutta merellä koskevan kansainvälisen yleissopimuksen (SopS 11/1981) muutosten sekä kansainvälisten alusten ja satamarakenteiden turvasäännösten keskeistä merkitystä.

1 artikla. Pöytäkirjan 1 artiklassa määritellään pöytäkirjassa käytetyt termit yleissopimus, järjestö ja pääsihteeri. Järjestöllä tarkoitetaan Kansainvälistä merenkulkujärjestö IMO:a ja pääsihteerillä IMO:n pääsihteeriiä. Nämä määräykset eivät edellytä lainsäädäntömuutoksia.

2 artikla. Pöytäkirjan 2 artiklalla lisätään yleissopimuksen 1 artiklan 1 kappaleeseen uusia määritelmiä, kuten kuljettaminen (b kohta), vakava vamma tai vahinko (c kohta), biologiset, kemialliset ja ydinaseet (d kohta), myrkyllinen kemikaali (e kohta), lähtöaine (f kohta), järjestö (g kohta) ja pääsihteeri (h kohta).

Kuljettaminen tarkoittaa henkilön tai esineen siirtymisen käynnistämistä, järjestämistä tai siihen kohdistuvan tosiasiallisen määräysvallan harjoittamista, mukaan lukien sitä koskeva päätösvalta. Tämän määritelmän tarkoituksena on kattaa koko kuljetusketju lastinantajasta ja huolitsijasta rahdinottajaan ja toisaalta jättää ulkopuolelle ne miehistön jäsenet, jotka lähinnä vain tottelevat määräyksiä. Rikosmääritelmiin sisältyvät vaatimukset tahallisuudesta ja tietoisuudesta suojaavat lähtökohtaisesti laillisesti toimivaa rahdinkuljettajaa rikosoikeudelliselta vastuulta.

Vakavalla vammalla tarkoitetaan vakavaa ruumiinvammaa tai merkittäviin taloudellisiin menetyksiin johtavaa julkisen paikan, valtion laitoksen, julkisia palveluja tuottavan laitoksen tai julkisten liikennevälineiden laajaa tuhoamista tai huomattavaa vahinkoa ympäristölle, mukaan lukien ilma, maaperä, vesi, eläimistö ja kasvisto.

Kappaleeseen sisältyvä biologisten aseiden määritelmä vastaa vuoden 1972 bakteriologisten (biologisten) ja toksiiniaseiden kehittämisen, tuottamisen ja varastoinen kieltämiseksi ja niiden

hävittämiseksi tehdyn yleissopimuksen (SopS 14-15/1975) mukaista määritelmää. Suomi on hyväksynyt yleissopimuksen ja se on tullut Suomen osalta voimaan vuonna 1975.

Kemiallisia aseita koskeva määritelmä vastaa kemiallisten aseiden kehittämisen, tuotannon, varastoinnin ja käytön kieltämistä sekä niiden hävittämistä koskevan yleissopimuksen (SopS 17-19/1997) mukaisia määritelmiä. Sopimus on Suomen osalta tullut voimaan 1997 ja sen täytäntöönpanoa koskee laki kemiallisten aseiden kehittämisen, tuotannon, varastoinnin ja käytön kieltämistä sekä niiden hävittämistä koskevan yleissopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä ja sen soveltamisesta annetun lain muuttamisesta (346/1997) sekä sitä koskeva asetus (348/1997).

Ydinaseilla tarkoitetaan ydinaineita ja muita ydinräjähteitä vuoden 1968 ydinaseiden leviämisen estämisestä tehtyä sopimusta (SopS 10-11/1970) vastaavalla tavalla. Vuoden 1968 sopimus on tullut Suomen osalta voimaan vuonna 1970.

Kappaleen e kohdassa määritellään myrkyllinen kemikaali, jolla tarkoitetaan kemikaalia, jonka kemiallinen vaikutus elintoihintoihin voi aiheuttaa kuoleman, tilapäisen toimintakyvyttömyyden tai pysyvää vahinkoa ihmisille tai eläimille. Myrkyllisiä kemikaaleja ovat kaikki mainitunlaiset kemikaalit riippumatta niiden alkuperästä tai tuotantomenetelmästä ja riippumatta siitä, tuotetaanko niitä laitoksissa, ammuksissa tai muutoin. Määritelmää vastaa kemiallisten aseiden kehittämisen, tuotannon, varastoinnin ja käytön kieltämistä sekä niiden hävittämistä koskevan yleissopimuksen sisältämää myrkyllisten kemikaalien määritelmää.

Kappaleen f kohdassa määritellään lähtöaine, jolla tarkoitetaan kemiallista reaktanttia, joka osallistuu johonkin myrkyllisen kemikaalin valmistuksen vaiheeseen tuotantomenetelmästä riippumatta. Tämä käsittää kahdesta tai useammasta komponentista koostuvan kemiallisen järjestelmän avainkomponentit. Määritelmä vastaa kemiallisten aseiden kehittämisen, tuotannon, varastoinnin ja käytön kieltämistä sekä niiden hävittämistä koskevan yleissopimuksen sisältämää lähtöaineiden määritelmää.

Yleissopimuksen 1 artiklaan lisätään myös 2 kappale, jonka mukaan käsitteillä julkinen paikka, valtion laitos, julkisia palveluja tuottava laitos ja julkiset liikennevälineet on sama merkitys kuin niillä on terrorististen pommi-iskujen torjumista koskevassa kansainvälisessä yleissopimuksessa (SopS 59-60/2002) (a kohta). Käsitteillä raaka-aine ja erityinen halkeamiskelpoinen aine on sama merkitys kuin niillä on Kansainvälisen atomienergiajärjestön (IAEA) perussäännössä (SopS 2/1958) (b kohta). Yleissopimus on tullut Suomen osalta voimaan vuonna 2002 ja perussääntö vuonna 1958.

Pöytäkirjan 2 artiklan sisältämien määritelmien johdosta ei ole tarpeen muuttaa lainsäädäntöä.

3 artikla. Pöytäkirjan 3 artiklalla lisätään yleissopimukseen uusi 2 a artikla, joka sisältää uudemmissa terrorisminvastaisissa yleissopimuksissa yleistyneen suojalausekkeen, jossa vedetään rajaa muun muassa valtion asevoimien toimintaan. Artiklan 1 kappaleen mukaan yleissopimuksen määräykset eivät vaikuta muihin oikeuksiin, velvoitteisiin ja vastuisiin, joita valtioilla ja yksityisillä henkilöillä on kansainvälisen oikeuden nojalla, erityisesti YK:n peruskirjan päämäärien ja periaatteiden sekä ihmisoikeuksia ja pakolaisia koskevan kansainvälisen oikeuden ja kansainvälisen humanitaarisen oikeuden nojalla. Rajaus korostaa yleissopimuksen rikosoikeudellista luonnetta.

Uuden 2 a artiklan 2 kappaleen alkuosan mukaan yleissopimus ei koske kansainvälisen humanitaarisen oikeuden säätlemää asevoimien toimintaa aseellisen selkkauksen aikana näiden käsitteiden humanitaarisen oikeuden mukaisessa merkityksessä. Ensimmäinen viittaus humanitaariseen oikeuteen on tarpeellinen, jotta yleissopimuksen tarkoittamat teot eivät missään

olosuhteissa jäisi rankaisematta. Säännöksen muotoilu takaa sen, ettei yleissopimuksen soveltamisalan ulkopuolelle jää rikoksia, jotka on tehty aseellisen konfliktin aikana mutta joihin humanitaarisen oikeuden säännöt eivät sovellu. Tällainen tilanne voi syntyä esimerkiksi siksi, että kyseisillä teoilla ei ole yhteyttä konfliktiin. Mahdollisia määritelmäerimielisyyksiä varten artiklassa todetaan, että käsitteille ”asevoimien toiminta” ja ”aseellinen selkkkaus” on annettava niille humanitaarisessa oikeudessa vakiintuneet merkitykset.

Saman kappaleen mukaan yleissopimus ei koske myöskään valtion asevoimien toimintaa niiden hoitaessa virallisia tehtäviään, siltä osin kuin sitä säätelevät muut kansainvälisen oikeuden määräykset. Virallisia tehtäviä koskeva rajaus sulkee yleissopimuksen soveltamisalan ulkopuolelle valtion asevoimien toiminnan myös muuten kuin kansainvälisen humanitaarisen oikeuden tunnustaman aseellisen selkkauksen oloissa edellyttäen, että se tällöin kuuluu muun kansainvälisen oikeuden sääntelyn piiriin.

Artiklan 3 kappaleen mukaan yleissopimuksen määräykset eivät vaikuta niihin oikeuksiin, velvoitteisiin ja vastuisiin, joista sopimuksessa ydinaseiden leviämisen estämisestä, yleissopimuksessa bakteriologisten (biologisten) ja toksiiniaseiden kehittämisen, tuottamisen ja varastoimisen kieltämiseksi ja niiden hävittämiseksi tai kemiallisten aseiden kehittämisen, tuotannon, varastoinnin ja käytön kieltämistä sekä niiden hävittämistä koskevassa yleissopimuksessa määrätään.

Pöytäkirjan 3 artikla ei aiheuta tarvetta lainsäädännön muuttamiseen.

4 artikla. Pöytäkirjan 4 artiklan 1 - 2 kappaleilla tehdään yleissopimuksen 3 artiklan 1 kappaleeseen teknisluontoisia muutoksia. Yleissopimuksen 3 artikla sisältää luettelon rikoksiksi määritellyistä teoista, joka pääsääntöisesti jätetään ennalleen.

Pöytäkirjan 4 artiklan 3 kappaleella poistetaan yleissopimuksen 3 artiklan 1 kappaleen sisältämästä tekemuotojen listauksesta g kohta, jonka mukaan muiden kyseisen kappaleen a – f kohdassa mainittujen rikosten yhteydessä tehty toisen henkilön vahingoittaminen tai surmaaminen myös katsotaan rikokseksi. Vastaava kriminalisointi sisältyy jatkossa yleissopimuksen uuden 3 c artiklan a kohtaan.

Yleissopimuksen 3 artiklan 1 kappaleessa alun perin luetellut teot tulevat jatkossa aikaisempaan tapaan rangaistavaksi rikoslain 34 luvun säännösten nojalla siten kuin yleissopimuksen hyväksymistä koskevassa hallituksen esityksessä (HE 106/1998 vp) on selostettu. Kappaleen a kohdan mukainen teko on rangaistava rikoslain 34 luvun 11 §:n mukaisena aluksen kaappauksena ja b, c, e ja f kohdan mukaiset teot 2 §:n mukaisena liikennetuhotyönä ja 3 §:n mukaisena törkeänä tuhotyönä. Artiklan 1 kappaleen d kohdassa tarkoitettut teot ovat rangaistavia liikennetuhotyön tai törkeän liikennetuhotyön yrityksenä tai yleisvaarallisen rikoksen valmistelua koskevan rikoslain 34 luvun 9 §:n nojalla.

Pöytäkirjan 4 artiklan 4 kappaleella poistetaan yleissopimuksen 3 artiklan 2 kappaleesta rikoksen yritystä koskeva a kohta, joka lisätään uuden 3 c artiklan b kohdaksi. Yleissopimuksen 3 artiklan 2 kappaleesta poistetaan myös sen b kohdan toinen osio, jonka mukaan henkilö syyllistyy rikokseen myös, jos hän avustaa muulla tavoin tällaiseen rikokseen syyllistyvää henkilöä. Muutospöytäkirja 4 artiklan 7 kappaleella vastaava kriminalisointi lisätään yleissopimuksen uuteen 3 c artiklaan. Yleissopimuksen alkuperäiseen 3 artiklan 2 kappaleeseen sisältyvä rikokseen yllyttäminen puolestaan siirretään uuden 3 c artiklan d kohdaksi.

Muutospöytäkirjalla muutetun yleissopimuksen 3 artiklan 2 kappaleen mukainen uhkaus ja pakottaminen tulevat jatkossakin rangaistaviksi laitonta uhkausta ja pakottamista koskevien rikoslain 25 luvun 7 ja 8 §:n säännösten mukaan.

Muutospöytäkirjan sisältämät keskeisimmät uudet kriminalisoinnit sisältyvän sen 4 artiklan 5 – 7 kappaleeseen.

Pöytäkirjan 4 artiklan 5 kappaleella lisätään yleissopimukseen uusi 3 a artikla, jolla yleissopimukseen sisällytetään kahdeksan uutta kriminalisointia. Uuden 3 a artiklan 1 kappaleen johdantolause asettaa näiden kaikkien osalta rangaistavuuden edellytykseksi teon laittomuuden ja tahallisuuden.

Uudet terrorismirikokset

Uuden 3 a artiklan 1 kappaleen a kohdassa asetetaan sen neljän alakohdan mukaisen tekemuodon osalta teon rangaistavuuden edellytykseksi teon laittomuuden ja tahallisuuden lisäksi sen terroristinen tarkoitus. Tämä tarkoittaa, että teon tarkoituksena on sen luonteen tai yhteyden perusteella pelotella väestöä tai pakottaa hallitus tai kansainvälinen järjestö johonkin tekoon tai pidättäytymään jostakin teosta. Lisäksi jokaisessa alakohdassa edellytetään, että teko aiheuttaa tai on omiaan aiheuttamaan kuoleman tai vakavan vamman tai vahingon.

Kansallisessa lainsäädännössä teon terroristinen tarkoitus määritellään rikoslain 34 a luvun 6 §:ssä, jonka mukaisesti rikoksenteijällä on terroristinen tarkoitus, jos hänen tarkoituksenaan on aiheuttaa vakavaa pelkoa väestön keskuudessa, pakottaa oikeudettomasti jonkin valtion hallitus tai muu viranomainen taikka kansainvälinen järjestö tekemään, sietämään tai tekemättä jättämään jotakin, oikeudettomasti kumota jonkin valtion valtiosääntö tai muuttaa sitä tai horjuttaa vakavasti valtion oikeusjärjestystä taikka aiheuttaa erityisen suurta vahinkoa valtiontaloudelle tai valtion yhteiskunnallisille perusrakenteille tai aiheuttaa erityisen suurta vahinkoa kansainvälisen järjestön taloudelle tai sellaisen järjestön muille perusrakenteille.

Uuden 3 a artiklan 1 kappaleen a kohdassa tarkoitettuja uusia ns. terrorismirikoksia ovat räjähteiden, radioaktiivisen aineen tai joukkotuhoaseiden käyttäminen alusta vastaan tai aluksessa tai niiden laukaiseminen aluksesta, öljyn, nestekaasun tai muun vaarallisen tai haitallisen aineen päästäminen alukselta, aluksen käyttäminen aseena sekä uhkaus toteuttaa jokin edellä mainituista teoista.

Kohdassa tarkoitettut teot ovat rikoslain mukaan terroristisessa tarkoituksessa tehtynä rangaistavia 34 a luvun säännösten nojalla. Rikoslain 34 a luvun 1 § määrittelee terroristisessa tarkoituksessa tehdyt rikokset. Tällaisia muutospöytäkirjan kannalta olennaisia kriminalisointeja ovat laitton uhkaus ja perätön vaarailmoitus, ydinenergian käyttörikos, tahallinen vaaran aiheuttaminen, liikennetuhotyö, terveyden vaarantaminen, törkeä vahingonteko, kemiallisen aseiden kiellon rikkominen, biologisen aseiden kiellon rikkominen, tahallinen törkeä ympäristön turmeleminen, törkeä pahoinpitely, törkeä tuhotyö, törkeä terveyden vaarantaminen, ydinräjähdysrikos, surma, tappo ja murha.

Pöytäkirjan kriminalisointivelvoitteita täyttävät myös sellaiset edellä mainittujen rikosten tekemuodot, jotka eivät sisälly 34 a luvun 1 §:ään ja joiden rangaistavuudelta Suomen lainsäädäntö ei siis edellytä terroristista tarkoitusta. Kyseiset kriminalisoinnit ovat näin ollen muutospöytäkirjan velvoitteita laajemmin Suomessa rangaistavia.

Lisäksi rikoslain 34 a luvun 1 a §:ssä säädetään rangaistavaksi terroristisessa tarkoituksessa tehty radiologista asetta koskeva rikos. Pykälän mukaan rangaistavaa on ydinterrorismin torjumisesta tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen (SopS 6/2009) 1 artiklan 4 kappaleen b kohdassa tarkoitettun

laitteen valmistaminen, hankkiminen, kuljettaminen, toimittaminen tai kehittäminen tai sellaisen hallussapito tai sen valmistamista varten tapahtuva tutkimustoiminta. Pykälä lisättiin rikoslakiin terrorismin torjumisesta sekä neuvoston puitepäätöksen 2002/475/YOS korvaamisesta sekä neuvoston päätöksen 2005/671/YOS muuttamisesta tehdyn Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2017/541 (EUVL, N:o L 88, 31.3.2017, s. 6-21; jäljempänä ”terrorismirikosdirektiivi”) täytäntöönpanon yhteydessä. Terrorismirikosdirektiivin edellyttämät lainsäädäntömuutokset ovat tulleet voimaan 15 päivänä marraskuuta 2018. Hallituksen esitykseen (HE 30/2018 vp) sisältyvien yksityiskohtaisten perusteluiden (s. 23) mukaisesti radiologiseksi aseeksi voidaan yleisesti ottaen katsoa laite, joka on suunniteltu levittämään radioaktiivista ainetta ympäristöön sekä sitä kautta saastuttamaan ympäristöä ja aiheuttamaan vahinkoa ja vaaraa ihmisten hengelle ja terveydelle. Radiologinen ase poikkeaa ydinaseesta siinä, että ensiksi mainitussa ei ole riittävästi materiaalia kriittisen massan saavuttamiseen, ketjureaktioon ja ydinräjähdykseen. Tarkka määritelmä on pykälässä viitatussa yleissopimuksen kohdassa.

Uuden 3 a artiklan 1 kappaleen a kohdan mukaiset tekemuodot eivät edellytä lainsäädännön muuttamista.

Uudet kuljetusrikokset

Yleissopimuksen uuden 3 a artiklan 1 kappaleen b kohdassa luetellaan rangaistavaksi määriteltävät kuljetusrikokset. Myös näiden tekotapojen osalta rangaistavuus edellyttää kappaleen johdantokappaleen mukaisesti teon laittomuutta ja tahallisuutta. Kohdassa luetellut neljä kuljetusrikosten tekemuotoa ovat räjähteen tai radioaktiivisen aineen kuljetus, biologisten, kemiallisten tai ydinaseiden kuljetus, ydinsulkusopimuksen vastainen ydinaineiden kuljetus sekä biologisen, kemiallisen tai ydinaseen suunnitteluun, valmistamiseen tai toimittamiseen tarvittavan välineistön, materiaalin, ohjelmiston tai näihin liittyvän teknologian (ns. kaksikäyttötuoite) kuljetus.

Kuljetusrikoksista ensimmäinen tekemuoto, räjähteen tai radioaktiivisen aineen aluksella kuljettamisen rangaistavuus edellyttää kuljettajalta tietoisuutta siitä, että räjähdettä tai ainetta aiotaan käyttää kuoleman tai vakavan vamman tai vahingon aiheuttamiseen tai näiden aiheuttamisella uhkaamiseen, samoin kuin lisäksi terroristista tarkoitusta.

Edellä selostetut rikoslain 34 a luvun 1 ja 1 a §:n säännökset kattavat myös tämän uuden kriminalisoinnin, jos tekijällä on terroristinen tarkoitus.

Kuljetusrikosten toisena tekemuotona uuden 3 a artiklan 1 kappaleen b kohdassa mainitaan biologisen, kemiallisen tai ydinaseen kuljettaminen. Teot edellyttävät rikosentekijältä tietoisuutta siitä, että kyseessä on yleissopimuksen 1 artiklassa määritelty biologinen, kemiallinen tai ydinase.

Rikoslain 11 luvun 9 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan biologisen aseiden kiellon rikkomisesta tuomitaan se, joka laittomasti valmistaa, kuljettaa tai toimittaa biologisen aseiden tai toksiiniaseiden.

Rikoslain 11 luvun 8 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan kemiallisen aseiden kiellon rikkomiseen syyllistyy se, joka kemiallisten aseiden kehittämisen, tuotannon, varastoinnin ja käytön kieltämistä sekä niiden hävittämistä koskevan yleissopimuksen vastaisesti kehittää, tuottaa, muutoin hankkii, varastoi, pitää hallussaan tai kuljettaa kemiallisen aseiden.

Rikoslain säännökset kattavat näin ollen myös uuden 3 a artiklan 1 kappaleen b kohdan mukaisen kriminalisoinnin.

Artiklan 1 kappaleen b kohdan kolmantena tekemuotona on kuljettaa aluksella raaka-ainetta, erityistä halkeamiskelpoista ainetta tai välineitä tai materiaalia, joka on nimenomaisesti suunniteltu tai valmistettu erityisen halkeamiskelpoisen aineen käsittelyyn, käyttämiseen tai tuottamiseen, tietoisena siitä, että sitä aiotaan käyttää ydinräjähdetoiminnassa tai muussa ydintoiminnassa, johon ei sovelleta jonkin IAEA:n kattavia turvajärjestelyjä koskevan sopimuksen mukaisia järjestelyjä.

Rikoslain yleisvaarallisia rikoksia koskevan 34 luvun 6 §:n 1 momentin mukaan ydinräjähdერიkokseen syyllistyy se, joka tuo Suomeen taikka hankkii, valmistaa, kuljettaa, toimittaa, pitää hallussaan, kehittää tai räjäyttää ydinräjähteen tai harjoittaa tutkimustoimintaa sen valmistamista varten. Rikoslaki näin ollen kattaa tämänkin kriminalisoinnin.

Artiklan 1 kappaleen b kohdan viimeisenä, neljäntenä tekotapana on kuljettaa aluksella välineistöä, materiaalia tai ohjelmistoa tai näihin liittyvää teknologiaa, joka myötävaikuttaa merkittävästi biologisen, kemiallisen tai ydinaseen suunnitteluun, valmistukseen tai toimittamiseen, tarkoituksena saattaa ne käytettäviksi tällaiseen tarkoitukseen. Tämä kaksikäyttötuotteiden kuljettamista koskeva kriminalisointi oli sopimusneuvotteluissa yksi haasteellisimmista kysymyksistä. Kaksikäyttötuotteiden kuljetuksessa kysymys on tavanomaisemmasta toiminnasta kuin muiden kuljetusrikosten osalta. Kaksikäyttötuotteiden osalta ei myöskään ollut olemassa muita kuljetusrikoksia vastaavalla tavalla jo hyväksytyä yleismaailmallista määritelmää. Lisäksi neuvotteluissa haasteelliseksi osoittautui rikosoikeudellisen vastuun kohdentaminen tämän tekemuodon osalta.

Neuvotteluiden lopputuloksena päädyttiin edellyttämään, että kuljetuksen kohteena olevat kaksikäyttötuotteet merkittävästi myötävaikuttavat joukkotuhousoseiden suunnitteluun, valmistamiseen tai toimittamiseen. Tämän edellytyksen tarkoituksena oli jättää sopimuksen ulkopuolelle tilanteet, joilla lastin määrän tai luonteen vuoksi olisi vain vähäinen merkitys joukkotuhousoseiden valmistukselle. Syyksiluettavuuden osalta edellytetään lisäksi kuljettajalta tahallisuutta pelkän tietoisuuden sijaan. Syyksiluettavuuskynnyksen ylittyminen edellyttää, että kuljettajan tarkoituksena on saattaa kyseiset tuotteet käytettäviksi tällaiseen tarkoitukseen. Osana saavutettua kompromissia myös edellä pöytäkirjan 2 artiklaan sisältyvä kuljetuksen määritelmä pyrkii kohdentamaan vastuuta niihin tahoihin, jotka käynnistävät kuljetustapahtuman, järjestävät sitä tai harjoittavat tehokasta valvontaa sen suhteen.

Kaksikäyttötuotteiden kuljettaminen voi Suomen lainsäädännön nojalla tulla rangaistavaksi esimerkiksi avunantona kemiallisen aseiden kiellon rikkomiseen, biologisen aseiden kiellon rikkomiseen, ydinräjähdერიkokseen tai rikoslain 34 a luvun 1 §:n mukaiseen terroristisessa tarkoituksessa tehtyyn rikokseen tai terroristisessa tarkoituksessa tehtävän rikoksen valmisteluun (rikoslain 34 a luvun 2 §).

Edellä selostettujen rikoslain määräysten lisäksi kaikkien kuljetusrikosten tekemuotojen osalta merkitystä voi olla myös rikoslain 44 luvun 13 §:ssä rangaistavaksi säädetyllä vaarallisten aineiden kuljetusrikoksella. Nimenomaisten kuljetussäännösten piiriin kuulumaton kuljettaminen voi lisäksi olla rikoslain 5 luvun 6 §:n mukaista avunantoa alakohdissa tarkoitettuihin tekoihin. Kysymys voi olla myös törkeän henkeen tai terveyteen kohdistuvan rikoksen valmistelusta (rikoslain 21 luvun 6 a §). Joissakin tapauksissa saattaa olla mahdollista katsoa, että kuljetuksesta huolehtivan osuus on siinä määrin oleellinen, että hänet on katsottava rikoskumppaniksi (rikoslain 5 luvun 3 §).

Edellä selostetulla tavalla rikoslain säännökset kattavat uuden 3 a artiklan 1 kappaleen b kohdan mukaisten kuljetusrikosten kriminalisoinnille asetetut edellytykset, joten lainsäädännön muuttamiselle ei ole tarvetta.

Muutospöytäkirjan 4 artiklalla yleissopimukseen lisätyn uuden 3 a artiklan 2 kappaleen mukaan yleissopimuksessa tarkoitettu rikokseksi ei katsota edellä selostetun 1 kappaleen b kohdan iii alakohdassa tarkoitettua materiaalin tai välineistön kuljettamista eikä ydinaseeseen tai muuhun ydinräjähteeseen liittyvän iv alakohdassa tarkoitettua materiaalin tai välineistön kuljettamista silloin, kun tämä materiaali tai välineistö kuljetetaan ydinaseiden leviämisen estämisestä tehdyn sopimuksen osapuolen alueelle tai alueelta tai kuljetetaan muutoin sen valvonnassa. Edellytyksenä on ensinnäkin, että kuljettamisesta seuraava materiaalin tai välineistön siirto tai vastaanottaminen, mukaan lukien valtion sisäinen siirto tai vastaanottaminen, ei ole ristiriidassa niiden velvoitteiden kanssa, jotka tälle osapuolelle on määrätty ydinaseiden leviämisen estämisestä tehdyssä sopimuksessa. Lisäksi edellytetään, että aineisto tai välineistö on tarkoitettu ydinaseiden leviämisen estämisestä tehdyn sopimuksen osapuolen ydinaseeseen tai muun ydinräjähteen maaliinsaattamisjärjestelmään, eikä tällaisen aseiden tai laitteiden hallussapito ole ristiriidassa niiden velvoitteiden kanssa, jotka osapuolelle on määrätty kyseisessä sopimuksessa.

Myöskään tämä uuden 3 a artiklan 2 kappale ei edellytä lainsäädäntömuutoksia.

Muut uudet rikokset

Pöytäkirjan 4 artiklan 6 kappaleella lisätään yleissopimukseen uusi 3 b artikla. Sen mukaan henkilö syyllistyy yleissopimuksessa tarkoitettuun rikokseen, jos hän laittomasti ja tahallaan kuljettaa toisen henkilön aluksella tietoisena siitä, että tämä henkilö on syyllistynyt tekoon, joka on 3, 3 a tai 3 c artiklassa tarkoitettu rikos tai jossakin yleissopimuksen liitteessä mainitussa sopimuksessa tarkoitettu rikos, ja aikoen auttaa tätä henkilöä välttelemään syytettä. Pakomatkan avustaminen tulisi Suomessa rangaistavaksi rikoslain 15 luvun 11 §:n (rikosentekijän suojeleminen) perusteella. Uuden 3 b artiklan määräykset eivät edellytä muutoksia lainsäädäntöön.

Muutospöytäkirjan 4 artiklan 7 kappaleella lisätään yleissopimukseen uusi 3 c artikla, jonka mukaan rangaistavaa on myös yleissopimuksen mukaisten rikosten yhteydessä tehty toisen henkilön surmaaminen ja vahingoittaminen, rikoksen yritys, osallistuminen rikoksen tekemiseen rikoskumppanina tai avunantajana, toisten henkilöiden organisoiminen tai johtaminen sellaisen rikoksen tekemiseen ja myötävaikuttaminen ryhmän jäsenenä sellaisen rikoksen tekemiseen.

Suomen lainsäädännön nojalla 3 c artiklan a kohdan mukainen henkilön surmaaminen ja vahingoittaminen voivat tulla rangaistaviksi rikoslain 21 luvun henkeen ja terveyteen kohdistuvia rikoksia koskevien säännösten nojalla. Sikäli kun kyseessä on terroristisessa tarkoituksessa tehty teko, sovellettavaksi voivat tulla myös rikoslain 34 a luvun 1 §:n säännökset terroristisessa tarkoituksessa tehdystä törkeästä pahoinpitelystä, surmasta, taposta ja murhasta.

Artiklan b kohdassa tarkoitettu rikoksen yrityksestä säädetään rikoslain 5 luvun 1 §:ssä. Pykälän 1 momentin mukaan rikoksen yrityksestä rangaistaan vain, jos yritys on tahallista rikosta koskevassa säännöksessä säädetty rangaistavaksi. Terroristisessa tarkoituksessa tehtyjen rikosten (rikoslain 34 a luvun 1 §) sekä pahoinpitelyn, törkeän pahoinpitelyn, surman, tapon ja murhan yritys ovat rangaistavia.

Uuden 3 c artiklan c kohdassa kriminalisoitu osallisuus rikokseen tulee rangaistavaksi rikoslain 5 luvun 3 §:n mukaisena rikoskumppanuutena. Kysymys on tekijätoimesta.

Artiklan d alakohdan mukainen yllytys on rangaistavaa rikoslain 5 luvun 5 §:n yllytystä koskevan säännöksen mukaisesti tai 6 §:n mukaisena avunantona. Sikäli kun yllytyksessä on kysymys

terroristisessa tarkoituksessa tehdystä rikoksesta, kysymys voi olla myös terroristiryhmän johtamisesta (rikoslain 34 a luvun 3 §).

Artiklan e kohdan mukainen teko puolestaan voi tapauksesta ja tekijöiden tarkoituksesta riippuen olla rikoskumppanuutta (rikoslain 5 luvun 3 §), avunantoa (rikoslain 5 luvun 6 §), järjestäytyneen rikollisryhmän toimintaan osallistumista (rikoslain 17 luvun 1 a §) taikka terroristisessa tarkoituksessa tehdyn rikoksen tekemistä tai terroristiryhmän toiminnan edistämistä (rikoslain 34 a luvun 1 tai 4 §). Myös muita rikoslain 34 a luvun mukaisia terrorismirikoksia, jotka ovat pöytäkirjan mukaisia terrorismirikoksia edistäviä rikoksia, voidaan tehdä ryhmän toiminnassa.

Uusi 3 c artikla ei edellytä lainsäädäntömuutoksia.

5 artikla. Pöytäkirjan 5 artiklan 1 kappaleella muutetaan yleissopimuksen 5 artiklaa siten, että yleissopimuksen sopimuspuolten on säädettävä myös pöytäkirjalla lisätyistä uusista rikoksista rangaistukset, joissa näiden rikosten vakavuus on otettu huomioon. Suomen rikoslainsäädännössä kysymyksessä olevista rikoksista on säädetty rangaistusasteikot rikoksen ja siitä määrättävän rangaistusseuraamuksen oikeasuhtaisuutta edellyttävän suhteellisuusperiaatteen mukaisesti. Pöytäkirjalla lisätyt rikokset ovat pääosin siinä määrin vakavia, että niistä säädetyt enimmäisrangaistukset ovat ankaria. Enimmäisrangaistus on kemiallisen aseiden kiellon rikkomisesta ja biologisen aseiden kiellon rikkomisesta (rikoslain 11 luvun 8 ja 9 §) kuusi vuotta vankeutta, rikosentekijän suojelemisesta (rikoslain 15 luvun 11 §) yksi vuosi vankeutta, järjestäytyneen rikollisryhmän toimintaan osallistumisesta (rikoslain 17 luvun 1 a §) kaksi vuotta vankeutta, taposta (rikoslain 21 luvun 1 §) kaksitoista vuotta vankeutta, murhasta (rikoslain 21 luvun 2 §) elinkautinen vankeusrangaistus, surmasta (rikoslain 21 luvun 3 §) kymmenen vuotta vankeutta, pahoinpitelystä (rikoslain 21 luvun 5 §) kaksi vuotta vankeutta, törkeästä pahoinpitelystä (rikoslain 21 luvun 6 §) kymmenen vuotta vankeutta, törkeän henkeen tai terveyteen kohdistuvan rikoksen valmistelusta (rikoslain 21 luvun 6 a §) neljä vuotta vankeutta, ydinräjähdერიkoksesta (rikoslain 34 luvun 6 §) kymmenen vuotta vankeutta, terroristisessa tarkoituksessa tehdyistä merkityksellisistä rikoksista (rikoslain 34 a luvun 1 §:n 1 momentti) kolme, neljä, kuusi, kahdeksan tai kaksitoista vuotta vankeutta tai elinkautinen vankeusrangaistus, terroristisessa tarkoituksessa tehdystä radiologista asetta koskevasta rikoksesta (rikoslain 34 a luvun 1 a §) kahdeksan vuotta vankeutta, terroristisessa tarkoituksessa tehtävän rikoksen valmistelusta (rikoslain 34 a luvun 2 §) kolme vuotta vankeutta, terroristiryhmän johtamisesta (rikoslain 34 a luvun 3 §) kaksitoista vuotta vankeutta, terroristiryhmän toiminnan edistämisestä (rikoslain 34 a luvun 4 §) kahdeksan vuotta vankeutta ja vaarallisten aineiden kuljetusrikoksesta (rikoslain 44 luvun 13 §) kaksi vuotta vankeutta. Rikoslain 5 luvun 3 §:n mukaan rikoskumppaneita rangaistaan kutakin rikoksen tekijänä. Rikoslain 5 luvun 5 §:n mukaan rikokseen yllyttäjä tuomitaan tekijän tavoin. Rikoslain 6 luvun 8 §:n mukaan avunantajalle tuomitaan enintään kolme neljäsosaa kysymyksessä olevan rikoksen enimmäisrangaistuksesta.

Pöytäkirjan 5 artiklan 2 kappaleella lisätään yleissopimukseen uusi 5 a artikla, jossa edellytetään, että jokainen sopimuspuoli toteuttaa valtiosisäisten oikeusperiaatteidensa mukaisesti tarvittavat toimenpiteet, jotta sen alueella oleva tai sen lainsäädännön mukaisesti perustettu oikeushenkilö voidaan saattaa vastuuseen, kun tämän oikeushenkilön johtamisesta tai valvonnasta vastaava henkilö on kyseisessä ominaisuudessa syyllistynyt yleissopimuksessa tarkoitettuun rikokseen. Oikeushenkilön vastuu voi olla rikosoikeudellista, siviilioikeudellista tai hallinnollista. Oikeushenkilön vastuu ei vaikuta rikosentekijöiden rikosoikeudelliseen vastuuseen. Eri vastuulajeihin liittyvien seuraamusten tulee olla tehokkaita, oikeasuhtaisia ja varoittavia ja niihin voi sisältyä myös rahallisia seuraamuksia.

Uusi 5 a artikla sallii oikeushenkilön vastuun järjestämisen kansallisten oikeusperiaatteiden mukaisesti. Osa yleissopimuksen mukaisista rikoksista on sellaisia, että niiden kohdalla tulee kysymykseen rikoslain mukainen oikeushenkilön rangaistusvastuu. Oikeushenkilön rangaistusvastuusta ovat säännökset rikoslain 9 luvussa. Luvun 1 §:n 1 momentin mukaan yhteisö, säätiö tai muu oikeushenkilö, jonka toiminnassa on tehty rikos, on syyttäjän vaatimuksesta tuomittava rikoksen johdosta yhteisösakkoon, jos se on rikoslaissa säädetty rikoksen seuraamukseksi.

Rikoslain 9 luvun 2 §:n 1 momentin mukaan oikeushenkilö tuomitaan yhteisösakkoon, jos sen lakisääteiseen toimielimeen tai muuhun johtoon kuuluva taikka oikeushenkilössä tosiasiallista päätösvaltaa käyttävä on ollut osallinen rikokseen tai sallinut rikoksen tekemisen taikka jos sen toiminnassa ei ole noudatettu vaadittavaa huolellisuutta ja varovaisuutta rikoksen ehkäisemiseksi.

Rikoslain 9 luvun 3 §:n 1 momentin mukaan rikos katsotaan oikeushenkilön toiminnassa tehdyksi, jos sen tekijä on toiminut oikeushenkilön puolesta tai hyväksi ja hän kuuluu oikeushenkilön johtoon tai on virka- tai työsuhteessa oikeushenkilöön taikka on toiminut oikeushenkilön edustajalta saamansa toimeksiannon perusteella.

Suomen rikoslainsäädännössä ei nimenomaisesti säädetä oikeushenkilön ja rikokseen syyllistyneen luonnollisen henkilön erillisestä rikosoikeudellisesta vastuusta. Vastuiden erillisyyks on selvää ilman nimenomaista säännöstäkin. Lisäksi se ilmenee välillisesti eräistä säännöksistä. Rikoslain 5 luvun 8 §:ssä säädetään eräiden henkilöiden tuomitsemisesta rangaistukseen oikeushenkilön toiminnassa tehdystä rikoksesta siitä huolimatta, etteivät he täytä rikoksen tunnusmerkistössä tekijälle asetettuja erityisehtoja, jos oikeushenkilö täyttää nuo ehdot. Oikeushenkilön ja sen toiminnassa rikokseen syyllistyneiden rangaistusvastuun erillisyyttä osoittaa myös rikoslain 9 luvun 2 §:n 2 momentti, jonka mukaan yhteisösakkoon tuomitaan, vaikkei rikosentekijää saada selville tai muusta syytä tuomita rangaistukseen.

Rikoslain 17 luvun 24 §:n nojalla oikeushenkilön rangaistusvastuu ulottuu järjestäytyneen rikollisryhmän toimintaan osallistumiseen. Rikoslain 34 luvun 13 §:n nojalla oikeushenkilön rangaistusvastuu ulottuu ydinräjähdერიkokseen ja luvun 9 §:n 2 momentissa tarkoitettuun yleisvaarallisen rikoksen valmisteluun. Rikoslain 34 a luvun 8 §:n 1 momentin nojalla oikeushenkilön rangaistusvastuu ulottuu terrorismirikoksiin ja rikoslain 48 luvun 9 §:n nojalla ympäristörikoksiin.

Rikoslain 9 luvun 5 §:n mukaan alin yhteisösakon määrä on 850 ja ylin 850 000 euroa. Kysymyksessä olevat rikokset ovat yleensä siinä määrin vakavia, että niistä todennäköisesti mitattaisiin ankara rangaistus rikoslain 9 luvun (oikeushenkilön rangaistusvastuusta) mukaan. Rangaistusvastuun lisäksi ja myös siitä riippumatta oikeushenkilöä voi kohdata siviilioikeudellisena rikoksen seurauksena vahingonkorvausvastuu.

Uusi oikeushenkilön vastuuta koskeva 5 a artikla ei näin ollen edellytä lainsäädäntömuutoksia.

6 artikla. Muutospöytäkirjan 6 artiklan 1 kappaleella muutetaan yleissopimuksen 6 artiklan 1 kappaleen johdantokappaletta siten, että sopimuspuolen velvollisuus ulottaa lainkäyttövaltansa laajennetaan koskemaan myös pöytäkirjalla lisättyjä uusia rikoksia, kun a) rikos on tehty sellaista alusta vastaan tai sellaisella aluksella, joka purjehtii rikosentekohetkellä kyseisen valtion lipun alla, tai b) rikos on tehty kyseisen valtion alueella, sen alueneri mukaan lukien, tai c) rikosentekijä on kyseisen valtion kansalainen.

Yleissopimuksen 6 artiklan 3 kappaleen muutoksella velvoitetaan sopimuspuolia ilmoittamaan lainkäyttövallan ulottamisesta tai myöhemmästä kumoamisesta IMO:n pääsihteerille.

Rikoslain 1 luvun 1 §:n mukaan Suomessa tehtyyn rikokseen sovelletaan Suomen lakia.

Luvun 2 §:n 1 momentin mukaan suomalaisessa aluksessa tehtyyn rikokseen sovelletaan Suomen lakia, jos rikos on tehty aluksen ollessa aavalla merellä tai millekään valtiolle kuulumattomalla alueella taikka aluksen ollessa vieraan valtion alueella ja rikoksen on tehnyt aluksen päällikkö tai sen miehistön jäsen taikka sen matkustaja tai matkalla muutoin mukana oleva henkilö.

Rikoslain 1 luvun 2 §:n 2 momentin mukaan Suomen lakia sovelletaan myös suomalaisen aluksen päällikön tai sen miehistön jäsenen Suomen ulkopuolella tekemään rikokseen, jos tekijä on teollaan rikkonut hänelle aluksen päällikkönä tai miehistön jäsenenä lain mukaan kuuluvaa erityistä velvollisuutta.

Rikoslain 1 luvun 5 §:n mukaan Suomen ulkopuolella tehtyyn rikokseen, joka on kohdistunut Suomen kansalaiseen, suomalaiseen yhteisöön, säätiöön tai muuhun oikeushenkilöön taikka Suomessa pysyvästi asuvaan ulkomaalaiseen, sovelletaan Suomen lakia, jos teosta Suomen lain mukaan saattaa seurata yli kuuden kuukauden vankeusrangaistus.

Rikoslain 1 luvun 6 §:n 1 momentin mukaan Suomen kansalaisen Suomen ulkopuolella tekemään rikokseen sovelletaan Suomen lakia. Jos rikos on tehty millekään valtiolle kuulumattomalla alueella, rangaistavuuden edellytyksenä on, että teosta Suomen lain mukaan saattaa seurata yli kuuden kuukauden vankeusrangaistus.

Kuten rikoslain 1 luvun 2 §:stä ilmenee, kaikki suomalaisessa aluksessa tehdyt rikokset eivät ole Suomen lainkäyttövallan alaisia. Pykälän mukaan suomalaisessa aluksessa tehtyyn rikokseen ei aina sovelleta Suomen lakia, kun rikos on tehty ulkomailla. Esimerkkinä voidaan mainita tilanne, jossa ulkomailla satamahenkilökuntaan kuuluva henkilö tekee rikoksen suomalaisessa aluksessa. Rikoslain 1 luvun 2 §:ssä säädetyt rajoitukset ovat kuitenkin käytännössä erittäin vähämerkityksisiä. Vastaava kansainvälisen velvoitteen ja kansallisen lainsäädännön poikkeavuus on todettu useiden velvoitteiden täytäntöönpanon yhteydessä (esimerkiksi HE 32/2003 vp, HE 34/2004 vp, HE 282/2010 vp ja HE 122/2011 vp) ilman, että lainsäädännön muuttamiseen on tältä osin katsottu aiheelliseksi ryhtyä.

Rikoslain 1 luvussa ei erityisesti säädetä Suomen rikosoikeuden soveltamisalaan suomalaista alusta vastaan tehtyä rikosta. Toisaalta suomalaiseen alukseen kohdistunut rikos voi kohdistua rikoslain 1 luvun 5 §:n tarkoittamalla tavalla suomalaiseen, minkä vuoksi se saattaa tulla Suomen lainkäyttövallan piiriin. Pykälän sisältämää lisäedellytystä, jonka mukaan Suomen lain soveltaminen edellyttää sitä, että teosta Suomen lain mukaan saattaa seurata yli kuuden kuukauden vankeusrangaistus, ei voida pitää ongelmana, koska edellä kriminalisointivelvoitteiden yhteydessä mainitut rikoslain mukaiset rikokset täyttävät kysymyksessä olevien tekojen osalta edellytykset niin vakavuuteen kuin rangaistustasoonkin liittyen.

Rikoslain 1 luvun 7 §:n 1 momentin mukaan Suomen ulkopuolella tehtyyn rikokseen, jonka rankaiseminen tekopaikan laista riippumatta perustuu Suomea velvoittavaan kansainväliseen sopimukseen tai muuhun Suomea kansainvälisesti velvoittavaan säädökseen tai määräykseen (*kansainvälinen rikos*), sovelletaan Suomen lakia. Tarkemmat säännökset pykälän soveltamisesta annetaan asetuksella (627/1996). Asetuksen 1 §:ssä mainitaan myös ne yleissopimukset ja pöytäkirjat, joilla on merkitystä nyt käsiteltävien yleissopimuksen kriminalisointivelvoitteiden muutosten kannalta, kuten vuoden 1988 merenkulun turvallisuuteen kohdistuvien laittomien tekojen ehkäisemistä koskeva yleissopimus sekä siihen liittyvä mannerjalustalla sijaitsevien kiinteiden lauttojen turvallisuuteen kohdistuvien laittomien tekojen ehkäisemistä koskeva pöytäkirja,

ydinaineiden turvajärjestelyjä koskevista toimista tehty yleissopimus, kemiallisten aseiden kehittämistä, tuotantoa, varastointia ja käytön kieltämistä sekä niiden hävittämistä koskeva yleissopimus, bakteriologisten (biologisten) ja toksiiniaseiden kehittämisen, tuottamisen ja varastoimisen kieltämiseksi ja hävittämiseksi tehty yleissopimus. Kansainvälisenä rikoksena pidetään myös näihin 1 §:ssä lueteltuihin sopimuksiin sisältyvien rikosten rangaistavaa yritystä sekä rangaistavaa osallisuutta sellaiseen rikokseen.

Edellä selostetun lisäksi rikoslain 1 luvun 7 §:n 2 ja 3 momentin mukaisesti Suomen lakia sovelletaan tekopaikan laista riippumatta myös sellaiseen Suomen ulkopuolella tehtyyn ydinräjähdერიkokseen tai yleisvaarallisen rikoksen valmisteluun, jota on pidettävä täydellisestä ydinkoekiellosta tehdyssä sopimuksessa (SopS 15/2001) tarkoitettuna rikoksena, sekä Suomen ulkopuolella tehtyyn rikoslain 34 a luvussa tarkoitettuun rikokseen.

Nyt kysymyksessä olevien, edellä mainitun rikoslain 1 luvun 7 §:n soveltamisesta annetun asetuksen 1 §:ssä mainittujen yleissopimusten ja pöytäkirjojen sekä niiden velvoitteiden suhdetta Suomen rikoslainsäädäntöön on käsitelty terrorismirikoksia koskevan hallituksen esityksen (HE 188/2002 vp) yleisperustelujen kansainvälistä kehitystä ja ulkomaiden lainsäädäntöä koskevassa jaksossa. Hallituksen esityksessä suoritettu vertailu ja edellä kriminalisointivelvoitteiden yhteydessä mainitut rikoslain mukaiset rikokset huomioon ottaen on ilmeistä, että yleissopimuksen 6 artiklan uuden 1 kappaleen edellyttämällä tavalla Suomen lainkäyttövaltaan kansainvälisinä rikoksina kuuluvat myös ne harvinaiset rikokset, jotka eivät muuten kuuluisi lainkäyttövaltaan. Näin ollen yleissopimuksen 6 artiklan 1 kappaleen muutos ei edellytä muutoksia Suomen lainsäädäntöön.

Pöytäkirjan 6 artiklan 3 kappaleella muutetaan yleissopimuksen 6 artiklan 4 kappaletta ja ulotetaan ”luovuta tai syytä”-velvoite (*aut dedere aut judicare*) myös pöytäkirjalla lisättyihin uusiin rikoksiin.

Suomen lainsäädäntö mahdollistaa laajasti rikosentekijöiden luovuttamisen nyt kysymyksessä olevien rikosten vakavuuden takia, koska luovuttaminen on merkittävältä osin sidottu siihen, että rikoksesta on säädetty vähintään vuoden vankeusrangaistus. Luovuttamisen edellytyksistä ja ehdoista säädetään rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta Suomen ja muiden Pohjoismaiden välillä annetun lain (1383/2007) 2-7 §:ssä, rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta Suomen ja muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä annetun lain (1286/2003) 2-10 §:ssä ja rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta annetun lain (456/1970) 2-12 §:ssä. Kysymyksessä olevien rikosten vakavuuden vuoksi esitutkintaviranomaisten ja syyttävöviranomaisten osalta eivät käytännössä täyty toimenpiteistä luopumisen edellytykset. Yleissopimuksen 6 artiklan muutetun 4 kappaleen johdosta ei ole tarvetta muuttaa Suomen lainsäädäntöä.

7 artikla. Pöytäkirjan 7 artiklalla lisätään yleissopimukseen liite, jossa luetellaan eräitä terrorismintorjunnan kannalta merkittäviä YK:n yleissopimuksia ja pöytäkirjoja. Liitteeseen viitataan yleissopimuksen pöytäkirjalla muutetuissa ja lisätyissä määräyksissä ainoastaan siltä osin kuin on kyse terroritekoon syyllistyneen henkilön kuljetuksesta. Yleissopimuksen uuden 3 b artiklan mukaan henkilö syyllistyy yleissopimuksessa tarkoitettuun rikokseen, jos hän laittomasti ja tahallisesti kuljettaa toisen henkilön aluksella tietoisena siitä, että tämä henkilö on syyllistynyt tekoon, joka on 3, 3 a tai 3 c artiklassa tarkoitettu rikos tai jossakin liitteessä mainitussa sopimuksessa tarkoitettu rikos, ja aikoen auttaa tätä henkilöä välttelemään rikossyytettä. On huomattava, että vastaavaa viittausta liitteeseen ei sisälly yleissopimuksen uuden 3 a artiklan 1 kappaleen b kohdan määräykseen, jotka koskevat muita kuljetusrikoksia, kuten räjähteiden laittomia kuljetuksia.

Mahdolliset muutokset yleissopimuksen kannalta merkittävien muiden sopimusten luettelossa, kuten uudet sopimukset, on mahdollista ottaa huomioon muuttamalla pelkästään liitettä. Suomi on

ratifioinut kaikki liitteessä mainitut yleissopimukset ja pöytäkirjat, ja niissä tarkoitettut rikokset on jo kriminalisoitu lainsäädännössä.

8 artikla. Pöytäkirjan 8 artiklan 1 kappaleella muutetaan yleissopimuksen 8 artiklan 1 kappaletta siten, että aluksen päällikkö voi myös toimittaa toisen sopimuspuolen viranomaisille henkilön, jos on perusteltua syytä uskoa, että tämä henkilö on syyllistynyt johonkin pöytäkirjalla yleissopimukseen lisättyyn rikokseen.

Pöytäkirjan 8 artiklan 2 kappaleella lisätään yleissopimukseen uusi 8 a artikla, joka sisältää muun muassa alukselle nousua ja sen tarkastamista koskevat uudet määräykset.

Uuden 8 a artiklan 1 kappaleessa määrätään sopimuspuolten yhteistyövelvoitteesta. Sen mukaan sopimusvaltioiden on tehtävä mahdollisimman laajaa yhteistyötä yleissopimuksen kattamien laittomien tekojen ehkäisemiseksi ja torjumiseksi kansainvälisen oikeuden mukaisesti, ja vastattava tämän artiklan mukaisiin pyyntöihin mahdollisimman nopeasti.

Uuden artiklan 2 kappaleessa täsmennetään, mitä tietoja pyynnöissä on mainittava. Pyyntö voidaan esittää suullisesti, mutta pyytävän sopimuspuolen on vahvistettava pyyntö kirjallisesti mahdollisimman pian. Pynnön saaneen sopimuspuolen on vahvistettava kirjallisen tai suullisen pyynnön vastaanottaminen välittömästi.

Yleissopimuksen uuden 8 a artiklan 3 kappaleessa asetetaan sopimuspuolille velvoite ottaa huomioon merellä tapahtuvaan alukselle nousuun ja lastin tutkimiseen liittyvät vaarat ja vaikeudet sekä harkita, voitaisiinko kyseessä olevien sopimuspuolten sopimuksesta ryhtyä turvallisemmin muihin toimenpiteisiin aluksen seuraavassa pysähdyssatamassa tai muualla.

Uuden artiklan 4 kappaleen mukaan sopimuspuoli voi pyytää muiden sopimuspuolten apua rikoksen estämiseksi tai torjumiseksi, jos sillä on perusteltua syytä epäillä, että on tehty 3, 3 a, 3 b tai 3 c artiklassa tarkoitettu rikos, joka liittyy sen lipun alla purjehtivaan alukseen, tai että tällainen rikos on meneillään tai suunnitteilla. Pynnön saaneet sopimuspuolet pyrkivät kaikkiin keinoin antamaan tätä apua käytettävissään olevilla keinoilla. Kappaleen tarkoittamissa pyynnöissä kysymys on lippuvaltion avunpyynnöistä. Näiden pyyntöjen osalta muutospöytäkirjassa ei aseta uusia menettelyllisiä velvoitteita sopimuspuolille.

Uuden 8 a artiklan 4 kappaleessa tarkoitetun lippuvaltion avunpyynnön lisäksi uuden 8 artiklan 5 kappaleessa määrätään uudesta menettelystä koskien toiselta sopimuspuolelta lippuvaltiolle esitettävien alukselle nousua ja sen tarkastamista koskevien pyyntöjen käsittelemiseksi. Näissä tilanteissa kyse voi olla joko Suomen viranomaisten toimesta muille sopimuspuolille lähtevistä tai Suomen lippuvaltiona vastaanottamista muiden sopimusvaltioiden viranomaisten pyynnöistä. Artiklan 5 kappaleen mukaisesti jos sopimuspuolen toimivaltaiset viranomaiset havaitsevat aluemerren ulkopuolisella merenpuoleisella alueella toisen sopimuspuolen lipun alla purjehtivan aluksen ja pyynnön esittäväällä sopimuspuolella on perusteltua syytä epäillä, että alus tai aluksessa oleva henkilö on ollut osallisena, osallistuu parhaillaan osallisena tai tulee olemaan osallisena 3, 3 a, 3 b tai 3 c artiklassa tarkoitetun rikoksen tekemiseen, sekä aikomus nousta alukselle, se pyytää lippuvaltiota vahvistamaan aluksen väitetyn kansallisuuden (a kohta). Jos lippuvaltio vahvistaa kansallisuuden, lippuvaltiolta pyydetään lupaa alukselle nousuun ja tarvittaviin toimenpiteisiin aluksen suhteen. Näihin voi kuulua aluksen pysäyttäminen, alukseen nouseminen sekä aluksen, sen lastin ja aluksessa olevien henkilöiden tutkiminen sekä aluksessa olevien henkilöiden kuulusteleminen sen selvittämiseksi, onko jossakin edellä mainitussa artiklassa tarkoitettu rikos tehty tai onko rikos meneillään tai suunnitteilla (b kohta). Lippuvaltio voi joko antaa luvan näihin

toimenpiteisiin, mahdollisin ehdoin, tai nousta alukselle ja suorittaa ne itse tai yhdessä pyynnön esittäneen sopimuspuolen kanssa, tai se voi evätä pyynnön. Alukseen nouseminen ja sitä koskevat toimenpiteet edellyttävät lippuvaltion nimenomaista suostumusta (c kohta).

Artiklan 5 kappaleen d ja e kohdan nojalla sopimuspuoli voi tallettaessaan tai talletettuaan sitoutumiskirjansa ilmoittaa pääsihteerille, että sen lipun alla purjehtivien tai sen rekisteritunnusta käyttävien alusten osalta pyytävälle sopimuspuolelle annetaan lupa nousta alukseen ja tutkia alus, sen lasti ja aluksessa olevat henkilöt sekä kuulustella aluksessa olevia henkilöitä paikantaakseen ja tutkiakseen aluksen kansallisuuden osoittavat asiakirjat sekä selvittääkseen, onko 3, 3 a, 3 b tai 3 c artiklassa tarkoitettu rikos tehty, meneillään tai suunnitteilla, jollei se ole vastannut aluksen kansallisuuden vahvistamista koskevaan pyyntöön neljän tunnin kuluessa siitä, kun se on vahvistanut vastaanottaneensa pyynnön. Sopimuspuoli voi vaihtoehtoisesti myös antaa pääsihteerille yleisluontoisen ilmoituksen, jonka mukaan pyytävällä sopimuspuolella on lupa nousta sen lipun alla purjehtivalle alukselle ja ryhtyä em. toimenpiteisiin sen selvittämiseksi, onko 3, 3 a, 3 b tai 3 c artiklassa tarkoitettu rikos tehty tai onko sellainen rikos meneillään tai suunnitteilla (e kohta). Artiklan 5 kappaleen mukaisesti tehdyt ilmoitukset voidaan perua milloin tahansa.

Jos 3, 3 a, 3 b tai 3 c artiklassa tarkoitettu toiminnasta saadaan alukseen nousun johdosta todisteita, lippuvaltio voi artiklan 6 kappaleen mukaan antaa pyynnön esittäneelle sopimuspuolelle luvan aluksen, sen lastin tai aluksessa olevien henkilöiden pidättämiseen, kunnes lippuvaltio antaa ohjeet jatko-toimenpiteistä. Pynnön esittäneen sopimuspuolen on viipymättä ilmoitettava lippuvaltiolle 8 a artiklan mukaisesti toteutettujen toimenpiteiden tuloksista sekä mahdollisista todisteista muusta laittomasta toiminnasta, joka ei kuulu SUA-yleissopimuksen soveltamisalaan.

Lippuvaltio voi uuden 8 a artiklan 7 kappaleen mukaisesti asettaa muita yleissopimuksen määräyksiä noudattaen ehtoja suostumukselleen. Ilman lippuvaltion suostumusta ei voida ryhtyä muihin toimiin, jos ne eivät ole välttämättömiä ihmishenkeen kohdistuvan välittömän vaaran poistamiseksi tai jos ne eivät perustu muihin sopimuksiin.

Uuden 8 a artiklan 8 kappaleen mukaan lippuvaltiolla on aina oikeus käyttää lainkäyttövaltaansa pidätetyn aluksen, sen lastin tai muiden aluksella olevien tavaroiden sekä aluksella olevien henkilöiden osalta, mukaan lukien takavarikko, menetetyksi tuomitseminen, pidättäminen ja syytötoimet. Lippuvaltio voi kuitenkin antaa suostumuksensa sille, että toinen yleissopimuksen 6 artiklan mukaisesti toimivaltainen valtio käyttää lainkäyttövaltaansa.

Uuden 8 a artiklan 9 kappaleen mukaan artiklan mukaisissa toimenpiteissä on vältettävä voimankäyttöä paitsi silloin, kun se on välttämätöntä aluksessa olevien virkamiesten ja henkilöiden turvallisuuden varmistamiseksi tai kun virkamiehiä estetään suorittamasta sallittuja toimenpiteitä. Voimankäyttö ei saa ylittää sitä, mikä on olosuhteisiin nähden välttämätöntä ja kohtuullista.

Uuden 8 a artiklan 10 kappaleessa määrätään suojalausekkeista, joita noudattaen alukseen kohdistettavat toimenpiteet on toteutettava. Suojalausekkeiden mukaisesti sopimuspuolen tulee ottaa asianmukaisesti huomioon tarve olla vaarantamatta ihmishengen turvallisuutta merellä, varmistaa aluksessa olevien ihmisarvon sekä ihmisoikeuksien kunnioittaminen kansainvälisen oikeuden mukaisesti, varmistaa, että kansainvälistä oikeutta noudatetaan myös alukseen nousussa ja aluksen tutkimisessa, ottaa asianmukaisesti huomioon aluksen ja sen lastin turvallisuus, sekä lippuvaltion kaupallisten ja oikeudellisten etujen turvaaminen, varmistaa, että alukseen tai sen lastiin liittyvät toimenpiteet ovat olosuhteisiin nähden ympäristöä säästäviä, varmistaa yleissopimuksessa tarkoitettu rikoksesta epäiltyjen oikeudenmukainen kohtelu, sekä alukseen nousua koskevan etukäteisilmoituksen antaminen aluksen päällikölle ja tämän mahdollisuus ottaa mahdollisimman

varhaisessa vaiheessa yhteyttä aluksen omistajaan ja lippuvaltioon sekä välttää aiheeton viivästys alukselle (a kohta).

Lisäksi 10 kappaleessa määrätään sopimuspuolten vahingonkorvausvelvollisuudesta siinä tapauksessa, että toimenpiteet osoittautuvat perusteettomiksi tai ne ovat laittomia tai ylittävät sen, mikä on artiklan määräysten täytäntöönpanemiseksi kohtuullista (b kohta). Sopimusvaltion on myös pyrittävä välttämään puuttumista kansainvälisen oikeuden mukaisiin rantavaltion oikeuksiin ja velvollisuuksiin ja toimivallan käyttöön sekä lippuvaltion valtuuksiin käyttää lainkäyttövaltaa ja määräysvaltaa alusta koskevissa hallinnollisissa, teknisissä ja sosiaalisissa asioissa (c kohta). Edelleen 10 kappaleen d kohdassa määrätään, että artiklan mukaisia toimenpiteitä toteuttavien viranomaisten on käytettävä sota-aluksia tai lainvalvontatehtäviin käytettäviä aluksia tai ilma-aluksia, jotka on selkeästi merkitty ja tunnistettavissa valtion aluksiksi. Kappaleen e kohdassa todetaan lisäksi, että termillä lainvalvontaviranomaiset tai muut toimivaltaiset viranomaiset tarkoitetaan virka-asuun pukeutuneita tai muutoin selvästi tunnistettavia lainvalvonta- tai muiden viranomaisten edustajia, joilla on asianmukaiset valtuudet. Näiden on myös alukseen noustessaan annettava aluksen päällikölle nähtäväksi asianmukaiset valtion myöntämät tunnistusasiakirjat.

Uuden 8 a artiklan 11 kappaleen mukaan artiklan määräyksiä ei sovelleta alukseen nousuun, johon sopimuspuolella on oikeus muun kansainvälisen oikeuden nojalla aluemerren ulkopuolisilla merenpuoleisilla alueilla, eivätkä ne rajoita tällaista alukseen nousua.

Uuden 8 a artiklan 12 kappaleessa sopimusvaltioita kannustetaan laatimaan toimintaohjeita yhteisiä operaatioita varten tai neuvottelemaan muiden sopimusvaltioiden kanssa toimintatapojensa yhtenäistämiseksi. Artiklan 13 kappaleen nojalla sopimuspuolet voivat myös tehdä keskenään sopimuksia tai järjestelyjä, jotka helpottavat tämän artiklan mukaisesti toteutettavia lainvalvontaoperaatioita.

Uuden 8 a artiklan 14 kappaleen nojalla kullakin sopimuspuolella on velvollisuus ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin varmistukseksi, että sen lainvalvontaviranomaisilla tai muilla toimivaltaisilla viranomaisilla sekä niiden puolesta toimivien muiden sopimuspuolten lainvalvontaviranomaisilla tai muilla toimivaltaisilla viranomaisilla on valtuudet toimia tämän artiklan mukaisesti.

Uuden 8 a artiklan 15 kappaleen mukaisesti sopimuspuolten tulee sitoutumiskirjaansa tallettaessaan nimetä yksi tai useampi viranomainen ottamaan vastaan yleissopimuksen mukaisia pyyntöjä sekä vastaamaan niihin. Tieto viranomaisesta tulee kuukauden kuluessa sopimuspuoleksi tulosta ilmoittaa IMO:n pääsihteerille, joka välittää tiedon eteenpäin muille sopimuspuolille. Sopimuspuoli vastaa myös myöhemmin näihin tietoihin tulevien muutosten ilmoittamisesta.

YK:n merioikeusyleissopimus

Vuoden 2005 pöytäkirjan 8 artiklan 2 kappaleella yleissopimukseen lisätyn uuden 8 a artiklan sisältämät alukseen nousua ja tarkastamista koskevat määräykset tulee nähdä kansainvälistä merioikeutta koskevan sääntelyn valossa. Kun kyseessä olevien valtioiden kesken ei ole toisin sovittu, alukseen nousun ja sen tarkastamisen tulee tapahtua YK:n merioikeusyleissopimuksen (UNCLOS, SopS 49 ja 50/1996) määräysten mukaisesti. UNCLOSin määräysten mukaisesti merkitystä on erityisesti sillä, missä alukseen kohdistuvia toimenpiteitä toteutetaan. Rantavaltion suvereniteetin piiriin kuuluvalla aluemerellä sen viranomaisilla on laajemmat oikeudet kohdistaa toimenpiteitä myös ulkomaisiin aluksiin, kun taas talousvyöhykkeellä ja sen ulkopuolisella aavalla merellä oikeudet ovat rajoitetumpia.

Aluemiiri kuuluu rantavaltion alueeseen, joten lähtökohtana on, että toisen valtion lipunkin alla purjehtivat alukset noudattavat rantavaltion lainsäädäntöä ja rantavaltion viranomaisilla on toimivaltuudet puuttua lainsäädännön vastaiseen toimintaan. Kaikilla aluksilla kuitenkin on aluemerellä oikeus viattomaan kauttakulkuun, jonka sisältö määritellään tarkemmin UNCLOSissa.

Vuoden 2005 muutospöytäkirjan alukseen nousua ja tarkastamista koskevien määräysten näkökulmasta erityisen olennaista on aluemerien jatkeena olevaa talousvyöhykettä koskeva sääntely. Yleissopimuksen uuden 8 a artiklan 5 kappaleen mukaisesti sen määräyksiä sovelletaan sopimuspuolena olevien valtioiden lipun alla purjehtiviin aluksiin, jotka ovat valtion aluemerien ulkopuolisella merenpuoleisella alueella. Englanninkielisen ilmaisun (*located seaward of any State's territorial sea*) on katsottu käsittävän sekä aavan meren että talousvyöhykkeen.

Talousvyöhyke ja sen ulkopuolinen ns. aava meri eivät kuulu rantavaltion suvereniteetin piiriin, vaan lähtökohtana näillä merialueilla on lippuvaltion yksinomainen lainkäyttövalta ja voimassa ovat ns. aavan meren oikeudet eli kaikkien valtioiden oikeus merenkulkuun ja ylilennon vapaus, vapaus merenalaisten kaapeleiden ja putkistojen laskemiseen sekä vapaus kaikkeen muuhun näihin vapauksiin liittyvään kansainvälisessä oikeudessa hyväksytyyn meren käyttöön. Rantavaltiolla on talousvyöhykkeellään oikeus käyttää UNCLOSin mukaisesti suvereenia oikeuksia tai lainkäyttövaltaa tietyissä kysymyksissä. Rantavaltio ei voi puuttua vieraan aluksen kulkuun talousvyöhykkeellään tai aavalla merellä ilman erityistä kansainväliseen oikeuteen pohjautuvaa perustetta.

Talousvyöhykkeellä ja aavalla merellä sovelletaan UNCLOSin 110 artiklaa, jonka nojalla sota-alus, tai muu asianmukaisesti valtuutettu ja merkitty valtion alus, joka kohtaa muun kuin täydellistä koskemattomuutta nauttivan ulkomaisen aluksen (sota-aluksen tai muun ei-kaupallisiin tehtäviin käytettävän valtionaluksen), voi pysäyttää sen joko kansainväliseen sopimukseen sisältyvän määräyksen nojalla tai kun on pätevää aihetta epäillä, että alus harjoittaa meri-rosvoutta tai orjakauppaa, on vailla kansallisuutta tai tosiasiallisesti samaa kansallisuutta kuin pysäyttävä alus taikka se lähettää luvattomia radiolähetyksiä. Näissä tapauksissa voidaan tarkastaa, onko aluksella oikeus siihen lippuun, jota se käyttää. Jos epäilykset jatkuvat asiakirjojen tarkastuksen jälkeen, tarkastusta voidaan jatkaa itse aluksessa. Tarkastus on toimitettava mahdollisimman suurella harkinnalla. Jos epäilykset osoittautuvat perusteettomiksi, kaikki tarkastetun aluksen kärsimät menetykset ja vahingot on korvattava. Meri-rosvousta harjoittava alus voidaan myös ottaa haltuun 105 artiklan nojalla. Meri-rosvous puolestaan määritellään UNCLOSin 101 artiklassa, jonka mukaan meri-rosvoudeksi katsotaan artiklassa luetellut teot, silloin kun ne tehdään alukselta toista alusta tai ilma-alusta tai tällaisessa aluksessa olevaa henkilöä tai omaisuutta vastaan.

Myös UNCLOS:n 111 artiklan mukainen ns. välittömän takaa-ajon oikeus antaa rantavaltion viranomaisille oikeuden artiklassa selostettujen edellytysten täytyessä jatkaa rantavaltion aluemerellä tai talousvyöhykkeellä sovellettavia lakeja ja määräyksiä rikkoneen aluksen takaa-ajoa myös aluemerien tai talousvyöhykkeen ulkopuolelle. Oikeus välittömään takaa-ajoon sisältää oikeuden pysäyttää ja tarvittaessa pidättää alus sekä viedä se satamaan tarkempia tutkimuksia varten.

Talousvyöhykelaki

Talousvyöhykkeen luonnonvarojen hyödyntämistä, meriympäristön suojelua ja meritieteellistä tutkimusta koskevat merioikeusyleissopimuksen määräykset on Suomessa pantu täytäntöön lailla Suomen talousvyöhykkeestä (1058/2004, jäljempänä *talousvyöhykelaki*). Sen mukaisesti Suomen valtiolle kuuluu talousvyöhykkeellä oikeus elollisten ja elottomien luonnonvarojen tutkimiseen, hyödyntämiseen, säilyttämiseen, hoitamiseen sekä muuhun toimintaan, jonka tarkoituksena on

vyöhykkeen taloudellinen hyödyntäminen ja tutkiminen. Suomella on myös lainkäyttövalta tekosaarten, laitteiden ja muiden rakennelmien rakentamisessa ja käytössä sekä meriympäristön suojelussa ja meritieteellisessä tutkimuksessa. Lain 10 §:ssä säädetään Suomen rikosoikeuden soveltamisesta talousvyöhykkeellä tehtyyn rikokseen. Sen nojalla talousvyöhykkeellä olevalla tekosaarella, laitteella tai muulla rakennelmalla tehty tai niihin kohdistuva rikos ja sen rangaistava yritys katsotaan rikoslain 1 luvun 1 §:n mukaisesti Suomessa tehdyksi. Määräyksellä on merkitystä erityisesti hyväksyttävänä olevan mannerjalustalla sijaitsevia kiinteitä lauttoja koskevan vuoden 2005 muutospöytäkirjan osalta. Muualla talousvyöhykkeellä tehty, talousvyöhykelain 11–16 §:ssä mainittu rikos katsotaan rikoslain 1 luvun 1 §:n mukaisesti Suomessa tehdyksi. Mainitut pykälät koskevat ympäristörikoksia, vesilain luparikkomusta sekä kalastusta ja metsästyistä koskevan sääntelyn vastaista toimintaa, kaivossäännösten rikkomista sekä muuta talousvyöhykelain nojalla luvatonta toimintaa talousvyöhykkeellä. Lain 21 §:n nojalla laissa tarkoitettujen talousvyöhykkeellä tehtyjen rikosten perusteella saadaan käyttää pakkokeinoja sen mukaan kuin pakkokeinolaissa (806/2011) säädetään.

Viranomaisten yhteistyö rikosten torjuntaa koskevissa kansainvälisen avun tilanteissa

Poliisilain (872/2011) 1 §:n mukaisesti poliisin tehtävänä on oikeus- ja yhteiskuntajärjestyksen turvaaminen, yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen sekä rikosten ennalta estäminen, paljastaminen, selvittäminen ja syyteharkintaan saattaminen. Poliisi toimii yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa ja huolehtii tehtäviinsä kuuluvasta kansainvälisestä yhteistyöstä. Pääasiallinen vastuu myös merellä tapahtuvien rikosten torjunnasta ja niihin liittyvästä kansainvälisestä yhteistyöstä on poliisilla. Rikosten esitutkinnasta säädetään esitutkintalaissa (805/2011) ja rikosten esitutkinnassa käytettävistä pakkokeinoista pakkokeinolaissa (806/2011).

Poliisin toimivalta kuitenkin pääsääntöisesti rajoittuu Suomen valtion alueelle, eikä näin merellisten rajat ylittävien rikosten osalta kata aluemerren ulkopuolista aluetta, kuten talousvyöhykettä ja aavaa merta. Poliisin toimivaltuuksia osallistua kansainväliseen yhteistyöhön myös Suomen valtion ulkopuolisilla alueilla, merialueet mukaan lukien, on kuitenkin laajennettu sisäministeriön hallinnonalan kansainvälisen avun antamista ja vastaanottamista koskevan lainsäädännön muuttamiseksi annetun hallituksen esityksen (HE 107/2016 vp) johdosta poliisilakiin tehdyillä lakimuutoksilla (419/2017).

Poliisilain 9 luvun 9 §:ssä säädetään poliisin kansainvälisestä yhteistoiminnasta. Pykälän ensimmäisen momentin mukaisesti poliisin antamista oikeus- ja virka-avusta vieraan valtion poliisille ja poliisin siltä saamasta avusta on voimassa mitä siitä erikseen säädetään tai Suomea velvoittavassa kansainvälisessä sopimuksessa sovitaan. Lain 9 a §:ssä säädetään päätöksenteosta Prüm ja Atlas-yhteistyössä. Lain 9 a §:n säännökset eivät kuitenkaan sovellu SUA-yleissopimuksessa tarkoitettuihin tilanteisiin, sillä kyseessä olevien säännösten soveltamisala on rajattu valtion alueeseen.

Poliisilain 9 b §:ssä todetaan, että poliisi on vastuuviranomainen poliisin toimialaan kuuluvassa kansainvälisen avun antamisessa ja vastaanottamisessa. Pykälän mukaan sisäministeriö voi vieraan valtion pyynnöstä päättää muusta kuin 9 a §:ssä säädetystä poliisin toimialaan kuuluvasta avun antamisesta. Sisäministeriö voi vastaavasti pyytää poliisin toimialaan kuuluvaa apua vieraalta valtiolta. Poliisilain 9 b §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa päätöksentekoon sovelletaan kansainvälisen avun antamista ja pyytämistä koskevasta päätöksenteosta annettua lakia, jos sen soveltamiskynnys ylittyy. Avun antamista tai pyytämistä koskevassa päätöksessä on määriteltävä avun sisältö, virkamiesten toimivaltuudet sekä virkamiehille sallitut aseet, ammuksiset, voimankäyttövälaineet ja muut varusteet. Poliisilain 9 b §:n 3 momentin mukaan 2 momentissa tarkoitettua apua voidaan antaa

tai pyytää, jos siinä on kyse yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämisestä, rikosten torjumisesta, terrorismin uhan torjumisesta tai ihmisen henkeen taikka terveyteen kohdistuvan välittömän vaaran torjumisesta taikka jos avun antaminen tai pyytäminen on Suomen, apua pyytävän valtion tai EU:n sisäiseen turvallisuuteen kohdistuvan uhan vuoksi perusteltua.

Muutospöytäkirjalla yleissopimukseen lisätyn uuden 8 a artiklan 10 kohdan d alakohdan mukaan alukseen nouseminen on toteutettava käyttäen sota-aluksia tai sotilasilma-aluksia taikka muita sellaisia aluksia tai ilma-aluksia, jotka on selvästi merkitty ja tunnistettavissa hallitusten käytössä oleviksi ja tähän tarkoitukseen sallituiksi aluksiksi. Suomessa poliisi tarvitsee todennäköisesti virkaavun tyyppistä toisen viranomaisen tukea alukselle menemiseksi, koska poliisilla ei itsellään ole riittävää kalustoa.

Poliisilain 9 luvun 2 a §:ssä on säännökset toisen viranomaisen tuesta poliisille kansainvälistä apua annettaessa. Pykälän mukaan viranomainen voi antaa sisäministeriön pyynnöstä ja apua pyytävän valtion suostumuksella poliisille kuuluvan tehtävän suorittamiseksi kansainvälistä apua annettaessa poliisille sellaista tukea, johon asianomainen viranomainen on toimivaltainen. Tukea voidaan pyytää vain, jos poliisin voimavarat ovat riittämättömät kansainvälisen avunantotehtävän suorittamiseen tai jos siihen tarvitaan poliisilta puuttuvaa erityishenkilöstöä tai -välineistöä. Käytännössä tukea voisivat antaa esimerkiksi Rajavartiolaitos tai Puolustusvoimat.

Toisen viranomaisen tukea koskevan 2 a §:n 2 momentissa määritellään tukea antavan ja vastaanottavan henkilöstön väliset johtosuhteet ja annettavan tuen sisältö. Toisen viranomaisen antama tuki poliisitehtävien suorittamiseksi voi sisältää ns. terrorismirikosten torjumiseksi myös virkamiehen henkilökohtaisen aseiden käyttöä voimakkaampaa, sotavarusteiden tapahtuvaa ja poliisitehtävän suorittamiseen soveltuvaa asevoiman käyttöä tai Rajavartiolaitoksen vastaavaa voimakeinojen käyttöä. Tällaisia voimakeinoja voidaan käyttää vain rikoslain 34 a luvun 1 §:n 1 momentin 2–7 kohdassa tai 2 momentissa tarkoitetun rikoksen estämiseksi tai keskeyttämiseksi, jos se on välttämätöntä suuren ihmismäärän henkeä tai terveyttä välittömästi uhkaavan vakavan vaaran torjumiseksi eikä vaaraa ole mahdollista torjua lievemmillä keinoilla.

Sisäministeriö päättää tuen pyytamisestä toiselta viranomaiselta. Tuen antamista koskevasta päätöksenteosta säädetään erikseen.

Rajavartiolaitoksen tuesta poliisille säädetään rajavartiolain 77 §:n 2 momentissa sekä 77 a §:n 2 momentissa. Rajavartiolain 77 §:n 2 momentin mukaan Rajavartiolaitos voi antaa pelastusviranomaiselle, poliisille ja Tullille sisällöltään virka-apua vastaavaa tukea Suomen alueen ulkopuolella niiden toimialaan kuuluvassa tehtävässä. Pykälän 3 momentin mukaan Suomen alueen ulkopuolella annettavasta tuesta päättää Rajavartiolaitoksen päällikkö. Jos kyse on sisäisen turvallisuuden kannalta erityisen merkittävästä tuesta Suomen alueen ulkopuolella, asiasta päättää sisäministeriö. Päätöksenteosta kansainvälisen avun antamisesta ja pyytämisestä säädetään lisäksi kansainvälisen avun antamista ja pyytämistä koskevasta päätöksenteosta annetussa laissa.

Rajavartiolain (578/2005) 77 a §:n 2 momentissa säädetään Rajavartiolaitoksen antamasta tuesta poliisille EU:n jäsenvaltion merialueella ja talousvyöhykkeellä. Tuki vastaa sisällöltään pykälän 1 momentissa tarkoitettua virka-apua poliisille terrorismirikoksen torjunnassa. Pykälän mukaisesti poliisilla on oikeus saada Rajavartiolaitokselta sotavarusteeksi hankitulla aseistuksella tapahtuvaa voimakeinojen käyttöä edellyttävää tukea rikoslain 34 a luvun 1 §:n 1 momentin 2, 3 ja 5–8 kohdassa tai 2 momentissa tarkoitetun terroristisessa tarkoituksessa tehdyn rikoksen estämiseksi tai keskeyttämiseksi, jos se on välttämätöntä suuren ihmismäärän henkeä tai terveyttä välittömästi uhkaavan vakavan vaaran torjumiseksi eikä vaaraa ole mahdollista torjua lievemmillä keinoilla. Tuen

antamisesta päätetään rajavartiolain 77 b §:n mukaisessa menettelyssä eli valtioneuvoston yleisistunnossa taikka sisäministeriössä, jos kyse on yhteiskunnan erittäin tärkeää toimintoa välittömästi ja vakavasti vaarantavasta kiireellisestä tapauksesta.

Puolustusvoimien tehtävistä säädetään puolustusvoimista (551/207) annetun lain 2 §:ssä. Pykälän 1 momentin 2 kohdan mukaan Puolustusvoimien tehtävänä on muiden viranomaisten tukeminen, johon kuuluu muun muassa osallistuminen kansainvälisen avun antamiseen. Puolustusvoimista annetun lain 12 §:ssä säädetään Puolustusvoimien osallistumisesta kansainvälisen avun antamiseen. Pykälän 2 momentin mukaan Puolustusvoimat voi osallistua kansainvälisen avun antamiseen myös toista Suomen viranomaista tukeakseen toimivaltaisen ministeriön tai viranomaisen pyynnöstä. Pykälän 3 momentin mukaan jollei kansainvälisen avun antamista ja pyytämistä koskevasta päätöksenteosta annetussa laissa muuta säädetä, puolustusvoimien osallistumisesta 1 ja 2 momentissa tarkoitettuun toimintaan päättää puolustusministeriö ulkoministeriötä kuultuaan.

Tullilain (304/2016) 13 §:n nojalla alus voidaan Suomen viranomaisten toimesta pysäyttää ja tarkistaa myös Suomen tullialueen ulkopuolella, ts. siis myös talousvyöhykkeellä, jos on todennäköistä, että suomalaisella, kansallisuutta vailla olevalla tai väärää lippua käyttävällä aluksella harjoitetaan salakuljetusta Suomeen tai Suomesta. Suomen tullialue ulottuu lain 2 §:n mukaisesti kaksi meripeninkulmaa alumeren ulkorajaa ulommaksi.

Hyväksyttävänä olevien vuoden 2005 muutospöytäkirjojen määräysten nojalla Suomen viranomaiset saisivat uuden kansainväliseen sopimukseen perustuvan oikeusperustan sopimuspuolena olevan lippuvaltion pyynnöstä nousta tämän lipun alla purjehtivaan alukseen ja kohdistaa siihen toimenpiteitä sopimuksessa tarkoitetun rikosepäilyn tilanteissa. Alukselle nousu voi luvan nojalla tapahtua Suomen alumeren ulkopuolella pyynnössä tarkemmin kuvatulla tavalla.

Vastaavia määräyksiä sisältyy myös kansainvälisen järjestäytyneen rikollisuuden vastaiseen YK:n yleissopimukseen liittyvään lisäpöytäkirjaan maitse, meritse ja ilmaitse tapahtuvan maahanmuuttajien salakuljetuksen kieltämisestä (SopS 73/2006) sekä YK:n yleissopimukseen huumausaineiden ja psykotrooppisten aineiden laitonta kauppaa vastaan (SopS 44/1994).

Toisen sopimuspuolen viranomaisille annettavaa suomalaiselle alukselle nousua ja sen tarkastamista koskevaa suostumusta ei Suomen lainsäädännössä nimenomaisesti säännellä. Kansainvälisen järjestäytyneen rikollisuuden vastaiseen YK:n yleissopimukseen liittyvän lisäpöytäkirjan hyväksymisen yhteydessä kansallisen lainsäädännön muuttamista ei vastaavassa tilanteessa pidetty tarpeellisenä (HE 221/2005 vp). Määräystä ei tuolloin katsottu niin sitovaksi, että lainmuutos olisi ollut tarpeen. Myös SUA-yleissopimukseen muutospöytäkirjalla lisättävä määräys suostumuksen antamisesta jättää asiassa harkintavaltaa kansallisille viranomaisille yleissopimuksen uuden 8 a artiklan mukaisesti. Toisen sopimuspuolen esittämien pyyntöjen osalta Suomen viranomaiset voivat myöntyä pyyntöön, asettaa suostumukselle ehtoja tai evätä pyynnön.

Suomen lipun alla purjehtivalle alukselle nousua koskevan toisen sopimuspuolen pyyntö edellyttäisi uuden 8 a artiklan 5 kappaleen mukaisesti ensi vaiheessa, että Suomen toimivaltainen viranomainen vahvistaisi aluksen kansallisuuden. Aluksen kansallisuutta ja rekisteröintiä koskevat kansalliset säännökset sisältyvät merilakiin (674/1994), liikenteen palveluista annettuun lakiin (320/2017) sekä alusrekisterilakiin (512/1993). Liikenteen palveluista annetun lain mukaan Liikenne- ja viestintävirasto Traficom ylläpitää liikenneasioiden rekisteriä, johon suomalaiset alukset merkitään. Merilain nojalla Liikenne- ja viestintävirasto on myös aluksen kansallisuuden osalta toimivaltainen viranomainen Suomessa. Näin ollen Liikenne- ja viestintävirasto olisi toimivaltainen vahvistamaan Suomen lipun alla purjehtivan aluksen kansallisuuden.

Viranomaisten vahingonkorvausvelvollisuutta koskevan 8 a artiklan 10 kappaleen osalta vahingonkorvauslain (412/1974) 3 luvun 2 §:ssä säädetään julkisyhteisön velvollisuudesta korvata julkista valtaa käytettäessä virheen tai laiminlyönnin johdosta aiheutuneen vahingon.

Edellä selostetut lainsäädäntöön sisältyvät säännökset viranomaisten toimivaltuuksista ja kansainvälisestä yhteistyöstä ovat riittäviä 8 a artiklan täytäntöönpanemiseksi, joten lainsäädännön muuttamiselle ei ole tarvetta. Poliisilain 9 b §:n sanamuoto avun antamisesta vieraan valtion pyynnöstä ei aivan yksiselitteisesti vastaa yleissopimuksen uudessa 8 a artiklan 5 kohdassa tarkoitettua tilannetta ja menettelyä, jossa sopimusvaltio (pyytävävaltio) voi oman harkintansa perusteella tehdä aluksen lippuvaltiolle pyynnön saada lupa alukseen nousemiseksi ja toimenpiteiden toteuttamiseksi aluksella. Talousvyöhykkeellä tai aavalla merellä oleva alus on lippuvaltion lainkäyttövallan alainen ja tilanteessa Suomi ikään kuin oma-aloitteisesti tarjoaisi apuaan lippuvaltiolle. Voidaan kuitenkin katsoa, että lippuvaltion antama lupa merkitsisi tosiasiallisesti Suomelle osoitettua avunpyyntöä esimerkiksi maansa lipun alla purjehtivalla aluksella meneillään olevan vakavan rikoksen keskeyttämiseksi. Vastaavasti voidaan katsoa, että Suomen lippuvaltiona antama lupa toisen sopimusvaltion viranomaisille suomalaiselle alukselle pääsemiseksi kyseisen sopimusvaltion pyynnöstä voitaisiin tulkita poliisilain 9 luvun 9 b §:ssä tarkoitetuksi Suomen pyynnöksi kansainvälisen avun vastaanottamisesta. Jotta poliisilain 9 luvun sääntelyn soveltuvuudesta ei syntyisi epäselvyyttä, ehdotetaan voimaansaattamislaisissa säädettäväksi nimenomainen aineellisoikeudellinen viittaussäännös.

SUA-pöytäkirjan hyväksymisen yhteydessä tulee IMO:n pääsihteerille ilmoittaa uuden 8 a artiklan 15 kappaleen mukaisesti viranomaisesta, joka Suomen puolesta vastaanottaa pöytäkirjan mukaisia pyyntöjä. 8 a artiklan 15 kappaleen mukaisesti viranomaisiksi esitetään nimettäväksi Rajavartiolaitoksen alaista Länsi-Suomen merivartioston johtokeskusta (Meripelastuskeskus Turku, MRCC). Tätä koskeva maininta lisätään voimaansaattamislakiin. Johtokeskuksesta pyynnöt ohjattaisiin edelleen poliisille. Kansallisuuden vahvistamista koskevat pyynnöt puolestaan ohjattaisiin edelleen Liikenne- ja viestintävirasto Traficomille.

Artiklan 5 kappaleen d ja e kohdan nojalla on mahdollista hyväksymisasiakirjan tallettamisen yhteydessä ilmoittaa, että ulkomaiset viranomaiset voivat ryhtyä suomalaista alusta koskeviin toimenpiteisiin, mikäli Suomen viranomaiset eivät ole vastanneet aluksen kansallisuuden vahvistamista koskevaan pyyntöön neljän tunnin kuluessa siitä, kun ne ovat vahvistaneet vastaanottaneensa pyynnön. Toisena mahdollisuutena on jättää yleisluontoinen ilmoitus siitä, että ulkomaisilla viranomaisilla on oikeus toimenpiteisiin suoraan 8 a artiklan nojalla. Suomen osalta esitetään, että edellä selostettuja ilmoituksia ei ole tarpeen tehdä.

9 artikla. Pöytäkirjan 9 artiklalla muutetaan yleissopimuksen 10 artiklan 2 kappaletta. Muutoksella säilöön otetun tai muiden toimenpiteiden kohteeksi joutuneen henkilön kohtelussa otetaan kansallisen lainsäädännön lisäksi huomioon kansainvälisen oikeuden määräykset ihmisoikeuksia koskevat määräykset mukaan lukien. Määräys on Suomen olemassa olevien kansallisten säännösten ja kansainvälisten ihmisoikeusvelvoitteiden mukainen eikä edellytä muutoksia lainsäädäntöön.

10 artikla. Pöytäkirjan 10 artiklan 1 kappaleella muutetaan yleissopimuksen luovuttamista koskevaa 11 artiklaa siten, että siinä jatkossa viitataan myös muutospöytäkirjalla lisättyihin uusiin kriminalisointeihin. Nämä eivät edellytä lainsäädäntömuutoksia. Kuten edellä 6 artiklan yhteydessä on todettu, kysymyksessä olevat rikokset ovat vakavuutensa perusteella rikoksen johdosta tapahtuvan luovuttamisen perusteita.

Muutospöytäkirjan 10 artiklan 2 kappaleen nojalla yleissopimukseen lisätään uusi 11 a artikla. Artikla sisältää velvoitteen olla pitämättä yleissopimuksen mukaisia rikoksia poliittisena rikoksena, poliittiseen rikokseen liittyvänä rikoksena tai poliittisista vaikuttimista tehtynä rikoksena päätettäessä rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta tai oikeusavusta. Vastaavat määräykset sisältyvät myös viimeisimpiin terrorisminvastaisiin kansainvälisiin sopimuksiin, mukaan lukien esimerkiksi terrorismin ennaltaehkäisyä koskevaan Euroopan neuvoston yleissopimukseen (SopS 49/2008, 20 artiklan 1 kappale).

Rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta annetun lain (456/1970) 6 §:ssä ja rikoksen johdosta tapahtuvaa luovuttamista koskevan eurooppalaisen yleissopimuksen (SopS 32/1971) 3 artiklassa on kieltö luovuttaa poliittisesta rikoksesta. Kiellosta on Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä luovuttu. Kansainvälisestä oikeusavusta rikosasioissa annetun lain (4/1994) 13 §:n 1 momentin 1 kohdassa rikoksen poliittisuus mainitaan harkinnanvaraisena kieltäytymisperusteena. Säännöksen estämättä oikeusapua kuitenkin annetaan siten kuin siitä on erikseen sovittu (30 § 2 momentti). SUA-yleissopimuksen mukaiset rikokset eivät kuitenkaan tunnusmerkistön täytyessä ole Suomessa katsottavissa poliittisiksi rikoksi uuden 11 a artiklan tarkoittamissa luovuttamista tai oikeusapua koskevissa tai muissakaan päätöksentekotilanteissa. Uusi 11 a artikla ei edellytä lainsäädäntömuutoksia.

Pöytäkirjan 10 artiklan 3 kappaleella lisätään yleissopimukseen uusi 11 b artikla. Artikla koskee niin sanottua syrjintäkieltoa. Sen mukaan yleissopimus ei velvoita luovuttamaan henkilöä tai antamaan oikeusapua tilanteessa, jossa pyynnön vastaanottaneella valtiolla on perusteltua syytä epäillä, että pyyntö on esitetty henkilön saattamiseksi syytteeseen tai rangaistavaksi hänen rotunsa, uskontonsa, kansalaisuutensa, etnisen alkuperänsä, poliittisen mielipiteensä tai sukupuolensa perusteella tai että pyynnön noudattaminen mainituista syistä heikentäisi kyseisen henkilön asemaa.

Rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta annetun lain 7 § sisältää vastaavan syrjintäkieltoa koskevan määräyksen. Muutospöytäkirjan mukainen uusi 11 b artikla ei siten edellytä Suomen lainsäädännön muuttamista.

11 artikla. Pöytäkirjan 11 artiklan 1 kappaleella muutetaan yleissopimuksen rikosoikeudellisiin menettelyihin liittyvää yhteistyötä koskevan 12 artiklan 1 kappaletta siten, että siinä huomioidaan myös pöytäkirjalla lisätyt kriminalisoinnit.

Pöytäkirjan 11 artiklan 2 kappaleen perusteella lisätään yleissopimukseen uusi 12 a artikla, joka koskee vapautensa menettäneen henkilön väliaikaista siirtämistä todistelutarkoituksessa. Ehdotettu säännös vastaa sanamuodoltaan kansainvälisen järjestäytyneen rikollisuuden vastaisen Yhdistyneiden Kansakuntien yleissopimuksen (SopS 20/2004) 18 artiklan 10-12 kappaletta.

Vapautensa menettäneen henkilön väliaikaisesta siirtämisestä todistelutarkoituksessa rikosasioissa annettu laki (150/2004) on soveltamisalaltaan yleinen ja vastaa 12 a artiklan mukaisia velvoitteita. Näin ollen uusi 12 a artikla ei edellytä lainsäädännön muuttamista.

12 artikla. Pöytäkirjan 12 artiklalla muutetaan yleissopimuksen rikosten ehkäisyä koskevaa 13 artiklaa siten, että siinä huomioidaan myös pöytäkirjalla lisätyt uudet kriminalisoinnit.

13 artikla. Pöytäkirjan 13 artiklalla muutetaan yleissopimuksen tietojenvaihtoa koskevaa 14 artiklaa siten, että siinä huomioidaan myös pöytäkirjalla lisätyt uudet kriminalisoinnit.

14 artikla. Pöytäkirjan 14 artiklalla muutetaan yleissopimuksen 15 artiklan 3 kappaletta. Kyseisessä kappaleessa luetellaan ne tahot, joille IMO:n pääsihteeri välittää sille yleissopimuksen nojalla annettuja tietoja. Yleissopimuksen 15 artiklan 3 kappaleen uuteen tekstiin ei sisälly sellaisia asiasisältöä koskevia muutoksia jotka edellyttäisivät muutoksia Suomen lainsäädäntöön.

15 artikla. Pöytäkirjan 15 artiklassa määritellään, että yleissopimus ja sen muutospöytäkirja katsotaan pöytäkirjan sopimuspuolten kesken yhtenäiseksi asiakirjaksi, josta käytetään nimeä vuoden 2005 yleissopimus.

16 artikla. Pöytäkirjan 16 artiklalla lisätään yleissopimukseen uusi 16 a artikla. Siinä määrätään, että vuoden 2005 muutospöytäkirjan 17-24 artikla muodostavat yleissopimuksen loppumääräykset. Yleissopimuksen sisältämiä viittauksia sopimuspuoliin pidetään viittauksina pöytäkirjan sopimuspuoliin.

17-24 artikla. Pöytäkirjan 17-24 artikla sisältävät tavanomaiset loppumääräykset, jotka koskevat pöytäkirjan allekirjoittamista, ratifioimista, hyväksymistä ja siihen liittymistä (17 artikla), voimaantuloa (18 artikla), irtisanomista (19 artikla), tarkistamista ja muuttamista (20 artikla), selityksiä (21 artikla), liitteen muuttamista (22 artikla), tallettajaa (23 artikla) ja kieliä (24 artikla).

Mannerjalustalla sijaitsevien kiinteiden lauttojen turvallisuuteen kohdistuvien laittomien tekojen ehkäisemistä koskevaan pöytäkirjaan liittyvä vuoden 2005 pöytäkirja

1 artikla. Artiklassa määritellään vuoden 2005 pöytäkirjassa käytettävät termit vuoden 1988 pöytäkirja, järjestö ja pääsihteeri. Määritelmät eivät edellytä lainsäädäntömuutoksia.

2 artikla. Pöytäkirjan 2 artiklalla muutetaan vuoden 1988 pöytäkirjan 1 artiklan 1 kappaletta siten, että viittaus yleissopimukseen kattaisi myös sitä koskevan 2005 muutospöytäkirjan sisältämät muutokset ja uudet kriminalisoinnit soveltuvin osin.

Muutettu 1 artikla laajentaa eräät yleissopimukseen sitä koskevalla vuoden 2005 pöytäkirjalla lisätyt määräykset, myös siltä osin kuin niitä on muutettu, koskemaan myös mannerjalustalla sijaitsevia kiinteitä lauttoja koskevassa pöytäkirjassa tarkoitettuja rikoksia. Artiklassa viitataan yleissopimuksen 1 artiklan sisältämiin kiinteiden lauttojen osalta olennaisiin määritelmiin, 2 a artiklan määräyksiin yleissopimuksen suhteesta muuhun kansainväliseen oikeuteen, 5 artiklan määräyksiin koskien velvollisuutta säätää yleissopimuksessa tarkoitettuja rikoksia koskevista asianmukaisista rangaistuksista ja 5 a artiklan määräyksiin oikeushenkilön vastuusta, 7 artiklan mukaiseen listaukseen kansainvälisistä sopimuksista, 10 artiklan määräyksiin rikosentekijän tai rikoksesta epäillyn luovuttamisesta tai syyttämisestä ja oikeudenmukaisen kohtelun takaamisesta, 11 artiklan määräyksiin luovuttamisesta, 11 a artiklan määräyksiin siitä, ettei yleissopimuksessa tarkoitettuja rikoksia voida katsoa poliittiseksi rikokseksi, 11 b artiklan määräyksiin syrjintäepäilystä luovuttamisen esteenä, 12 artiklan määräyksiin oikeusavun antamisesta, 12 a artiklan määräyksiin vapautensa menettäneen siirtämisestä toiseen sopimuspuolena olevaan valtioon tunnistamista tai todistajanlausuntoa tai muuta tarkoitusta varten, 13 artiklan määräyksiin yhteistyöstä rikosten ehkäisemiseksi, 14 artiklan määräyksiin tietojen luovuttamisesta, 15 artiklan määräyksiin tietojen toimittamisesta IMO:n pääsihteerille sekä 16 artiklan määräyksiin välimiesmenettelystä. Viittaukset 5, 7, 10, 11, 12, 13-16 artiklan määräyksiin sisältyivät jo alkuperäisen 1 artiklan 1 kappaleeseen. Lisätyt viittaukset eivät edellytä lainsäädäntömuutoksia.

3 artikla. Pöytäkirjan 3 artiklalla tehdään kiinteitä lauttoja koskevan vuoden 1988 pöytäkirjan rikosmääritelmät sisältävään 2 artiklaan yleissopimusta vastaavat muutokset, jotka ovat luonteeltaan teknisiä. Artiklan 2 kappaleella poistetaan 1988 pöytäkirjan 2 artiklan 1 kappaleen e kohta koskien henkilön vahingoittamista tai surmaamista pöytäkirjassa tarkoitetun rikoksen tai sen yrityksen yhteydessä. Tätä vastaava määräys sisällytetään pöytäkirjan uuteen 2 b artiklaan.

Artiklan 3 kappaleella korvataan vuoden 1988 pöytäkirjan 2 artiklan 2 kappale. Kappaleesta poistettavat rikoksen yritystä ja yllytystä koskevat kohdat korvataan uuden 2 b artiklan määräyksillä, jotka koskevat rikoksen yritystä ja rikokseen osallisuutta sekä muuta rikokseen myötävaikuttamista. Vuoden 1988 pöytäkirjan 2 artiklan muutokset eivät edellytä lainsäädäntömuutoksia.

4 artikla. Pöytäkirjan 4 artiklan 1 kappaleella lisätään vuoden 1988 pöytäkirjaan uusi 2 a artikla, jolla kriminalisoidaan kiinteitä lauttoja koskien yleissopimuksen uutta 3 a artiklaa vastaavalla tavalla terroristisessa tarkoituksessa tehdyt teot, joilta lisäksi edellytetään, että teko aiheuttaa tai on omiaan aiheuttamaan kuoleman tai vakavan vamman tai vahingon. Uuden 2 a artiklan kriminalisoinnit koskevat räjähteen, radioaktiivisen aineen tai biologisen tai kemialliseen aseeseen tai ydinaseeseen käyttämistä lauttaa vastaan tai lautalla tai laukaisee niitä lautalta sekä öljyn, nestekaasun tai muun vaarallisen tai haitallisen aineen päästämistä lautalta sekä uhkausta toteuttaa jokin edellä mainituista teoista.

Pöytäkirjan 4 artiklan 2 kappaleella lisätään vuoden 1988 pöytäkirjaan uusi 2 b artikla, jonka mukaan rangaistavaa on myös kiinteitä lauttoja koskevassa pöytäkirjassa tarkoitettujen rikosten yhteydessä tapahtuva toisen henkilön laitton ja tahallinen surmaaminen ja vahingoittaminen sekä pöytäkirjassa tarkoitetun rikoksen yritys, osallistuminen pöytäkirjan mukaisen rikoksen tekemiseen rikoskumppanina tai avunantajana, toisten henkilöiden organisoiminen tai johtaminen sellaisen rikoksen tekemiseen ja myötävaikuttaminen ryhmän jäsenenä sellaisen rikoksen tekemiseen. Määräykset ovat identtiset SUA-yleissopimukseen vuoden 2005 muutospöytäkirjalla lisätyn uuden 3 c artiklan määräysten kanssa.

Uuden 2 a ja 2 b artiklan mukaiset teot ovat terroristisessa tarkoituksessa tehtyinä rangaistavia rikoslain 34 a luvun säännösten nojalla. Rikoksen yritys ja siihen osallisuus on kriminalisoitu rikoslain 5 luvun säännöksissä ja 17 luvun 1 a §:ssä (järjestäytyneen rikollisryhmän toimintaan osallistuminen). Uuden 2 b artiklan mukaiset toisen henkilön surmaaminen ja vahingoittaminen puolestaan voivat tulla rangaistaviksi myös rikoslain 21 luvun mukaisina henkeen ja terveyteen kohdistuvina rikoksina. Lisäksi laitton uhkaus tulee rangaistavaksi rikoslain 25 luvun 7 §:n mukaisesti. Uudet kriminalisoinnit eivät näin ollen edellytä lainsäädäntömuutoksia.

5 artikla. Artiklalla tehdään vuoden 1988 pöytäkirjan 3 artiklan 1 kappaleeseen tarvittavat muutokset, jotta velvollisuus ulottaa lainkäyttövalta koskee jatkossa myös muutospöytäkirjan mukaisia uusia 2 a ja 2 b artiklan kriminalisointeja. Kappaleen mukaan velvollisuus ulottaa lainkäyttövalta koskee jatkossakin tilanteita, joissa rikos on tehty sellaista kiinteää lauttaa vastaan tai sellaisella kiinteällä lautalla, joka sijaitsee kyseisen sopimuspuolen mannerjalustalla tai kun rikoksentekijä on kyseisen sopimuspuolen kansalainen.

Suomen rikoslain soveltamisalan osalta on voimassa mitä siitä edellä on yleissopimuksen 6 artiklan 1 kappaleen osalta selostettu. Rikoslain 1 luvun 7 §:n 3 momentin nojalla Suomen lakia sovelletaan tekopaikan laista riippumatta myös rikoslain 34 a luvun mukaisiin terroristisessa tarkoituksessa tehtyihin rikoksiin.

Rikoslain 1 luvun 6 §:n mukaisesti Suomen kansalaisen Suomen ulkopuolella tekemään rikokseen sovelletaan Suomen lakia. Jos rikos on tehty millekään valtiolle kuulumattomalla alueella, rangaistavuuden edellytyksenä on, että teosta Suomen lain mukaan saattaa seurata yli kuuden kuukauden vankeusrangaistus.

Kiinteiden lauttojen osalta merkityksellinen on myös YK:n merioikeusyleissopimuksen 56 artiklaan perustuva rantavaltion lainkäyttövalta talousvyöhykkeellään sijaitsevien tekosaarten, laitteiden ja muiden rakennelmien rakentamisen ja käytön osalta. Artiklan 3 kappaleen mukaan merenpohjaa ja sen sisustaa koskevia oikeuksia käytetään merioikeusyleissopimuksen mannerjalustaa koskevan VI osan mukaisesti. Nämä merioikeusyleissopimuksen määräykset on pantu täytäntöön talousvyöhykelaila. Talousvyöhykelain 10 §:n mukaisesti Suomen talousvyöhykkeellä sijaitsevalla tekosaarella, laitteella tai muulla rakennelmalla tehty tai niihin kohdistuva rikos ja sen rangaistava yritys katsotaan rikoslain 1 luvun 1 §:n mukaisesti Suomessa tehdyksi. Säännös kattaa myös pöytäkirjassa tarkoitettut mannerjalustalla sijaitsevat kiinteät lautat.

Artiklan 1 kappaletta vastaavalla tavalla viittaus pöytäkirjaan lisättyihin uusiin rikoksiin lisätään myös vuoden 1988 pöytäkirjan 3 artiklan 4 kappaleeseen, joka koskee velvollisuutta ulottaa lainkäyttövalta pöytäkirjan mukaisiin rikoksiin, kun rikoksesta epäilty oleskelee sopimuspuolen alueella eikä kyseinen valtio luovuta häntä muulle sopimuspuolelle. Kansallista luovuttamista koskevaa lainsäädäntöä on myös selostettu edellä yleissopimuksen muutospöytäkirjan 6 artiklan kohdalla.

Lisäksi vuoden 1988 pöytäkirjan 3 artiklan 3 kappaleeseen sisältyy jatkossakin velvollisuus ilmoittaa lainkäyttövallan ulottamisesta IMO:n pääsihteerille.

Artiklalla vuoden 1988 pöytäkirjaan tehdyt muutokset eivät edellytä lainsäädäntömuutoksia.

6 artikla. Muutospöytäkirjan 6 artiklan mukaisesti vuoden 1988 pöytäkirja ja sen vuoden 2005 pöytäkirja tulee tulkinnan ja soveltamisen osalta lukea yhtenä asiakirjana. Vuoden 1988 pöytäkirjan 1–4 artikla, sellaisina kuin ne ovat muutettuina vuoden 2005 pöytäkirjalla, sekä pöytäkirjan 8–13 artikla muodostavat yhdessä mannerjalustalla sijaitsevien kiinteiden lauttojen turvallisuuteen kohdistuvien laittomien tekojen ehkäisemistä koskevan vuoden 2005 pöytäkirjan.

7 artikla. Muutospöytäkirjan 7 artiklan mukaisesti vuoden 1988 pöytäkirjaan lisätään uusi 4 a artikla, jossa todetaan, että mannerjalustalla sijaitsevien kiinteiden lauttojen turvallisuuteen kohdistuvien laittomien tekojen ehkäisemistä koskevan vuoden 2005 pöytäkirjan 8–13 artikla muodostavat mannerjalustalla sijaitsevien kiinteiden lauttojen turvallisuuteen kohdistuvien laittomien tekojen ehkäisemistä koskevan pöytäkirjan loppumääräykset. Pöytäkirjassa olevat viittaukset sopimuspuoliin katsotaan viittauksiksi vuoden 2005 pöytäkirjan sopimuspuoliin.

8 – 13 artikla. Näihin artikloihin sisältyvät loppumääräykset koskevat allekirjoittamista, ratifioimista, hyväksymistä ja liittymistä (8 artikla), voimaantuloa (9 artikla), irtisanomista (10 artikla), tarkistamista ja muuttamista (11 artikla), tallettajaa (artikla 12) sekä kieliä (artikla 13).

2 Lakiehdotusten perustelut

Laki merenkulun turvallisuuteen kohdistuvien laittomien tekojen ehkäisemistä koskevaan yleissopimukseen liittyvästä vuoden 2005 pöytäkirjasta

1 §. Pykälä sisältää säännöksen, jolla saatetaan voimaan pöytäkirjan lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset. Lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä selostetaan tarkemmin jäljempänä eduskunnan suostumuksen tarpeellisuutta koskevassa jaksossa.

2 §. Pykälä sisältää säännöksen merenkulun turvallisuuteen kohdistuvien laittomien tekojen ehkäisemistä koskevaan yleissopimukseen liittyvällä vuoden 2005 pöytäkirjalla lisätyn uuden 8 a artiklan 15 kappaleen mukaisesta toimivaltaisesta viranomaisesta, joka Suomessa ottaa vastaan pyyntöjä koskien avunantoa, kansallisuuden vahvistamista, lupaa muihin asianmukaisiin toimenpiteisiin sekä vastaa näihin pyyntöihin. Toimivaltainen viranomainen on Rajavartiolaitoksen alainen Länsi-Suomen merivartioston johtokeskus (Meripelastuskeskus Turku, MRCC).

Lisäksi pykälä sisältää aineellisoikeudellisen viittauksen poliisilain 9 luvun kansainvälisen avun antamista ja pyytämistä koskevien säännösten soveltamisesta yleissopimuksen uudessa 8 a artiklassa tarkoitettuun avunpyyntöjä koskevaan menettelyyn. Säännös olisi tarpeen sen varmistamiseksi, että poliisilain 9 luvussa säädettyä päätöksentekomenettelyä ja toimivaltuussäännöksiä voitaisiin soveltaa myös 8 a artiklan 5 kappaleessa tarkoitetuissa tilanteissa, joissa sopimusvaltio (pyytjävaltio) voi oman harkintansa perusteella tehdä aluksen lippuvaltiona olevalle toiselle sopimuspuolelle pyynnön alukselle nousemiseksi ja toimenpiteiden toteuttamiseksi aluksella. Poliisilain 9 luvun säännöksistä sovellettaviksi tulisivat 2 a § (toisen viranomaisen tuki poliisille kansainvälistä apua annettaessa), 9 § (kansainvälinen virka-apu). 9 b § (kansainvälisen avun antaminen tai vastaanottaminen muissa tilanteissa), 9 d § (vieraan valtion virkamiehen asema muissa tilanteissa Suomen alueella), 9 e § (poliisimiehen toimivaltuudet kansainvälistä apua annettaessa), 9 f § (poliisimiehen siviili- ja rikosoikeudellinen vastuu kansainvälistä apua annettaessa), 9 g § (poliisimiehen oikeudellinen asema kansainvälistä apua annettaessa) ja 9 h § (valtuuskirja).

3 §. Pykälä sisältää säännöksen, jonka mukaan pöytäkirjan muiden kuin lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta säädettäisiin valtioneuvoston asetuksella.

4 §. Pykälä sisältää voimaantuloa koskevan säännöksen, jonka mukaan lain voimaantulosta säädettäisiin valtioneuvoston asetuksella. Laki on tarkoitus saattaa voimaan samanaikaisesti kuin pöytäkirja tulee Suomen osalta voimaan.

Laki mannerjalustalla sijaitsevien kiinteiden lauttojen turvallisuuteen kohdistuvien laittomien tekojen ehkäisemistä koskevaan pöytäkirjaan liittyvästä vuoden 2005 pöytäkirjasta

1 §. Pykälä sisältää säännöksen, jolla saatetaan voimaan pöytäkirjan lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset. Lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä selostetaan tarkemmin jäljempänä eduskunnan suostumuksen tarpeellisuutta koskevassa jaksossa.

2 §. Pykälä sisältää säännöksen, jonka mukaan pöytäkirjan muiden kuin lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta säädettäisiin valtioneuvoston asetuksella.

3 §. Pykälä sisältää voimaantuloa koskevan säännöksen, jonka mukaan lain voimaantulosta säädettäisiin valtioneuvoston asetuksella. Laki on tarkoitus saattaa voimaan samanaikaisesti kuin pöytäkirja tulee Suomen osalta voimaan.

3 Voimaantulo

Yleissopimukseen liittyvä vuoden 2005 pöytäkirja on tullut kansainvälisesti voimaan 28 päivänä heinäkuuta 2010, jolloin yleissopimuksen muutokset oli ratifioinut 13 valtiota. Suomen osalta

pöytäkirja tulee voimaan yhdeksänkymmenen päivän kuluttua siitä päivästä, jona Suomi on tallettanut hyväksymiskirjansa.

Kiinteitä lauttoja koskevaan pöytäkirjaan liittyvä vuoden 2005 pöytäkirja on tullut voimaan kansainvälisesti 28 päivänä heinäkuuta 2010, jolloin 11 valtiota oli ratifioinut sen. Suomen osalta pöytäkirja tulee voimaan yhdeksänkymmenen päivän kuluttua siitä päivästä, jona Suomi on tallettanut hyväksymiskirjansa.

Pöytäkirjojen voimaansaattamista koskevat lait ehdotetaan tulevaisuudessa voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana samanaikaisesti, kun kukin pöytäkirja tulee Suomen osalta voimaan.

Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 27 §:n 34 kohdan mukaan valtakunnalla on lainsäädäntövalta asioissa, jotka koskevat järjestysvallan toimintaa valtion turvallisuuden varmistamiseksi. Lisäksi itsehallintolain 27 §:n 22 kohdan mukaan valtakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvat rikosoikeutta koskevat asiat 18 §:n 25 kohdassa säädetyin poikkeuksin. Jälkimmäisen kohdan mukaan maakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvat asiat, jotka koskevat teon rangaistavaksi säätämistä ja rangaistuksen määräämistä, kun kysymys on maakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvasta oikeudenalasta. Lakiesitys ei 18 §:n muiden kohtien perusteella kuulu maakunnan lainsäädäntövaltaan. Ahvenanmaan itsehallintolain 27 §:n 23 kohdan mukaan lainkäyttöä ja esitutkintaa koskevat asiat kuuluvat valtakunnan lainsäädäntövaltaan eräin sellaisin poikkeuksin, joista eduskunnan hyväksyttäväksi esitetyissä pöytäkirjoissa ei ole kysymys. Esitys ei siten sisällä maakunnan lainsäädäntövaltaan liittyviä säännöksiä eikä siihen liittyvien voimaansaattamislakien voimaantulolle Ahvenanmaan maakunnassa ei siten ole tarpeen saada itsehallintolain 59 § 1 momentin mukaista Ahvenanmaan maakuntapäivien suostumusta.

4. Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus ja käsittelyjärjestys

4.1. Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus

EU:n ja jäsenvaltioiden välinen toimivallanjako

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä *SEUT*, 2—6 artiklassa määrätään unionin ja jäsenvaltioiden välisestä toimivallanjaosta. *SEUT* 4 artiklan mukaan unionilla on jäsenvaltioiden kanssa jaettu toimivalta, kun unionille annetaan perussopimuksessa toimivaltaa, joka ei koske 3 ja 6 artiklassa tarkoitettuja aloja. *SEUT* 3 artiklassa luetellaan alat, joilla unionilla on yksinomainen toimivalta ja 6 artiklassa alat, joilla unionilla on toimivalta toteuttaa toimia jäsenvaltioiden toimien tukemiseksi, yhteensovittamiseksi tai tukemiseksi. *SEUT* 2 artiklan 2 kohdan mukaan kun perussopimuksissa annetaan unionille jäsenvaltioiden kanssa jaettu toimivalta tietyllä alalla, unioni ja jäsenvaltiot voivat toimia lainsäätäjänä ja antaa oikeudellisesti velvoittavia säädöksiä kyseisellä alalla. Jäsenvaltiot käyttävät toimivaltaansa siltä osin kuin unioni ei ole käyttänyt omaansa.

Unionin sisäisestä toimivallasta rikosoikeuden alalla on määräyksiä unionin perussopimuksissa. Esimerkiksi *SEUT* 83 artiklan 1 kohdassa määrätään, että "*Euroopan parlamentti ja neuvosto voivat tavallista lainsäätämisyjärjestystä noudattaen annetuilla direktiiveillä säätää rikosten ja seuraamusten määrittelyä koskevista vähimmäissäännöistä erityisen vakavan rikollisuuden alalla, joka on rajatylittävää joko rikosten luonteen tai vaikutusten johdosta tai sen vuoksi, että niiden torjuminen yhteisin perustein on erityisesti tarpeen*". Tyhjentyvästi luetellut vakavan rikollisuuden alat ovat terrorismi, ihmiskauppa sekä naisten ja lasten seksuaalinen hyväksikäyttö, laiton

huumausainekauppa, laiton asekauppa, rahanpesu, lahjonta, maksuvälineiden väärentäminen, tietokonerikollisuus ja järjestäytynyt rikollisuus. SEUT 82 artiklan 2 kohdan nojalla unionilla on toimivaltaa myös poliisiyhteistyön ja oikeudellisen yhteistyön helpottamiseksi rajat ylittävissä rikosasioissa. Kohdan nojalla voidaan säätää esimerkiksi yksilön oikeuksista rikosasioiden käsittelyssä. Näistä perussopimuksen määräyksistä seuraa, että unionin sisäinen toimivalta on pöytäkirjojen kriminalisointien alalla lähtökohtaisesti luonteeltaan jaettava.

Unionin sisäisen toimivallan suhteesta sen ulkopuoliseen sopimuksetekotoimivaltaan on määräyksiä SEUT 3 artiklassa. Unionilla on SEUT 3 artiklan 2 kohdan mukaan yksinomaisen toimivalta tehdä kansainvälinen sopimus siltä osin kuin se voi vaikuttaa yhteisiin sääntöihin tai muuttaa niiden ulottuvuutta.

SEUT 3 artiklan 2 kohdan määräykset unionin yksinomaisesta sopimustoimivallasta perustuvat unionin tuomioistuimen unionin ulkoista toimivaltaa koskevaan oikeuskäytäntöön (HE 23/2008 vp). Unioni saavuttaa ulkoisen toimivallan sen vuoksi, että se on käyttänyt sisäistä toimivaltaansa silloin, kun kansainväliset sitoumukset kuuluvat yhteisten sääntöjen soveltamisalaan tai joka tapauksessa alaan, jota tällaiset säännöt jo suurelta osin kattavat (asia C-469/98, komissio v. Suomi).

SEUT 3 artiklan 2 kohdan mukainen yksinomaisen toimivalta edellyttää, että kansainvälisen sopimuksen tekeminen voi vaikuttaa unionin yhteisiin sääntöihin tai muuttaa niiden ulottuvuutta. Unionin toimivallan arvioinnissa unionin sääntöjen ja suunnitellun sopimuksen kattamien alojen tarkastelu ja vertailu voi tietyissä tapauksissa olla riittävää. Huomioon on kuitenkin myös otettava kyseessä olevien sääntöjen luonne ja sisältö. Se, että yhteisön säännöt ja kansainvälisen sopimuksen määräykset ovat luonteeltaan vähimmäissääntelyä, voi nimittäin johtaa päätelmään siitä, että SEUT 3 artiklan 2 kohdan mukaista vaikutusta ei ole, vaikka yhteisön säännöt ja sopimuksen määräykset kattavatkin saman alan.

EU-tuomioistuin on katsonut, että unionilla ei ole yksinomaista toimivaltaa silloin, kun sekä unionin oikeuden säännökset ja määräykset että kyseisen kansainvälisen yleissopimuksen määräykset ovat vähimmäissääntelyä (lausunto 2/91). Vähimmäissääntelyn tilanteissa jäsenvaltioilla on toimivalta tehdä sopimus, koska jos kansainvälisessä sopimuksessa asetetaan lievempiä vähimmäisvaatimuksia kuin unionin oikeudessa, se, että jäsenvaltiot tekevät tämän sopimuksen, ei unionin oikeuden ensisijaisuuden vuoksi heikentäisi unionin oikeuden soveltamista. Unionin oikeutta ei heikennä myöskään se, jos kansainvälisessä sopimuksessa asetetaan tiukempi vähimmäisvaatimus, edellyttäen, että unionin oikeudessa annetaan jäsenvaltioille oikeus soveltaa tällaista tiukempaa vaatimusta.

Sääntöjen tosiasiallisen luonteen tarkasteluvaatimus tarkoittaa kuitenkin, että kun unionin oikeudelle on annettu tietty aineellinen täsmällinen ulottuvuus, niin kyseessä ei lähtökohtaisesti voi olla vähimmäissääntelyä (ks. asia C-114/12, kohta 91).

Pöytäkirjojen kattamalla alalla unioni on käyttänyt sisäistä toimivaltaansa antamalla terrorismirikosdirektiivin, joka sisältää hyväksyttäväksi esitettyjen muutospöytäkirjojen määräyksiä vastaavia säännöksiä. Terrorismirikosdirektiivin oikeusperustana on SEUT 83 artiklan 1 kohta, joka antaa unionille toimivallan säätää rikosten ja seuraamusten määrittelyä koskevista vähimmäissäännöistä. Terrorismirikosdirektiivin 1 artiklan mukaan siinä vahvistetaan vähimmäissäännöt rikosten määrittelmästä ja seuraamuksista. Terrorismirikosdirektiivin 3 artiklassa luetellaan terrorismirikoksiksi määriteltävät teot. Myös muutospöytäkirjoissa asetetaan vastaavasti rikosten määrittelmiä koskevia vähimmäisvaatimuksia.

Muutospöytäkirjojen määräykset ovat joiltain osin laajempia kuin direktiivin edellyttämät kriminalisoinnit. Vuoden 2005 muutospöytäkirjat sisältävät rikosmääritelmiä, jotka eivät edellytä terroristista tarkoitusta. Tällaisia ovat kemiallisten ja biologisten sekä ydinaseiden kuljettamista sekä ns. kaksikäyttötuotteiden kuljettamista koskevat yleissopimukseen liittyvän vuoden 2005 pöytäkirjan määräykset (4 artikla). SUA-yleissopimukseen liittyvällä pöytäkirjalla lisäksi määrätään viranomaisten oikeudesta lippuvallion luvalla nousta ja tarkastaa vieraan lipun alla kulkevia aluksia, mitä koskevat määräykset kuuluvat jäsenvaltioiden toimivaltaan.

Koska sekä unionin sääntely että muutospöytäkirjat ovat vähimmäissääntelyä, valtioneuvoston käsityksen mukaan EU:lla ei ole yksinomaista toimivaltaa muutospöytäkirjojen osalta.

Edellä selostetun perusteella Suomella on toimivalta liittyä muutospöytäkirjoihin.

Lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset

Perustuslain 94 §:n 1 momentin mukaan eduskunta hyväksyy muun muassa sellaiset valtiosopimukset ja kansainväliset velvoitteet, jotka sisältävät lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä. Eduskunnan perustuslakivaliokunnan tulkinnan mukaan perustuslaissa tarkoitettu eduskunnan hyväksymistoimivalta kattaa kaikki aineelliselta luonteeltaan lain alaan kuuluvat kansainvälisen velvoitteen määräykset. Sopimuksen määräykset on luettava lainsäädännön alaan, jos 1) määräys koskee jonkin perustuslaissa turvatu oikeuden käyttämistä tai rajoittamista, 2) määräys muutoin koskee yksilön oikeuksien tai velvollisuuksien perusteita, 3) määräyksen tarkoittamasta asiasta on perustuslain mukaan säädettävä lailla, 4) määräyksen tarkoittamasta asiasta on voimassa lain säännöksiä, tai 5) siitä on Suomessa vallitsevan käsityksen mukaan säädettävä lailla. Kysymykseen ei vaikuta se, onko jokin määräys ristiriidassa vai sopusoinnussa Suomen lailla annetun säännöksen kanssa (PeVL 11, 12 ja 45/2000 vp).

Vuoden 2005 muutospöytäkirjan 2 artiklalla muutetaan yleissopimuksen määritelmiä sisältävää 1 artiklaa muun muassa määrittämällä, mitä tarkoitetaan kuljettamisella, vakavalla vammalla tai vahingolla sekä biologisilla ja kemiallisilla aseilla ja ydinaseilla ja räjähteillä. Tällaiset määräykset, jotka välillisesti vaikuttavat aineellisten, lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten tulkintaan ja soveltamiseen, kuuluvat myös lainsäädännön alaan.

Vuoden 2005 muutospöytäkirjan 4 - 6 artiklalla lisätään SUA-yleissopimukseen yhdeksän uutta rikostyyppiä (uudet 3 a - 3 c artiklat), velvoite säätää kyseisistä rikoksista asianmukaiset rangaistukset, joissa näiden rikosten vakavuus on otettu huomioon, sekä velvoite ryhtyä tarpeellisiin toimenpiteisiin lainkäyttövallan ulottamiseksi yleissopimukseen lisättyihin uusiin rikoksiin. Soveltuvien osin vastaavat määräykset lisätään myös kiinteitä lauttoja koskevaan pöytäkirjaan. Suomen perustuslain 8 §:n mukaan rikoksesta ja rangaistuksesta on säädettävä lailla. Näin ollen kyseiset määräykset kuuluvat lainsäädännön alaan.

Vuoden 2005 muutospöytäkirjan 5 artiklalla yleissopimukseen lisättävä 5 a artikla määrää oikeushenkilön vastuusta, joka voi olla rikosoikeudellista, siviilioikeudellista tai hallinnollista. Määräys lisätään myös muutettuun kiinteitä lauttoja koskevan pöytäkirjaan. Myös tämä määräys kuuluu perustuslain 8 §:n mukaan lailla säädettäviin asioihin. Näin ollen se kuuluu lainsäädännön alaan. Oikeushenkilön vastuusta säädetään jo nykyisellään rikoslaissa.

Vuoden 2005 muutospöytäkirjan 7 artiklalla lisätään yleissopimukseen liite, jossa luetellaan uuden 3 b artiklan sisältämän kriminalisoinnin osalta merkityksellisiä YK:n yleissopimuksia ja pöytäkirjoja. Koska liitteen sisältämät sopimukset osaltaan määrittävät 3 b artiklan mukaisen rikosmääritelmän

sisältöä, myös 7 artikla välillisesti vaikuttaa kyseessä olevan kriminalisoinnin laajuuteen. Näin ollen myös 7 artikla Suomen toimivaltaan kuuluvilta osin kuuluu myös perustuslain 8 §:n mukaan lailla säädettäviin asioihin ja siten lainsäädännön alaan.

Yleissopimukseen muutospöytäkirjan 8 artiklalla lisättävässä uudessa 8 a artiklassa määrätään uudesta alukseen nousua ja sen tarkastamista koskevasta menettelytavasta. Sopimuspuolen lainvalvontaviranomaiset tai muut toimivaltaiset viranomaiset voivat aluksen lippuvaltion suostumuksella nousta alukseen ja toteuttaa tarvittavat toimenpiteet, ml. aluksen pysäyttäminen, alukseen nouseminen sekä aluksen, sen lastin ja aluksessa olevien henkilöiden tutkiminen sekä aluksessa olevien henkilöiden kuulusteleminen sen selvittämiseksi, onko muutospöytäkirjassa tarkoitettu rikos tehty, meneillään tai suunnitteilla. Toimivaltaiset viranomaiset voivat lisäksi ryhtyä lippuvaltion suostumuksella tarkastuksen jälkeisiin toimenpiteisiin, kuten aluksen pidättämiseen. Sopimuksessa tarkemmin kuvatulla tavalla lippuvaltio voi lisäksi antaa suostumuksensa siihen, että toinen toimivaltainen valtio käyttää ensisijaisesti lippuvaltiolle kuuluvaa lainkäyttövaltaa suhteessa tarkastettuun alukseen. Määräykset koskevat sekä Suomen viranomaisten toimia sekä muiden sopimuspuolten toimia koskien Suomen lipun alla purjehtivia aluksia. Määräykset ovat yhdenmukaisia YK:n merioikeusyleissopimuksen kanssa. Merioikeusyleissopimuksen määräykset ovat voimassa Suomessa lain tasolla (laki Yhdistyneiden Kansakuntien merioikeusyleissopimuksen ja sen XI osan soveltamiseen liittyvän sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä, 524/1996). Kansalliseen lainsäädäntöön sisältyy myös säännöksiä viranomaisten toimivaltuuksista sekä yhteistyöstä. Lisäksi merkityksellinen on perustuslain 2 §, jonka mukaan julkisen vallan käytön tulee perustua lakiin. Vieraan valtion viranomaisten Suomen lipun alla purjehtivia aluksia koskeva toimivalta riippuu Suomen viranomaisten myötävaikutuksesta ja harkinnasta, joten siltä osin määräys ei ole ristiriidassa Suomen perustuslain 1 §:n 1 momentin kanssa.

Voimaansaattamislakiin esitetään lisättäväksi aineellisoikeudellinen viittaus poliisilain 9 luvun kansainvälisen avun antamista ja pyytämistä koskevien säännösten soveltamisesta yleissopimuksen 8 a artiklassa tarkoitettuun avunpyyntöjä koskevaan menettelyyn sen varmistamiseksi, että poliisilain 9 luvussa säädettyä päätöksentekomenettelyä ja toimivaltuussäännöksiä voitaisiin soveltaa myös yleissopimuksen 8 a artiklan 5 kappaleessa tarkoitetuissa tilanteissa. Uuden 8 a artiklan 15 kappale edellyttää lisäksi toimivaltaisen viranomaisen ilmoittamista IMO:n pääsihteerille pyyntöjen vastaanottamista ja niihin vastaamista varten. Voimaansaattamislakiin esitetään otettavaksi myös toimivaltaista viranomaista koskeva säännös.

Edellä mainituista syistä uuden 8 a artiklan sisältämät asiat kuuluvat lainsäädännön alaan.

Muutospöytäkirjan 10 artiklalla muutettu yleissopimuksen 11 artikla koskee rikosentekijän luovuttamista, josta säädetään lailla. Lisäksi uusi 11 a artikla täydentää luovuttamista koskevaa artiklaa määräämällä, että mitään yleissopimuksessa tarkoitetuista rikoksista ei pidetä rikosentekijän luovuttamisen tai keskinäisen oikeusavun yhteydessä poliittisina rikoksina. Tällainen määräys vaikuttaa välillisesti aineellisten, lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten tulkintaan ja soveltamiseen. Näin ollen 10 artikla kuuluu lainsäädännön alaan.

Muutospöytäkirjan 11 artiklalla lisätään yleissopimuksen 12 artiklaan määräys koskien yleissopimuksessa tarkoitettuja rikoksia koskevasta keskinäisestä oikeusavusta. Artiklan mukaan sopimuspuolet hoitavat tätä koskevat velvoitteensa joko olemassa olevan oikeusapua koskevan sopimuksen tai kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Artiklan muutos laajentaa oikeusavun koskemaan myös uusia rikoksia. Oikeusavun antaminen toiselle valtiolle kuuluu lainsäädännön alaan.

Pöytäkirjan 12 artiklalla muutetussa 13 artiklassa määrätään sopimuspuolten välisestä yhteistyöstä rikosentorjunnassa, johon sisältyy mm. tietojen vaihtoa. Näistä on Suomessa kansallista lainsäädäntöä, joten määräykset kuuluvat lainsäädännön alaan.

Vastaavalla tavalla vuoden 2005 mannerjalustalla sijaitsevien kiinteiden lauttojen turvallisuuteen kohdistuvien laittomien tekojen ehkäisemistä koskevan pöytäkirjan määritelmiä koskeva 1 artikla, rikosmääritelmiä koskevat 3 – 4 artiklat sekä lainkäyttövallan ulottamista koskeva 5 artikla kuuluvat lainsäädännön alaan.

Vuoden 2005 muutospöytäkirjat sisältävät siis useita määräyksiä, jotka kuuluvat lainsäädännön alaan ja vaativat siten eduskunnan hyväksynnän.

4.2 Käsittelyjärjestys

Pöytäkirjat eivät sisällä määräyksiä, jotka koskisivat perustuslakia sen 94 §:n 2 momentissa tai 95 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla. Pöytäkirjat voidaan hallituksen käsityksen mukaan hyväksyä äänen enemmistöllä ja ehdotus sen voimaansaattamislainsiksi voidaan hyväksyä tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä.

Edellä olevan perusteella ja perustuslain 94 §:n mukaisesti esitetään, että

eduskunta hyväksyisi merenkulun turvallisuuteen kohdistuvien laittomien tekojen ehkäisemistä koskevaan yleissopimukseen sekä mannerjalustalla sijaitsevien kiinteiden lauttojen turvallisuuteen kohdistuvien laittomien tekojen ehkäisemistä koskevaan pöytäkirjaan liittyvät 14 päivänä lokakuuta 2005 tehdyt pöytäkirjat.

Koska pöytäkirjat sisältävät määräyksiä, jotka kuuluvat lainsäädännön alaan, annetaan samalla eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

*Lakiehdotukset***1. Laki merenkulun turvallisuuteen kohdistuvien laittomien tekojen ehkäisemistä koskevaan yleissopimukseen liittyvästä vuoden 2005 pöytäkirjasta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Merenkulun turvallisuuteen kohdistuvien laittomien tekojen ehkäisemistä koskevaan yleissopimukseen liittyvän Lontoossa 14 päivänä lokakuuta 2005 tehdyn pöytäkirjan lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset ovat lakina voimassa sellaisina kuin Suomi on niihin sitoutunut.

2 §

Merenkulun turvallisuuteen kohdistuvien laittomien tekojen ehkäisemistä koskevan yleissopimuksen 8 a artiklan 15 kappaleessa tarkoitettu viranomainen Suomessa on Rajavartiolaitos, joka ottaa vastaan pyyntöjä koskien avunantoa, kansallisuuden vahvistamista, lupaa muihin asianmukaisiin toimenpiteisiin sekä vastaa näihin pyyntöihin.

Merenkulun turvallisuuteen kohdistuvien laittomien tekojen ehkäisemistä koskevaan yleissopimuksen 8 a artiklassa tarkoitettuun avunpyyntöjä koskevaan menettelyyn sovelletaan poliisilain (872/2011) 9 luvun 2 a §, 9 §, 9 b §, sekä 9 d-h §:n säännöksiä kansainvälisen avun antamisesta ja pyytämisestä.

3 §

Pöytäkirjan muiden kuin lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

4 §

Tämän lain voimaantulosta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Helsingissä ... päivänä ... kuuta ...

*Lakiehdotus***2. Laki mannerjalustalla sijaitsevien kiinteiden lauttojen turvallisuuteen kohdistuvien laittomien tekojen ehkäisemistä koskevaan pöytäkirjaan liittyvästä vuoden 2005 pöytäkirjasta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Mannerjalustalla sijaitsevien kiinteiden lauttojen turvallisuuteen kohdistuvien laittomien tekojen ehkäisemistä koskevaan pöytäkirjaan liittyvän Lontoossa 14 päivänä lokakuuta 2005 tehdyn pöytäkirjan lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset ovat lakina voimassa sellaisina kuin Suomi on niihin sitoutunut.

2 §

Pöytäkirjan muiden kuin lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

3 §

Tämän lain voimaantulosta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Helsingissä ... päivänä ... kuuta ...

MERENKULUN TURVALLISUUTEEN KOHDISTUVIEN LAITTOMIEN TEKOJEN EHKÄISEMISTÄ KOSKEVAAN YLEISSOPIMUKSEEN LIITTYVÄ VUODEN 2005 PÖYTÄKIRJA*Johdanto-osa*

Tämän pöytäkirjan sopimuspuolet, jotka

ovat Roomassa 10 päivänä maaliskuuta 1988 tehdyn merenkulun turvallisuuden kohdistuvien laittomien tekojen ehkäisemistä koskevan yleissopimuksen sopimuspuolia,

ovat tietoisia siitä, että terroriteot uhkaavat kansainvälistä rauhaa ja turvallisuutta,

ottavat huomioon Kansainvälisen merenkulkujärjestön yleiskokouksen päätöslauselman A.924(22), jossa pyydetään tarkistamaan olemassa olevat kansainväliset oikeudelliset ja tekniset toimenpiteet sekä harkitsemaan uusia toimenpiteitä, joilla estetään ja torjutaan aluksiin kohdistuvaa terrorismia sekä parannetaan turvallisuutta aluksissa ja maissa, vähentäen siten aluksissa ja satama-alueilla oleviin matkustajiin, miehistöön ja satamahenkilöstöön sekä aluksiin ja niiden lasteihin kohdistuvia riskejä,

ovat tietoisia 9 päivänä joulukuuta 1994 annettuun Yhdistyneiden Kansakuntien yleiskokouksen päätöslauselmaan 49/60 liitetystä kansainvälisen terrorismin poistamiseen liittyviä toimenpiteitä koskevasta julistuksesta, jossa Yhdistyneiden Kansakuntien jäsenvaltiot muun muassa juhlallisesti vahvistavat tuomitsevansa varauksetta kaikki terroriteot, -menetelmät ja -käytännöt rikollisina ja oikeuttamattomina tekopaikasta ja tekijästä riippumatta, mukaan luettuna sellaiset terroriteot, jotka vaarantavat valtioiden ja kansojen väliset ystävälliset suhteet ja uhkaavat valtioiden alueellista koskemattomuutta ja turvallisuutta,

ottavat huomioon 17 päivänä joulukuuta 1996 annetun Yhdistyneiden Kansakuntien yleiskokouksen päätöslauselman 51/210 sekä siihen liitetyn julistuksen, jolla täydennetään vuoden 1994 julistusta kansainvälisen terrorismin poistamiseen liittyvistä toimenpiteistä,

palauttavat mieliin Yhdistyneiden Kansakuntien turvallisuusneuvoston päätöslauselmat 1368 (2001) ja 1373 (2001), jotka kuvastavat kansainvälistä tahtoa torjua kaikki terrorismin muodot ja ilmentymät ja joissa annetaan valtioille tehtäviä ja velvollisuuksia, sekä ottavat huomioon jatkuvan terrori-iskujen uhan,

palauttavat mieliin myös Yhdistyneiden Kansakuntien turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1540 (2004), jossa tunnustetaan kaikkien valtioiden tarve toteuttaa kiireellisesti tehokkaita lisätoimenpiteitä estääkseen ydinaseiden sekä kemiallisten ja biologisten aseiden ja niiden maaliinsaattamisjärjestelmien leviämisen,

palauttavat lisäksi mieliin Tokiossa 14 päivänä syyskuuta 1963 tehdyn yleissopimuksen rikoksista ja eräistä muista teoista ilma-aluksissa; Haagissa 16 päivänä joulukuuta 1970 tehdyn ilma-alusten laittoman haltuunoton ehkäisemistä koskevan yleissopimuksen; Montrealissa 23 päivänä syyskuuta

1971 tehdyn siviili-ilmailun turvallisuuteen kohdistuvien laittomien tekojen ehkäisemistä koskevan yleissopimuksen; Yhdistyneiden Kansakuntien yleiskokouksen 14 päivänä joulukuuta 1973 hyväksymän kansainvälistä suojelua nauttivia henkilöitä vastaan, mukaan lukien diplomaattiset edustajat, kohdistuvien rikosten ehkäisemistä ja rankaisemista koskevan yleissopimuksen; Yhdistyneiden Kansakuntien yleiskokouksen 17 päivänä joulukuuta 1979 hyväksymän kansainvälisen yleissopimuksen panttivankien ottamista vastaan; Wienissä 26 päivänä lokakuuta 1979 tehdyn yleissopimuksen ydinaineiden turvajärjestelyjä koskevista toimista ja sen 8 päivänä heinäkuuta 2005 hyväksytyt muutokset; Montrealissa 24 päivänä helmikuuta 1988 tehdyn kansainväliseen siviili-ilmailuun käytettävillä lentoasemilla tapahtuvien laittomien väkivallantekojen ehkäisemistä koskevan lisäpöytäkirjan, jolla täydennetään siviili-ilmailun turvallisuuteen kohdistuvien laittomien tekojen ehkäisemistä koskevaa yleissopimusta; Roomassa 10 päivänä maaliskuuta 1988 tehdyn mannerjalustalla sijaitsevien kiinteiden lauttojen turvallisuuteen kohdistuvien laittomien tekojen ehkäisemistä koskevan pöytäkirjan; Montrealissa 1 päivänä maaliskuuta 1991 tehdyn yleissopimuksen muovailtavien räjähteiden merkitsemisestä tunnistamista varten; Yhdistyneiden Kansakuntien yleiskokouksen 15 päivänä joulukuuta 1997 hyväksymän terrorististen pommi-iskujen torjumista koskevan kansainvälisen yleissopimuksen; Yhdistyneiden Kansakuntien yleiskokouksen 9 päivänä joulukuuta 1999 hyväksymän terrorismin rahoituksen torjumista koskevan kansainvälisen yleissopimuksen ja Yhdistyneiden Kansakuntien yleiskokouksen 13 päivänä huhtikuuta 2005 hyväksymän kansainvälisen yleissopimuksen ydinräjähdeterrorismin torjumisesta,

pitävät mielessä Montego Bayssa 10 päivänä joulukuuta 1982 tehdyn Yhdistyneiden Kansakuntien merioikeusyleissopimuksen ja merta koskevan kansainvälisen tapaoikeuden merkityksen,

ottavat huomioon Yhdistyneiden Kansakuntien yleiskokouksen päätöslauselman 59/46, jossa vakuutetaan, että kansainvälistä yhteistyötä ja valtioiden toimintaa terrorismin torjumiseksi olisi harjoitettava Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan periaatteiden, kansainvälisen oikeuden ja asiaan liittyvien kansainvälisten yleissopimusten mukaisesti, sekä Yhdistyneiden Kansakuntien yleiskokouksen päätöslauselman 59/24, jossa valtioita kehoitetaan liittymään merenkulun turvallisuuteen kohdistuvien laittomien tekojen ehkäisemistä koskevaan yleissopimukseen ja sen pöytäkirjaan, osallistumaan näiden asiakirjojen uudelleentarkasteluun Kansainvälisen merenkulkujärjestön oikeudellisessa komiteassa, jotta saataisiin vahvistetuksi keinoja torjua näitä laittomia tekoja, terroriteot mukaan lukien, sekä toteuttamaan asianmukaiset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että nämä asiakirjat pannaan tehokkaasti täytäntöön, erityisesti antamalla tarvittaessa lainsäädäntöä, jonka tarkoituksena on varmistaa asianmukainen kehys merellä tehtävien aseellisten ryöstöjen ja terroritekojen vastaisille toimenpiteille,

ottavat huomioon myös, että vuonna 1974 tehdyn ihmishengen turvallisuutta merellä koskevan kansainvälisen yleissopimuksen muutoksilla sekä kansainvälisellä alusten ja satamarakenteiden turvasäännöstöllä (ISPS-säännöstö), jotka molemmat hyväksyttiin kyseisen yleissopimuksen sopimuspuolina olevien hallitusten vuoden 2002 konferenssissa, on keskeinen merkitys luotaessa asianmukaista kansainvälistä teknistä kehystä, jossa hallitukset, valtionvirastot, kansalliset ja paikalliset hallinnot sekä merenkulku- ja satama-alat toimivat yhteistyössä havaitakseen turvallisuusuhat ja toteuttaakseen ennalta ehkäiseviä toimenpiteitä kansainvälisessä kaupassa käytettävien alusten ja satamarakenteiden turvallisuutta häiritsevien tekojen torjumiseksi,

ottavat lisäksi huomioon Yhdistyneiden Kansakuntien yleiskokouksen päätöslauselman 58/187, jossa vakuutetaan valtioiden velvollisuutena olevan varmistaa, että terrorismin torjumiseksi toteutettavat toimenpiteet ovat niiden kansainväliseen oikeuteen, erityisesti ihmisoikeuksia ja pakolaisia

koskevaan kansainväliseen oikeuteen ja kansainväliseen humanitaariseen oikeuteen, perustuvien velvoitteiden mukaisia, ja

uskovat, että on tarpeen vahvistaa yleissopimuksen määräyksiä täydentäviä määräyksiä, uusien kansainvälisen merenkulun turvallisuuteen kohdistuvien väkivaltaisten terroritekojen torjumiseksi ja yleissopimuksen vaikutuksen tehostamiseksi,

ovat sopineet seuraavasta:

1 ARTIKLA

Tässä pöytäkirjassa:

1. "yleissopimus" tarkoittaa Roomassa 10 päivänä maaliskuuta 1988 tehtyä merenkulun turvallisuuteen kohdistuvien laittomien tekojen ehkäisemistä koskevaa yleissopimusta;
2. "järjestö" tarkoittaa Kansainvälistä merenkulkujärjestöä (IMO); ja
3. "pääsihteeri" tarkoittaa järjestön pääsihteeriä.

2 ARTIKLA

Muutetaan yleissopimuksen 1 artikla seuraavasti:

"1 artikla

1. Tässä yleissopimuksessa:

- a) "alus" tarkoittaa kaikenlaisia aluksia, joita ei ole pysyvästi kiinnitetty merenpohjaan, mukaan lukien dynaamisen liikkeen tukemat alukset, sukellusveneet tai mitkä tahansa muut kelluvat alukset;
- b) "kuljettaminen" tarkoittaa henkilön tai esineen siirtymisen käynnistämistä, järjestämistä tai siihen kohdistuvan tosiasiallisen määräysvallan harjoittamista, mukaan lukien sitä koskeva päätösvalta;
- c) "vakava vamma tai vahinko" tarkoittaa:
 - i) vakavaa ruumiinvammaa; tai
 - ii) julkisen paikan, valtion laitoksen, julkisia palveluja tuottavan laitoksen tai julkisten liikennevälineiden laajaa tuhoamista, joka johtaa merkittäviin taloudellisiin menetyksiin; tai
 - iii) huomattavaa vahinkoa ympäristölle, mukaan lukien ilma, maaperä, vesi, eläimistö ja kasvisto;
- d) "biologiset, kemialliset tai ydinaset" tarkoittaa:
 - i) "biologisia aseita", joita ovat:

1) mikrobi- tai muut biologiset agenssit tai mitä alkuperää tahansa olevat tai millä menetelmällä tahansa tuotetut toksiinit, joita ei niiden lajin ja määrän perusteella ole perusteltua käyttää ennaltaehkäiseviin, suojaaviin ja muihin rauhanomaisiin tarkoituksiin; tai

2) agenssien tai toksiinien levittämiseen tarkoitettut aseet, laitteet tai välineet, joiden tarkoituksena on käyttää näitä agensseja tai toksiineja vihamielisiin tarkoituksiin tai aseelliseen selkkaukseen;

ii) "kemiallisia aseita", joita ovat yhdessä tai erikseen:

1) myrkylliset kemikaalit ja niiden lähtöaineet, paitsi silloin, kun ne on tarkoitettu:

A) teollisuuteen, maatalouteen, tutkimukseen, lääketieteeseen, lääkintään tai muuhun rauhanomaiseen tarkoitukseen; tai

B) suojaamistarkoituksiin eli tarkoituksiin, jotka liittyvät välittömästi suojaamiseen myrkyllisiltä kemikaaleilta ja kemiallisilta aseilta; tai

C) sotilaallisiin tarkoituksiin, jotka eivät liity kemiallisten aseiden käyttöön eivätkä johdu kemikaalien myrkyllisten ominaisuuksien käytöstä sodankäyntimenetelmänä; tai

D) lainvalvontaan, mukaan lukien tarkoitus hillitä mellakoita kotimaassa;

edellyttäen, että ne vastaavat tyypiltään ja määrältään näitä tarkoituksia;

2) ammukset ja laitteet, jotka on nimenomaisesti suunniteltu aiheuttamaan kuoleman tai muuta vahinkoa niiden ii alakohdan 1 alakohdassa mainittujen myrkyllisten kemikaalien myrkyllisten ominaisuuksien avulla, jotka vapautuisivat ympäristöön näitä ammuksia ja laitteita käytettäessä;

3) välineet, jotka on nimenomaisesti suunniteltu käytettäväksi välittömästi ii alakohdan 2 alakohdassa mainittujen ammusten ja laitteiden käytön yhteydessä;

iii) ydinaineita ja muita ydinräjäheteitä;

e) "myrkyllinen kemikaali" tarkoittaa kemikaalia, jonka kemiallinen vaikutus elintoimintoihin voi aiheuttaa kuoleman, tilapäisen toimintakyvyttömyyden tai pysyvää vahinkoa ihmisille tai eläimille. Myrkyllisiä kemikaaleja ovat kaikki mainitunlaiset kemikaalit riippumatta niiden alkuperästä tai tuotantomenetelmästä ja riippumatta siitä, tuotetaanko niitä laitoksissa, ammuksissa tai muutoin;

f) "lähtöaine" tarkoittaa kemiallista reaktanttia, joka osallistuu johonkin myrkyllisen kemikaalin valmistuksen vaiheeseen tuotantomenetelmästä riippumatta. Tämä käsittää kahdesta tai useammasta komponentista koostuvan kemiallisen järjestelmän avainkomponentit;

g) "järjestö" tarkoittaa Kansainvälistä merenkulkujärjestöä (IMO);

h) "pääsihteeri" tarkoittaa järjestön pääsihteeriä.

2. Tässä yleissopimuksessa:

a) käsitteillä "julkinen paikka", "valtion laitos", "julkisia palveluja tuottava laitos" ja "julkiset liikennevälineet" on sama merkitys kuin niillä on New Yorkissa 15 päivänä joulukuuta 1997 tehdyssä terrorististen pommi-iskujen torjumista koskevassa kansainvälisessä yleissopimuksessa, ja

b) käsitteillä "raaka-aine" ja "erityinen halkeamiskelpoinen aine" on sama merkitys kuin niillä on New Yorkissa 26 päivänä lokakuuta 1956 tehdyssä Kansainvälisen atomienergiajärjestön (IAEA) perussäännössä.”

3 ARTIKLA

Lisätään yleissopimuksen 2 a artiklaksi seuraava teksti:

”2 a artikla

1. Tämän yleissopimuksen määräykset eivät vaikuta muihin oikeuksiin, velvoitteisiin ja vastuisiin, joita valtioilla ja yksityisillä henkilöillä on kansainvälisen oikeuden nojalla, erityisesti Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan päämäärien ja periaatteiden sekä ihmisoikeuksia ja pakolaisia koskevan kansainvälisen oikeuden ja kansainvälisen humanitaarisen oikeuden nojalla.

2. Tämä yleissopimus ei koske kansainvälisen humanitaarisen oikeuden säätelemää asevoimien toimintaa aseellisen selkkauksen aikana näiden käsitteiden kansainvälisen humanitaarisen oikeuden mukaisessa merkityksessä, eikä valtion asevoimien toimintaa niiden hoitaessa virallisia tehtäviään siltä osin kuin sitä säätelevät muut kansainvälisen oikeuden määräykset.

3. Tämän yleissopimuksen määräykset eivät vaikuta niihin oikeuksiin, velvoitteisiin ja vastuisiin, joita Washingtonissa, Lontoossa ja Moskovassa 1 päivänä heinäkuuta 1968 tehdyssä sopimuksessa ydinaseiden leviämisen estämisestä, Washingtonissa, Lontoossa ja Moskovassa 10 päivänä huhtikuuta 1972 tehdyssä yleissopimuksessa bakteriologisten (biologisten) ja toksiniaseiden kehittämisen, tuottamisen ja varastoimisen kieltämiseksi ja niiden hävittämiseksi tai Pariisissa 13 päivänä tammikuuta 1993 tehdyssä kemiallisten aseiden kehittämisen, tuotannon, varastoinnin ja käytön kieltämisestä sekä niiden hävittämistä koskevassa yleissopimuksessa näiden yleissopimusten osapuolille määrätään.”

4 ARTIKLA

1. Korvataan yleissopimuksen 3 artiklan 1 kappaleen johdantolause seuraavalla tekstillä:

”Henkilö syyllistyy tässä yleissopimuksessa tarkoitettuun rikokseen, jos hän laittomasti ja tahallaan:”

2. Korvataan yleissopimuksen 3 artiklan 1 kappaleen f kohta seuraavalla tekstillä:

”f) välittää tietoja, jotka tämä henkilö tietää perättömiksi, vaarantaen siten aluksen turvallisen kulun.”

3. Poistetaan yleissopimuksen 3 artiklan 1 kappaleen g kohta.

4. Korvataan yleissopimuksen 3 artiklan 2 kappale seuraavalla tekstillä:

”2. Henkilö syyllistyy rikokseen myös, jos hän kansallisessa lainsäädännössä tarkoitetulla tavalla uhkaa tehdä jonkin 1 kappaleen b, c ja e kohdassa tarkoitetun rikoksen, asettaen tai jättäen asettamatta ehtoja, tarkoituksenaan pakottaa fyysinen henkilö tai oikeushenkilö johonkin tekoon tai

pidättäytymään jostakin teosta, edellyttäen, että tämä uhkaus on omiaan vaarantamaan kyseisen aluksen turvallisen kulun.”

5. Lisätään yleissopimuksen 3 a artiklaksi seuraava teksti:

”3 a artikla

1. Henkilö syyllistyy tässä yleissopimuksessa tarkoitettuun rikokseen, jos hän laittomasti ja tahallaan:

a) kun teon tarkoituksena on sen luonteen tai yhteyden perusteella pelotella väestöä tai pakottaa hallitus tai kansainvälinen järjestö johonkin tekoon tai pidättäytymään jostakin teosta:

i) käyttää alusta vastaan tai aluksessa räjähdettä, radioaktiivista ainetta tai biologista, kemiallista tai ydinasetta tai laukaisee niitä aluksesta tavalla, joka aiheuttaa tai on omiaan aiheuttamaan kuoleman tai vakavan vamman tai vahingon; tai

ii) päästää aluksesta ympäristöön öljyä, nesteytettyä maakaasua tai muuta vaarallista tai haitallista ainetta, joka ei kuulu i alakohdan soveltamisalaan, niin paljon tai sellaisena pitoisuutena, että se aiheuttaa tai on omiaan aiheuttamaan kuoleman tai vakavan vamman tai vahingon; tai

iii) käyttää alusta tavalla, joka aiheuttaa kuoleman tai vakavan vamman tai vahingon; tai

iv) asettaen ehdon tai jättäen asettamatta ehdon, sen mukaan kuin valtion sisäisessä lainsäädännössä säädetään, uhkaa tehdä jonkin i, ii tai iii alakohdassa tarkoitetun rikoksen; tai

b) kuljettaa aluksella:

i) räjähteen tai radioaktiivista ainetta tietäen, että sitä aiotaan käyttää kuoleman tai vakavan vamman tai vahingon aiheuttamiseen tai näiden aiheuttamisella uhkaamiseen asettaen ehdon tai jättäen asettamatta ehdon, sen mukaan kuin valtion sisäisessä lainsäädännössä säädetään, tarkoituksena pelotella väestöä tai pakottaa hallitus tai kansainvälinen järjestö johonkin tekoon tai pidättäytymään jostakin teosta; tai

ii) biologisen, kemiallisen tai ydinaseen tietäen sen olevan 1 artiklassa määritelty biologinen, kemiallinen tai ydinase; tai

iii) raaka-ainetta, erityistä halkeamiskelpoista ainetta tai välineitä tai materiaalia, joka on nimenomaisesti suunniteltu tai valmistettu erityisen halkeamiskelpoisen aineen käsittelyyn, käyttämiseen tai tuottamiseen, tietoisena siitä, että sitä aiotaan käyttää ydinräjähdetoiminnassa tai muussa ydintoiminnassa, johon ei sovelleta jonkin IAEA:n kattavia turvajärjestelyjä koskevan sopimuksen mukaisia järjestelyjä; tai

iv) välineistöä, materiaalia tai ohjelmistoa tai näihin liittyvää teknologiaa, joka myötävaikuttaa merkittävästi biologisen, kemiallisen tai ydinaseen suunnitteluun, valmistukseen tai toimittamiseen, tarkoituksena saattaa ne käytettäväksi tällaiseen tarkoitukseen.

2. Tässä yleissopimuksessa tarkoitetuksi rikokseksi ei katsota 1 kappaleen b kohdan iii alakohdassa tarkoitettua materiaalin tai välineistön kuljettamista eikä ydinaseeseen tai muuhun ydinräjähteeseen liittyvän 1 kappaleen b kohdan iv alakohdassa tarkoitettua materiaalin tai välineistön kuljettamista

silloin, kun tämä materiaali tai välineistö kuljetetaan ydinaseiden leviämisen estämisestä tehdyn sopimuksen osapuolen alueelle tai alueelta tai kuljetetaan muutoin sen valvonnassa:

a) jos kuljettamisesta seuraava materiaalin tai välineistön siirto tai vastaanottaminen, mukaan lukien valtion sisäinen siirto tai vastaanottaminen, ei ole ristiriidassa niiden velvoitteiden kanssa, jotka tälle osapuolelle on määrätty ydinaseiden leviämisen estämisestä tehdystä sopimuksessa, ja

b) jos aineisto tai välineistö on tarkoitettu ydinaseiden leviämisen estämisestä tehdyn sopimuksen osapuolen ydinaseen tai muun ydinräjähteen maaliinsaattamisjärjestelmään, eikä tällaisen aseiden tai laitteen hallussapito ole ristiriidassa niiden velvoitteiden kanssa, jotka osapuolelle on määrätty kyseisessä sopimuksessa.”

6. Lisätään yleissopimuksen 3 b artiklaksi seuraava teksti:

”3 b artikla

Henkilö syyllistyy tässä yleissopimuksessa tarkoitettuun rikokseen, jos hän laittomasti ja tahallaan kuljettaa toisen henkilön aluksella tietoisena siitä, että tämä henkilö on syyllistynyt tekoon, joka on 3, 3 a tai 3 c artiklassa tarkoitettu rikos tai jossakin liitteessä mainitussa sopimuksessa tarkoitettu rikos, ja aikoen auttaa tätä henkilöä välttelemään syytettä.”

7. Lisätään yleissopimuksen 3 c artiklaksi seuraava teksti:

”3 c artikla

Henkilö syyllistyy tässä yleissopimuksessa tarkoitettuun rikokseen myös, jos hän:

a) laittomasti ja tahallaan vammauttaa henkilöä tai surmaa henkilön 3 artiklan 1 kappaleessa tai 3 a tai 3 b artiklassa tarkoitetun rikoksen tekemisen yhteydessä; tai

b) yrittää tehdä 3 artiklan 1 kappaleessa, 3 a artiklan 1 kappaleen a kohdan i, ii tai iii alakohdassa tai tämän artiklan a kohdassa tarkoitetun rikoksen; tai

c) osallistuu rikoskumppanina 3, 3 a tai 3 b artiklassa tai tämän artiklan a tai b kohdassa tarkoitettuun rikokseen; tai

d) järjestää tai johtaa muita tekemään 3, 3 a tai 3 b artiklassa tai tämän artiklan a tai b kohdassa tarkoitetun rikoksen; tai

e) myötävaikuttaa yhden tai useamman 3, 3 a tai 3 b artiklassa tai tämän artiklan a tai b kohdassa tarkoitetun rikoksen tekemiseen ryhmässä, jonka jäsenet toimivat yhteisen päämäärän puolesta, tahallisesti ja joko

i) pyrkien edistämään ryhmän rikollista toimintaa tai rikollista tarkoitusta, kun tähän toimintaan tai tarkoitukseen sisältyy 3, 3 a tai 3 b artiklassa tarkoitetun rikoksen tekeminen; tai

ii) tietoisena ryhmän aikomuksesta tehdä 3, 3 a tai 3 b artiklassa tarkoitettu rikos.”

5 ARTIKLA

1. Korvataan yleissopimuksen 5 artikla seuraavalla tekstillä:

”Jokainen sopimuspuoli säätää 3, 3 a, 3 b ja 3 c artiklassa tarkoitetuista rikoksista asianmukaiset rangaistukset, joissa näiden rikosten vakavuus on otettu huomioon.”

2. Lisätään yleissopimuksen 5 a artiklaksi seuraava teksti:

”5 a artikla

1. Jokainen sopimuspuoli toteuttaa valtionsisäisten oikeusperiaatteidensa mukaisesti tarvittavat toimenpiteet, jotta sen alueella oleva tai sen lainsäädännön mukaisesti perustettu oikeushenkilö voidaan saattaa vastuuseen, kun tämän oikeushenkilön johtamisesta tai valvonnasta vastaava henkilö on kyseisessä ominaisuudessa syyllistynyt tässä yleissopimuksessa tarkoitettuun rikokseen. Oikeushenkilön vastuu voi olla rikosoikeudellista, siviilioikeudellista tai hallinnollista.

2. Oikeushenkilön vastuu ei vaikuta rikosentekijöiden rikosoikeudelliseen vastuuseen.

3. Jokainen sopimuspuoli varmistaa erityisesti, että 1 kappaleen mukaisesti vastuussa oleviin oikeushenkilöihin kohdistetaan tehokkaat, oikeasuhteiset ja varoittavat rikosoikeudelliset, siviilioikeudelliset tai hallinto-oikeudelliset seuraamukset. Näihin seuraamuksiin voi sisältyä rahallisia seuraamuksia.”

6 ARTIKLA

1. Korvataan yleissopimuksen 6 artiklan 1 kappaleen johdantokappale seuraavalla tekstillä:

”1. Jokainen sopimuspuoli ryhtyy tarpeellisiin toimenpiteisiin ulottaakseen lainkäyttövaltansa 3, 3 a, 3 b ja 3 c artiklassa tarkoitettuihin rikoksiin, kun:”

2. Korvataan yleissopimuksen 6 artiklan 3 kappale seuraavalla tekstillä:

”3. Sopimuspuoli, joka on ulottanut lainkäyttövaltansa rikoksiin 2 kappaleen mukaisesti, ilmoittaa asiasta pääsihteerille. Jos sopimuspuoli myöhemmin kumoaa tämän lainkäyttövallan, se ilmoittaa asiasta pääsihteerille.”

3. Korvataan yleissopimuksen 6 artiklan 4 kappale seuraavalla tekstillä:

”4. Jokainen sopimuspuoli ryhtyy tarpeellisiin toimenpiteisiin ulottaakseen lainkäyttövaltansa 3, 3 a, 3 b ja 3 c artiklassa tarkoitettuihin rikoksiin niissä tapauksissa, joissa rikoksesta epäilty oleskelee sen alueella eikä tämä sopimuspuoli luovuta häntä millekään niistä sopimuspuolista, jotka ovat ulottaneet rikokseen lainkäyttövaltansa tämän artiklan 1 ja 2 kappaleen mukaisesti.”

7 ARTIKLA

Lisätään yleissopimuksen liitteeksi seuraava teksti:

”LIITE

1. Ilma-alusten laittoman haltuunoton ehkäisemistä koskeva yleissopimus, tehty Haagissa 16 päivänä joulukuuta 1970.
2. Siviili-ilmailun turvallisuuteen kohdistuvien laittomien tekojen ehkäisemistä koskeva yleissopimus, tehty Montrealissa 23 päivänä syyskuuta 1971.
3. Kansainvälistä suojelua nauttavia henkilöitä vastaan, mukaan lukien diplomaattiset edustajat, kohdistuvien rikosten ehkäisemistä ja rankaisemista koskeva yleissopimus, Yhdistyneiden Kansakuntien yleiskokous hyväksynyt 14 päivänä joulukuuta 1973.
4. Kansainvälinen yleissopimus panttivankien ottamista vastaan, Yhdistyneiden Kansakuntien yleiskokous hyväksynyt 17 päivänä joulukuuta 1979.
5. Yleissopimus ydinaineiden turvajärjestelyjä koskevista toimista, tehty Wienissä 26 päivänä lokakuuta 1979.
6. Kansainväliseen siviili-ilmailuun käytettävillä lentoasemilla tapahtuvien laittomien väkivallantekojen ehkäisemistä koskeva lisäpöytäkirja, tehty Montrealissa 24 päivänä helmikuuta 1988.
7. Mannerjalustalla sijaitsevien kiinteiden lauttojen turvallisuuteen kohdistuvien laittomien tekojen ehkäisemistä koskeva pöytäkirja, tehty Roomassa 10 päivänä maaliskuuta 1988.
8. Terrorististen pommi-iskujen torjumista koskeva kansainvälinen yleissopimus, Yhdistyneiden Kansakuntien yleiskokous hyväksynyt 15 päivänä joulukuuta 1997.
9. Terrorismin rahoituksen torjumista koskeva kansainvälinen yleissopimus, Yhdistyneiden Kansakuntien yleiskokous hyväksynyt 9 päivänä joulukuuta 1999.

8 ARTIKLA

1. Korvataan yleissopimuksen 8 artiklan 1 kappale seuraavalla tekstillä:

”1. Sopimuspuolen ("lippuvaltio") aluksen päällikkö voi toimittaa toisen sopimuspuolen ("vastaanottajavaltio") viranomaisille henkilön, jonka hänellä on perusteltua syytä uskoa, että tämä henkilö on syyllistynyt johonkin 3, 3 a, 3 b tai 3 c artiklassa tarkoitettuun rikokseen.”

2. Lisätään yleissopimuksen 8 a artiklaksi seuraava teksti:

”8 a artikla

1. Sopimuspuolet toimivat mahdollisimman laajassa yhteistyössä torjuakseen ja ehkäistäkseen tämän yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvia laittomia tekoja kansainvälisen oikeuden mukaisesti ja vastaavat tämän artiklan mukaisiin pyyntöihin mahdollisimman nopeasti.
2. Tämän artiklan mukaisissa pyynnöissä mainitaan mahdollisuuksien mukaan epäillyn aluksen nimi, aluksen IMO-tunnusnumero, rekisteröintisatama, lähtö- ja määräsatamat ja muut merkitykselliset

tiedot. Jos pyyntö esitetään suullisesti, pyytävä sopimuspuoli vahvistaa pyynnön kirjallisesti mahdollisimman pian. Pyyntöön saanut sopimuspuoli vahvistaa välittömästi vastaanottaneensa kirjallisen tai suullisen pyynnön.

3. Sopimuspuolet ottavat huomioon ne vaarat ja vaikeudet, jotka liittyvät merellä olevaan alukseen nousemiseen ja sen lastin tutkimiseen, sekä harkitsevat, voitaisiinko muita kyseisten sopimuspuolten keskenään sopimia asianmukaisia toimenpiteitä toteuttaa turvallisemmin seuraavassa välisatamassa tai muualla.

4. Jos sopimuspuolella on perusteltua syytä epäillä, että on tehty 3, 3 a, 3 b tai 3 c artiklassa tarkoitettu rikos, joka liittyy sen lipun alla purjehtivaan alukseen, tai että tällainen rikos on meneillään tai suunnitteilla, se voi pyytää muiden sopimuspuolten apua rikoksen estämiseksi tai torjumiseksi. Pyyntöön saaneet sopimuspuolet pyrkivät kaikkiin keinoin antamaan tätä apua käytettävissään olevilla keinoilla.

5. Kun sopimuspuolen ("pyytävä sopimuspuoli") lainvalvontavirkamiehet tai muut toimivaltaiset virkamiehet havaitsevat toisen sopimuspuolen ("ensimmäinen sopimuspuoli") lipun alla purjehtivan tai sen rekisteritunnusta käyttävän aluksen jonkin sopimuspuolen aluemereren ulkopuolisella merenpuoleisella alueella ja pyytävällä sopimuspuolella on perusteltua syytä epäillä, että alus tai aluksessa oleva henkilö on ollut, on parhaillaan tai tulee olemaan osallisena 3, 3 a, 3 b tai 3 c artiklassa tarkoitetun rikoksen tekemisessä, ja pyytävä sopimuspuoli aikoo nousta alukseen,

a) se pyytää 1 ja 2 kappaleen mukaisesti, että ensimmäinen sopimuspuoli vahvistaa aluksen väitetyn kansallisuuden, ja

b) jos aluksen kansallisuus vahvistetaan, pyytävä sopimuspuoli pyytää ensimmäiseltä sopimuspuolelta (jäljempänä "lippuvaltio") lupaa nousta alukseen ja toteuttaa tarvittavat alusta koskevat toimenpiteet, joihin voi sisältyä aluksen pysäyttäminen, alukseen nouseminen sekä aluksen, sen lastin ja aluksessa olevien henkilöiden tutkiminen sekä aluksessa olevien henkilöiden kuulusteleminen sen selvittämiseksi, onko 3, 3 a, 3 b tai 3 c artiklassa tarkoitettu rikos tehty, meneillään tai suunnitteilla; ja

c) lippuvaltio joko:

i) antaa pyytävälle sopimuspuolelle luvan nousta alukseen ja toteuttaa tämän kappaleen b kohdassa määrätyt tarvittavat toimenpiteet mahdollisilla 7 kappaleen mukaisesti asettamillaan ehdoilla; tai

ii) nousee alukseen ja tutkii sen omien lainvalvonta- tai muiden virkamiestensä avulla; tai

iii) nousee alukseen ja tutkii sen yhdessä pyytävän sopimuspuolen kanssa mahdollisilla 7 kappaleen mukaisesti asettamillaan ehdoilla; tai

iv) epää luvan alukseen nousemiseen ja sen tutkimiseen.

Pyytävä sopimuspuoli ei saa nousta alukseen eikä toteuttaa tämän kappaleen b kohdassa määrättyjä toimenpiteitä ilman lippuvaltion nimenomaista lupaa.

d) Tallettaessaan tai talletettuaan ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjansa sopimuspuoli voi ilmoittaa pääsihteerille, että sen lipun alla purjehtivien tai sen rekisteritunnusta käyttävien alusten osalta pyytävälle sopimuspuolelle annetaan lupa nousta alukseen ja tutkia alus, sen lasti ja aluksessa

olevat henkilöt sekä kuulustella aluksessa olevia henkilöitä paikantaakseen ja tutkiakseen aluksen kansallisuuden osoittavat asiakirjat sekä selvittääkseen, onko 3, 3 a, 3 b tai 3 c artiklassa tarkoitettu rikos tehty, meneillään tai suunnitteilla, jollei se ole vastannut aluksen kansallisuuden vahvistamista koskevaan pyyntöön neljän tunnin kuluessa siitä, kun se on vahvistanut vastaanottaneensa pyynnön.

e) Tallettaessaan tai talletettuaan ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjansa sopimuspuoli voi ilmoittaa pääsihteerille, että sen lipun alla purjehtivien tai sen rekisteritunnusta käyttävien alusten osalta annetaan pyytävälle sopimuspuolelle lupa nousta alukseen ja tutkia alus, sen lasti ja aluksessa olevat henkilöt sekä kuulustella aluksessa olevia henkilöitä sen selvittämiseksi, onko 3, 3 a, 3 b tai 3 c artiklassa tarkoitettu rikos tehty, meneillään tai suunnitteilla.

Tämän kappaleen mukaisesti tehdyt ilmoitukset voidaan peruuttaa milloin tahansa.

6. Kun tämän artiklan mukaisesti toteutetun alukseen nousun johdosta saadaan todisteita 3, 3 a, 3 b tai 3 c artiklassa tarkoitettua toiminnasta, lippuvaltio voi antaa pyytävälle sopimuspuolelle luvan pidättää aluksen, sen lastin ja aluksessa olevat henkilöt, kunnes lippuvaltiolta on saatu hallintaohjeet. Pyytävä sopimuspuoli ilmoittaa viipymättä lippuvaltiolle tämän artiklan mukaisesti toteutetun alukseen nousun sekä aluksen tutkimisen ja pidättämisen tulokset. Pyytävä sopimuspuoli ilmoittaa myös viipymättä lippuvaltiolle, jos se saa todisteita laittomasta sellaisesta toiminnasta, jota tämä yleissopimus ei koske.

7. Lippuvaltio voi muita tämän yleissopimuksen määräyksiä noudattaen asettaa 5 tai 6 kappaleen mukaisesti antamalleen luvalla ehtoja, mukaan lukien lisätietojen saaminen pyytävältä sopimuspuolelta sekä toteutettavia toimenpiteitä koskevaan vastuuseen ja niiden laajuuteen liittyvät ehdot. Muita toimenpiteitä ei saa toteuttaa ilman lippuvaltion nimenomaista lupaa, paitsi silloin, kun se on välttämätöntä ihmishenkeen kohdistuvan välittömän vaaran poistamiseksi, tai jos nämä toimenpiteet perustuvat asiaan liittyviin kahdenvälisiin tai monenvälisiin sopimuksiin.

8. Tämän artiklan mukaisen alukseen nousun yhteydessä lippuvaltiolla on aina oikeus käyttää lainkäyttövaltaansa pidätettyyn alukseen, sen lastiin ja muihin aluksessa oleviin tavaroihin ja henkilöihin, mukaan lukien takavarikko, menetetyksi tuomitseminen, pidättäminen ja syytetoimet. Lippuvaltio voi kuitenkin perustuslakinsa ja muun lainsäädäntönsä rajoissa suostua siihen, että toinen sopimuspuoli, jolla on asiassa 6 artiklan mukainen lainkäyttövalta, käyttää lainkäyttövaltaa.

9. Tämän artiklan mukaisesti sallituissa toimenpiteissä vältetään voimankäyttöä paitsi silloin, kun se on välttämätöntä aluksessa olevien virkamiesten ja henkilöiden turvallisuuden varmistamiseksi, tai kun virkamiehiä estetään suorittamasta sallittuja toimenpiteitä. Tämän artiklan mukainen voimankäyttö ei saa ylittää sitä, mikä on olosuhteisiin nähden välttämätöntä ja kohtuullista.

10. Suojalausekkeet:

a) Kun sopimuspuoli kohdistaa alukseen toimenpiteitä tämän artiklan mukaisesti, se:

i) ottaa asianmukaisesti huomioon tarpeen olla vaarantamatta ihmishengen turvallisuutta merellä;

ii) varmistaa, että kaikkia aluksessa olevia henkilöitä kohdellaan heidän ihmisarvoaan kunnioittaen ja sovellettavin kansainvälisen oikeuden määräysten mukaisesti, mukaan lukien ihmisoikeuksia koskeva kansainvälinen oikeus;

iii) varmistaa, että tämän artiklan mukaisessa alukseen nousussa ja aluksen tutkimisessa noudatetaan sovellettavaa kansainvälistä oikeutta;

iv) ottaa asianmukaisesti huomioon aluksen ja sen lastin turvallisuuden ja niitä koskevat turvatoimet;

v) ottaa asianmukaisesti huomioon tarpeen olla vaikuttamatta lippuvaltion kaupallisiin tai oikeudellisiin etuihin;

vi) varmistaa käytettävissä olevin keinoin, että alukseen tai sen lastiin liittyvät toimenpiteet ovat olosuhteisiin nähden ympäristöä säästäviä;

vii) varmistaa, että aluksessa oleville henkilöille, joita vastaan voidaan panna vireille johonkin 3, 3 a, 3 b tai 3 c artiklassa tarkoitettuun rikokseen liittyvä oikeudenkäynti, annetaan 10 artiklan 2 kappaleen mukainen suoja aluksen sijainnista riippumatta;

viii) varmistaa, että aluksen päällikölle ilmoitetaan sopimuspuolen aikomuksesta nousta alukseen ja annetaan tai on annettu tilaisuus ottaa yhteyttä aluksen omistajaan ja lippuvaltioon mahdollisimman varhaisessa vaiheessa; ja

ix) pyrkii kohtuullisin toimin välttämään aluksen tarpeetonta pidättämistä tai viivyttämistä.

b) Edellyttäen, että lippuvaltiolle ei synny korvausvastuuta pelkästään sen antaman alukseen nousua koskevan luvan perusteella, sopimuspuolet vastaavat vahingosta, haitasta tai menetyksestä, jonka niiden voidaan katsoa aiheuttaneen tämän artiklan mukaisten toimenpiteiden yhteydessä, kun:

i) toimenpiteet osoittautuvat perusteettomiksi, edellyttäen kuitenkin, ettei aluksen toiminta ole oikeuttanut toteutettuja toimenpiteitä; tai

ii) toimenpiteet ovat laittomia tai ylittävät sen, mitä käytettävissä olevien tietojen perusteella voidaan kohtuudella edellyttää tämän artiklan määräysten täytäntöönpanemiseksi.

Sopimuspuolet järjestävät tällaisen vahingon, haitan tai menetyksen tehokkaan korvaamisen.

c) Kun sopimuspuoli kohdistaa alukseen toimenpiteitä tämän yleissopimuksen mukaisesti, se ottaa asianmukaisesti huomioon tarpeen olla puuttumatta tai vaikuttamatta:

i) rantavaltioiden oikeuksiin, velvoitteisiin ja lainkäyttövallan käyttöön, jotka perustuvat kansainväliseen merioikeuteen; tai

ii) lippuvaltion valtuuksiin käyttää lainkäyttövaltaa ja määräysvaltaa alusta koskevissa hallinnollisissa, teknisissä ja sosiaalisissa asioissa.

d) Lainvalvontaviranomaisten tai muiden toimivaltaisten viranomaisten on toteutettava tämän artiklan mukaiset toimenpiteet käyttäen sota-aluksia tai sotilasilma-aluksia taikka muita sellaisia aluksia tai ilma-aluksia, jotka on selvästi merkitty ja tunnistettavissa hallitusten käytössä oleviksi ja tähän tarkoitukseen sallituiksi aluksiksi, ja tämän artiklan määräyksiä sovelletaan sen estämättä, mitä 2 ja 2 a artiklassa määrätään.

e) Tässä artiklassa "lainvalvontaviranomaiset tai muut toimivaltaiset viranomaiset" tarkoittaa virka-asuun pukeutuneita tai muutoin selvästi tunnistettavia lainvalvontaviranomaisten tai muiden valtion

viranomaisten jäseniä, jotka valtio on asianmukaisesti valtuuttanut tehtäviinsä. Tämän yleissopimuksen mukaista erityistä lainvalvontatarkoitusta varten lainvalvontaviranomaiset tai muut toimivaltaiset viranomaiset antavat asianmukaiset valtion myöntämät tunnistusasiakirjat aluksen päällikön nähtäväksi alukseen noustaessa.

11. Tätä artiklaa ei sovelleta sopimuspuolen kansainväliseen oikeuteen perustuvaan alukseen nousuun valtioiden aluemeren ulkopuolisilla merenpuoleisilla alueilla, mukaan lukien vierailuoikeuteen perustuva alukseen nousu, hädässä tai vaarassa olevien henkilöiden, alusten ja omaisuuden avustaminen tai pelastaminen, tai lippuvaltion antaman luvan perusteella toteutettavat lainvalvonta- tai muut toimet, eikä tämä artikla rajoita tällaista alukseen nousua.

12. Sopimuspuolia kannustetaan kehittämään vakiomuotoisia operatiivisia menettelyjä tämän artiklan mukaisia yhteisiä operaatioita varten sekä neuvottelemaan tarvittaessa muiden sopimuspuolten kanssa tällaisten vakiomuotoisten operatiivisten menettelyjen yhdenmukaistamisesta operaatioiden suorittamista varten.

13. Sopimuspuolet voivat tehdä keskenään sopimuksia tai järjestelyjä, jotka helpottavat tämän artiklan mukaisesti toteutettavia lainvalvontaoperaatioita.

14. Sopimuspuolet toteuttavat tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että niiden lainvalvontaviranomaisilla tai muilla toimivaltaisilla viranomaisilla sekä niiden puolesta toimivien muiden sopimuspuolten lainvalvontaviranomaisilla tai muilla toimivaltaisilla viranomaisilla on valtuudet toimia tämän artiklan mukaisesti.

15. Tallettaessaan tai talletettuaan ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjansa jokainen sopimuspuoli nimeää yhden tai tarvittaessa useamman viranomaisen ottamaan vastaan pyyntöjä, jotka koskevat avunantoa, kansallisuuden vahvistamista ja lupaa asianmukaisiin toimenpiteisiin, sekä vastaamaan näihin pyyntöihin. Kuukauden kuluessa sopimuspuoleksi tulostaan sopimuspuolet ilmoittavat nimetyt viranomaiset yhteystietoineen pääsihteerille, joka toimittaa nämä tiedot kaikille muille sopimuspuolille kuukauden kuluessa nimeämisestä. Sopimuspuolet vastaavat siitä, että ne ilmoittavat viipymättä pääsihteerin välityksellä nimeämiensä viranomaisten tai yhteystietojen mahdollisista muutoksista.”

9 ARTIKLA

Korvataan yleissopimuksen 10 artiklan 2 kappale seuraavalla tekstillä:

”2. Henkilölle, joka otetaan säilöön tai jonka osalta toteutetaan muita toimenpiteitä tai käydään oikeudenkäynti tämän yleissopimuksen mukaisesti, taataan oikeudenmukainen kohtelu, mukaan lukien kaikki sen valtion lainsäädännössä määrätyt oikeudet ja takuut, jonka alueella henkilö on, sekä sovellettavat kansainvälisen oikeuden määräykset, mukaan lukien ihmisoikeuksia koskeva kansainvälinen oikeus.”

10 ARTIKLA

1. Korvataan yleissopimuksen 11 artiklan 1, 2, 3 ja 4 kappale seuraavalla tekstillä:

”1. Tämän yleissopimuksen 3, 3 a, 3 b ja 3 c artiklassa tarkoitetut rikokset katsotaan kaikissa sopimuspuolten välillä voimassa olevissa luovuttamissopimuksissa rikoksiksi, joiden johdosta

rikoksenteikijä luovutetaan. Sopimuspuolet sitoutuvat lukemaan tällaiset rikokset kaikissa välillään tehtävissä luovuttamissopimuksissa rikoksiin, joiden johdosta rikoksenteikijä luovutetaan.

2. Jos sopimuspuoli, joka asettaa luovuttamisen ehdoksi valtioiden välisen sopimuksen, saa luovuttamispyynnön sellaiselta toiselta sopimuspuolelta, jonka kanssa sillä ei ole luovuttamissopimusta, luovuttamispyynnön saanut sopimuspuoli voi harkintansa mukaan pitää tätä yleissopimusta luovuttamisen oikeusperustana 3, 3 a, 3 b ja 3 c artiklassa tarkoitettujen rikosten osalta. Luovuttamisessa noudatetaan luovuttamispyynnön saaneen sopimuspuolen lainsäädännössä säädettyjä muita ehtoja.

3. Sopimuspuolet, jotka eivät aseta luovuttamisen ehdoksi valtioiden välistä sopimusta, katsovat 3, 3 a, 3 b ja 3 c artiklassa tarkoitettujen rikokset sellaisiksi rikoksiksi, joiden johdosta rikoksenteikijä luovutetaan sopimuspuolten välillä, luovuttamispyynnön saaneen sopimuspuolen lainsäädännössä säädettyjen ehtojen mukaisesti.

4. Sopimuspuolten välisissä luovutuksissa 3, 3 a, 3 b ja 3 c artiklassa tarkoitettujen rikokset katsotaan tarvittaessa tehdyksi sekä tekopaikalla että luovutusta pyytäneen sopimuspuolen lainkäyttövaltaan kuuluvalla paikalla.”

2. Lisätään yleissopimuksen 11 a artiklaksi seuraava teksti:

”11 a artikla

Mitään 3, 3 a, 3 b tai 3 c artiklassa tarkoitetuista rikoksista ei pidetä poliittisena rikoksena, poliittiseen rikokseen liittyvänä rikoksena tai poliittisista vaikuttimista tehtynä rikoksena päätettäessä luovuttamisesta tai keskinäisestä oikeusavusta. Tämän mukaisesti tällaiseen rikokseen perustuvaa luovuttamista tai keskinäistä oikeusapua koskevaa pyyntöä ei saa evätä pelkästään sillä perusteella, että se koskee poliittista rikosta, poliittiseen rikokseen liittyvää rikosta tai poliittisista vaikuttimista tehtyä rikosta.”

3. Lisätään yleissopimuksen 11 b artiklaksi seuraava teksti:

”11 b artikla

Tämän yleissopimuksen määräysten ei katsota velvoittavan luovuttamaan rikoksenteikijää tai antamaan keskinäistä oikeusapua, jos 3, 3 a, 3 b tai 3 c artiklassa tarkoitettuihin rikoksiin perustuvan luovutuspyynnön tai tällaisiin rikoksiin liittyvää keskinäistä oikeusapua koskevan pyynnön saaneella sopimuspuolella on perusteltua syytä epäillä, että pyynnön esittämisen tarkoituksena on saattaa henkilö syytteeseen tai rangaistavaksi rotunsa, uskontonsa, kansalaisuutensa, etnisen alkuperänsä, poliittisen mielipiteensä tai sukupuolensa perusteella, tai että pyynnön noudattaminen heikentäisi tämän henkilön asemaa jostakin mainitusta syystä.”

11 ARTIKLA

1. Korvataan yleissopimuksen 12 artiklan 1 kappale seuraavalla tekstillä:

”1. Sopimuspuolet antavat toisilleen mahdollisimman laajaa apua 3, 3 a, 3 b ja 3 c artiklassa tarkoitetuista rikoksista johtuvien oikeudenkäyntien yhteydessä, mukaan lukien apu saatavillaan olevien oikeudenkäynnissä tarvittavien todisteiden hankkimisessa.”

2. Lisätään yleissopimuksen 12 a artiklaksi seuraava teksti:

”12 a artikla

1. Henkilö, joka on säilössä tai suorittamassa rangaistusta jonkin sopimuspuolen alueella ja jonka läsnäoloa toisen sopimuspuolen alueella pyydetään tunnistamista tai todistajanlausuntoa varten taikka muutoin edistämään todistusaineiston hankkimista 3, 3 a, 3 b tai 3 c artiklassa tarkoitettujen rikosten tutkintaa tai syytetoimia varten, voidaan siirtää, jos seuraavat edellytykset täyttyvät:

a) henkilö antaa suostumuksensa vapaasta tahdostaan ja kaikista asiaan liittyvistä seikoista tietoisena; ja

b) molempien sopimuspuolten toimivaltaiset viranomaiset sopivat tästä sopimuspuolten asianmukaisiksi katsomien ehtojen mukaisesti.

2. Tätä artiklaa sovellettaessa:

a) sopimuspuolella, jonka alueelle henkilö on siirretty, on toimivalta ja velvollisuus pitää siirretty henkilö säilössä, jollei se sopimuspuoli, jonka alueelta henkilö on siirretty, muuta pyydä tai valtuuta;

b) sopimuspuoli, jonka alueelle henkilö on siirretty, panee viipymättä täytäntöön velvoitteensa palauttaa henkilö säilöön sille sopimuspuolelle, jonka alueelta henkilö on siirretty, siten kuin näiden sopimuspuolten toimivaltaiset viranomaiset ovat ennalta tai muutoin sopineet;

c) sopimuspuoli, jonka alueelle henkilö on siirretty, ei saa vaatia sitä sopimuspuolta, josta henkilö on siirretty, panemaan vireille luovutusoikeudenkäyntiä henkilön palauttamiseksi;

d) siirretyn henkilön hyväksi on laskettava säilössäoloaika sen sopimuspuolen alueella, jolta henkilö on siirretty, kun lasketaan hänen rangaistuksensa suorittamista sen sopimuspuolen alueella, jolle hänet on siirretty.

3. Jollei se sopimuspuoli, jonka alueelta henkilö siirretään tämän artiklan mukaisesti, siihen suostu, tätä henkilöä ei hänen kansalaisuudestaan riippumatta saa asettaa syytteeseen tai pidättää eikä hänen henkilökohtaista vapauttaan saa muutoin rajoittaa sen sopimuspuolen alueella, jolle hänet siirretään, sellaisten tekojen tai tuomioiden perusteella, jotka ovat edeltäneet hänen lähtöään sen sopimuspuolen alueelta, jolta hänet on siirretty.”

12 ARTIKLA

Korvataan yleissopimuksen 13 artikla seuraavalla tekstillä:

”1. Sopimuspuolet toimivat yhteistyössä 3, 3 a, 3 b ja 3 c artiklassa tarkoitettujen rikosten ehkäisemiseksi, erityisesti:

a) ryhtymällä kaikkiin toteutettavissa oleviin toimenpiteisiin ehkäistäkseen alueillaan ja niiden ulkopuolella tehtävien rikosten valmistelemisen alueillaan;

b) vaihtamalla tietoja valtiosisäisen lainsäädäntönsä mukaisesti ja koordinoimalla 3, 3 a, 3 b ja 3 c artiklassa tarkoitettujen rikosten ehkäisemiseksi tarvittavia hallinnollisia ja muita toimenpiteitä.

2. Kun aluksen kulku viivästyy tai keskeytyy jonkin 3, 3 a, 3 b tai 3 c artiklassa tarkoitetun rikoksen vuoksi, se sopimuspuoli, jonka alueella alus tai matkustajat tai miehistö ovat, käyttää kaikkia mahdollisia keinoja, jotta alus, sen matkustajat, miehistö tai lasti eivät joutuisi kohtuuttomasti odottamaan.”

13 ARTIKLA

Korvataan yleissopimuksen 14 artikla seuraavalla tekstillä:

”Sopimuspuoli, jolla on syytä epäillä, että jokin 3, 3 a, 3 b tai 3 c artiklassa tarkoitetuista rikoksista on suunnitteilla, toimittaa valtiosisäisen lainsäädäntönsä mukaisesti mahdollisimman nopeasti kaikki hallussaan olevat asiaan liittyvät tiedot niille valtioille, joiden lainkäyttövaltaan se uskoo rikoksen kuuluvan tämän yleissopimuksen 6 artiklan mukaisesti.”

14 ARTIKLA

Korvataan yleissopimuksen 15 artiklan 3 kappale seuraavalla tekstillä:

”3. Pääsihteeri ilmoittaa 1 ja 2 kappaleen mukaisesti toimitetut tiedot kaikille sopimuspuolille, järjestön jäsenille, muille valtioille, joita asia koskee, sekä asiaan liittyville kansainvälisille hallitustenvälisille järjestöille.”

15 ARTIKLA

Tulkinta ja soveltaminen

1. Yleissopimus ja tämä pöytäkirja katsotaan tämän pöytäkirjan sopimuspuolten kesken yhdeksi asiakirjaksi ja niitä tulkitaan siten.

2. Yleissopimuksen 1–16 artikla, sellaisina kuin ne ovat muutettuina tällä pöytäkirjalla, sekä tämän pöytäkirjan 17–24 artikla ja sen liite muodostavat yhdessä vuoden 2005 merenkulun turvallisuuteen kohdistuvien laittomien tekojen ehkäisemistä koskevan yleissopimuksen, ja niistä käytetään yhdessä tätä nimeä (vuoden 2005 SUA-yleissopimus).

16 ARTIKLA

Lisätään yleissopimuksen 16 a artiklaksi seuraava teksti:

”Vuoden 2005 merenkulun turvallisuuteen kohdistuvien laittomien tekojen ehkäisemistä koskevan yleissopimuksen loppumääräykset

Merenkulun turvallisuuteen kohdistuvien laittomien tekojen ehkäisemistä koskevaan yleissopimukseen liittyvän vuoden 2005 pöytäkirjan 17–24 artikla muodostavat vuoden 2005

merenkulun turvallisuuteen kohdistuvien laittomien tekojen ehkäisemistä koskevan yleissopimuksen loppumääräykset. Tässä yleissopimuksessa olevat viittaukset sopimuspuoliin katsotaan viittauksiksi kyseisen pöytäkirjan sopimuspuoliin.”

LOPPUMÄÄRÄYKSET

17 ARTIKLA

Allekirjoittaminen, ratifioiminen, hyväksyminen ja liittyminen

1. Tämä pöytäkirja on avoinna allekirjoittamista varten järjestön päämajassa 14 päivästä helmikuuta 2006 alkaen 13 päivään helmikuuta 2007 saakka ja on sen jälkeen avoinna liittymistä varten.
2. Valtiot voivat ilmaista suostumuksensa tulla tämän pöytäkirjan sitomiksi:
 - a) allekirjoittamalla sen ilman ratifioimis- tai hyväksymisvaraumia; tai
 - b) allekirjoittamalla sen ratifioimis- tai hyväksymisvaraumin ja sen jälkeen ratifioimalla tai hyväksymällä sen; tai
 - c) liittymällä siihen.
3. Ratifioiminen, hyväksyminen tai liittyminen tapahtuu tallettamalla tätä tarkoittava asiakirja pääsihteerin huostaan.
4. Vain valtio, joka on allekirjoittanut yleissopimuksen ilman ratifioimis- tai hyväksymisvaraumia tai on ratifioinut tai hyväksynyt yleissopimuksen tai liittynyt siihen, voi tulla tämän pöytäkirjan sopimuspuoleksi.

18 ARTIKLA

Voimaantulo

1. Tämä pöytäkirja tulee voimaan yhdeksänkymmenen päivän kuluttua siitä päivästä, jona kaksitoista valtiota on joko allekirjoittanut sen ilman ratifioimis- tai hyväksymisvaraumia tai tallettanut ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjan pääsihteerin huostaan.
2. Sellaisen valtion osalta, joka on tallettanut tämän pöytäkirjan ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjan sen jälkeen, kun 1 kappaleessa määrätyt sen voimaantulon edellytykset on täytetty, ratifioiminen, hyväksyminen tai liittyminen tulee voimaan yhdeksänkymmenen päivän kuluttua tallettamisesta.

19 ARTIKLA

Irtisanominen

1. Sopimuspuoli voi irtisanoa tämän pöytäkirjan milloin tahansa sen jälkeen, kun se on tullut voimaan kyseisen sopimuspuolen osalta.
2. Irtisanominen tapahtuu tallettamalla irtisanomiskirja pääsihteerin huostaan.

3. Irtisanominen tulee voimaan yhden vuoden tai irtisanomiskirjassa mahdollisesti määrätyn pidemmän ajan kuluttua siitä, kun irtisanomiskirja on talletettu pääsihteerin huostaan.

20 ARTIKLA

Tarkistaminen ja muuttaminen

1. Järjestö voi kutsua koolle konferenssin tämän pöytäkirjan tarkistamiseksi tai muuttamiseksi.
2. Pääsihteeri kutsuu tämän pöytäkirjan sopimuspuolten konferenssin koolle tarkistamaan tai muuttamaan pöytäkirjaa, jos yksi kolmasosa sopimuspuolista tai kymmenen sopimuspuolta sitä pyytää, sen mukaan, kumpi lukumäärä on suurempi.
3. Ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjojen, jotka on talletettu tämän pöytäkirjan muutoksen voimaantulon jälkeen, katsotaan koskevan muutettua pöytäkirjaa.

21 ARTIKLA

Selitykset

1. Tallettaessaan ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjansa sopimuspuoli, joka ei ole jonkin liitteessä luetellun sopimuksen osapuoli, voi antaa selityksen, jonka mukaan mainitun sopimuksen ei katsota kuuluvan 3 b artiklan soveltamisalaan silloin, kun tätä pöytäkirjaa sovelletaan kyseiseen sopimuspuoleen. Selitys lakkaa olemasta voimassa heti, kun mainittu sopimus tulee voimaan kyseisen sopimuspuolen osalta, ja tämä sopimuspuoli ilmoittaa asiasta pääsihteerille.
2. Kun sopimuspuoli lakkaa olemasta jonkin liitteessä luetellun sopimuksen osapuoli, se voi antaa kyseisen sopimuksen osalta tämän artiklan mukaisen selityksen.
3. Tallettaessaan ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjansa sopimuspuoli voi antaa selityksen, jonka mukaan se soveltaa 3 b artiklan määräyksiä perhevastuuvapauksia koskevan rikosoikeutensa periaatteita noudattaen.

22 ARTIKLA

Liitteen muuttaminen

1. Liitettä voidaan muuttaa lisäämällä siihen asiaan liittyviä sopimuksia, jotka:
 - a) ovat avoinna kaikkien valtioiden osallistumiselle;
 - b) ovat tulleet voimaan; ja
 - c) vähintään kaksitoista tämän pöytäkirjan sopimuspuolta on ratifioinut tai hyväksynyt tai joihin ne ovat liittyneet.
2. Tämän pöytäkirjan voimaantulon jälkeen sen sopimuspuoli voi ehdottaa liitteen muuttamista. Muutosehdotus annetaan kirjallisesti tiedoksi pääsihteerille. Pääsihteeri lähettää 1 kappaleen vaatimukset täyttävän muutosehdotuksen kaikille järjestön jäsenille ja pyytää tämän pöytäkirjan sopimuspuolilta suostumusta ehdotetun muutoksen tekemiseen.

3. Ehdotettu liitteen muutos katsotaan tehdyksi, kun yli kaksitoista tämän pöytäkirjan sopimuspuolta on antanut suostumuksensa siihen ilmoittamalla asiasta kirjallisesti pääsihteerille.

4. Hyväksytty liitteen muutos tulee tällaisen asiakirjan tallettaneiden tämän pöytäkirjan sopimuspuolten osalta voimaan kolmenkymmenen päivän kuluttua siitä, kun kahdestoista muutoksen ratifioimis- tai hyväksymiskirja on talletettu pääsihteerin huostaan. Jokaisen sellaisen tämän pöytäkirjan sopimuspuolen osalta, joka ratifioi tai hyväksyy muutoksen sen jälkeen, kun kahdestoista asiakirja on talletettu pääsihteerin huostaan, muutos tulee voimaan kolmantenakymmenentenä päivänä siitä, kun kyseinen sopimuspuoli on tallettanut ratifioimis- tai hyväksymiskirjansa.

23 ARTIKLA

Tallettaja

1. Tämä pöytäkirja sekä siihen 20 ja 22 artiklan mukaisesti tehdyt muutokset talletetaan pääsihteerin huostaan.

2. Pääsihteeri:

a) ilmoittaa kaikille tämän pöytäkirjan allekirjoittaneille tai siihen liittyneille valtioille

i) jokaisesta uudesta allekirjoituksesta tai ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjan tallettamisesta sekä sen päivämäärästä;

ii) tämän pöytäkirjan voimaantulopäivästä;

iii) tämän pöytäkirjan irtisanomiskirjan tallettamisesta ja sen vastaanottopäivästä sekä irtisanomisen voimaantulopäivästä;

iv) tämän pöytäkirjan artiklojen edellyttämistä tiedonannoista;

v) 22 artiklan 2 kappaleen mukaisesti tehdystä ehdotuksesta liitteen muuttamiseksi;

vi) muutoksesta, joka katsotaan tehdyksi 22 artiklan 3 kappaleen mukaisesti;

vii) 22 artiklan 4 kappaleen mukaisesti ratifioidusta tai hyväksytyistä muutoksesta ja muutoksen voimaantulopäivästä; ja

b) toimittaa tämän pöytäkirjan oikeaksi todistetut jäljennökset kaikille tämän pöytäkirjan allekirjoittaneille tai siihen liittyneille valtioille.

3. Tämän pöytäkirjan tultua voimaan pääsihteeri toimittaa oikeaksi todistetun jäljennöksen sen tekstistä Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerille rekisteröitäväksi ja julkaistavaksi Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan 102 artiklan mukaisesti.

24 ARTIKLA

Kielet

Tämä pöytäkirja on tehty yhtenä arabian-, englannin-, espanjan-, kiinan-, ranskan- ja venäjänkielisenä alkuperäiskappaleena, jonka kaikki tekstit ovat yhtä todistusvoimaiset.

Tehty Lontoossa 14 päivänä lokakuuta 2005.

Tämän vakuudeksi allekirjoittaneet, hallitustensa tähän tarkoitukseen asianmukaisesti valtuuttamina, ovat allekirjoittaneet tämän pöytäkirjan.

MANNERJALUSTALLA SIJAITSEVIEN KIINTEIDEN LAUTTOJEN TURVALLISUUTEEN KOHDISTUVIEN LAITTOMIEN TEKOJEN EHKÄISEMISTÄ KOSKEVAAN PÖYTÄKIRJAAN LIITTYVÄ VUODEN 2005 PÖYTÄKIRJA

Tämän pöytäkirjan sopimuspuolet, jotka

ovat Roomassa 10 päivänä maaliskuuta 1988 tehdyn mannerjalustalla sijaitsevien kiinteiden lauttojen turvallisuuteen kohdistuvien laittomien tekojen ehkäisemistä koskevan pöytäkirjan sopimuspuolia,

tunnustavat, että syyt merenkulun turvallisuuteen kohdistuvien laittomien tekojen ehkäisemistä koskevaan yleissopimukseen liittyvän vuoden 2005 pöytäkirjan laatimiseen koskevat myös mannerjalustalla sijaitsevia kiinteitä lauttoja, ja

ottavat huomioon näiden pöytäkirjojen määräykset,

ovat sopineet seuraavasta:

1 ARTIKLA

Tässä pöytäkirjassa:

1. "vuoden 1988 pöytäkirja" tarkoittaa Roomassa 10 päivänä maaliskuuta 1988 tehtyä mannerjalustalla sijaitsevien kiinteiden lauttojen turvallisuuteen kohdistuvien laittomien tekojen ehkäisemistä koskevaa pöytäkirjaa,
2. "järjestö" tarkoittaa Kansainvälistä merenkulkujärjestöä, ja
3. "pääsihteeri" tarkoittaa järjestön pääsihteeriä.

2 ARTIKLA

Korvataan vuoden 1988 pöytäkirjan 1 artiklan 1 kappale seuraavalla tekstillä:

"1. Merenkulun turvallisuuteen kohdistuvien laittomien tekojen ehkäisemistä koskevan yleissopimuksen, sellaisena kuin se on muutettuna merenkulun turvallisuuteen kohdistuvien laittomien tekojen ehkäisemistä koskevaan yleissopimukseen liittyvällä vuoden 2005 pöytäkirjalla, 1 artiklan 1 kappaleen c, d, e, f, g ja h kohdan ja 2 kappaleen a kohdan, 2 a, 5, 5 a ja 7 artiklan sekä 10–16 artiklan, mukaan lukien 11 a, 11 b ja 12 a artikla, määräyksiä sovelletaan tarpeellisin muutoksin myös tämän pöytäkirjan 2, 2 a ja 2 b artiklassa tarkoitettuihin rikoksiin, jotka on tehty mannerjalustalla sijaitsevilla kiinteillä lautoilla tai niitä vastaan."

3 ARTIKLA

1. Korvataan vuoden 1988 pöytäkirjan 2 artiklan 1 kappaleen d kohta seuraavalla

tekstillä:

”d) asettaa tai asetuttaa kiinteälle lautalle mitä tahansa keinoa käyttäen laitteen tai ainetta, joka on omiaan tuhoamaan kiinteän lautan tai vaarantamaan sen turvallisuuden.”

2. Poistetaan vuoden 1988 pöytäkirjan 2 artiklan 1 kappaleen e kohta.

3. Korvataan vuoden 1988 pöytäkirjan 2 artiklan 2 kappale seuraavalla tekstillä:

”2. Henkilö syyllistyy rikokseen myös, jos hän kansallisessa lainsäädännössä tarkoitetulla tavalla uhkaa tehdä jonkin 1 kappaleen b ja c kohdassa tarkoitetun rikoksen, asettaen tai jättäen asettamatta ehtoja, tarkoituksenaan pakottaa fyysinen henkilö tai oikeushenkilö johonkin tekoon tai pidättäytymään jostakin teosta, edellyttäen, että tämä uhkaus on omiaan vaarantamaan kyseisen kiinteän lautan turvallisuuden.”

4 ARTIKLA

1. Lisätään 2 a artiklaksi seuraava teksti:

”2 a artikla

Henkilö syyllistyy tässä pöytäkirjassa tarkoitettuun rikokseen, jos hän laittomasti ja tahallisesti, kun teon tarkoituksena on sen luonteen tai yhteyden perusteella pelotella väestöä tai pakottaa hallitus tai kansainvälinen järjestö johonkin tekoon tai pidättäytymään jostakin teosta,

a) käyttää kiinteää lauttaa vastaan tai kiinteällä lautalla räjähdettä, radioaktiivista ainetta tai biologista tai kemiallista asetta tai ydinasetta tai laukaisee niitä kiinteältä lautalta tavalla, joka aiheuttaa tai on omiaan aiheuttamaan kuoleman tai vakavan vamman tai vahingon; tai

b) päästää kiinteältä lautalta ympäristöön öljyä, nesteytettyä maakaasua tai muuta vaarallista tai haitallista ainetta, joka ei kuulu a kohdan soveltamisalaan, niin paljon tai sellaisena pitoisuutena, että se aiheuttaa tai on omiaan aiheuttamaan kuoleman tai vakavan vamman tai vahingon; tai

c) kansallisessa lainsäädännössä tarkoitetulla tavalla uhkaa tehdä jonkin a tai b kohdassa tarkoitetun rikoksen, joko asettaen tai jättäen asettamatta ehtoja.”

2. Lisätään 2 b artiklaksi seuraava teksti:

”2 b artikla

Henkilö syyllistyy tässä pöytäkirjassa tarkoitettuun rikokseen myös, jos hän:

a) laittomasti ja tahallisesti vahingoittaa henkilöä tai surmaa henkilön 2 artiklan 1 kappaleessa tai 2 a artiklassa tarkoitetun rikoksen tekemisen yhteydessä; tai

b) yrittää tehdä 2 artiklan 1 kappaleessa, 2 a artiklan a tai b kohdassa tai tämän artiklan a kohdassa tarkoitetun rikoksen; tai

c) osallistuu rikoskumppanina 2 artiklassa, 2 a artiklassa tai tämän artiklan a tai b kohdassa tarkoitetun rikoksen tekemiseen; tai

d) järjestää tai johtaa muita tekemään 2 artiklassa, 2 a artiklassa tai tämän artiklan a tai b kohdassa tarkoitetun rikoksen; tai

e) myötävaikuttaa yhden tai useamman 2 artiklassa, 2 a artiklassa tai tämän artiklan a tai b kohdassa tarkoitetun rikoksen tekemiseen ryhmässä, jonka jäsenet toimivat yhteisen päämäärän puolesta, tahallisesti ja joko:

i) pyrkien edistämään ryhmän rikollista toimintaa tai rikollista tarkoitusta, kun tähän toimintaan tai tarkoitukseen sisältyy 2 tai 2 a artiklassa tarkoitetun rikoksen tekeminen; tai

ii) tietoisena ryhmän aikomuksesta tehdä 2 tai 2 a artiklassa tarkoitettu rikos.”

5 ARTIKLA

1. Korvataan vuoden 1988 pöytäkirjan 3 artiklan 1 kappale seuraavalla tekstillä:

”1. Jokainen sopimuspuoli ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin ulottaakseen lainkäyttövaltansa 2, 2 a ja 2 b artiklassa tarkoitettuihin rikoksiin sellaisissa tapauksissa, joissa:

a) rikos tehdään sellaista kiinteää lautta vastaan tai sellaisella kiinteällä lautalla, joka sijaitsee kyseisen sopimuspuolen mannerjalustalla; tai

b) rikosentekijä on kyseisen sopimuspuolen kansalainen.”

2. Korvataan vuoden 1988 pöytäkirjan 3 artiklan 3 kappale seuraavalla tekstillä:

”3. Sopimuspuoli, joka on ulottanut lainkäyttövaltansa rikoksiin 2 kappaleen mukaisesti, ilmoittaa asiasta pääsihteerille. Jos tällainen sopimuspuoli myöhemmin kumoaa tämän lainkäyttövallan, se ilmoittaa asiasta pääsihteerille.”

3. Korvataan vuoden 1988 pöytäkirjan 3 artiklan 4 kappale seuraavalla tekstillä:

”4. Jokainen sopimuspuoli ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin ulottaakseen lainkäyttövaltansa 2, 2 a ja 2 b artiklassa tarkoitettuihin rikoksiin sellaisissa tapauksissa, joissa rikoksesta epäilty oleskelee sen alueella eikä kyseinen sopimuspuoli luovuta häntä sellaiselle sopimuspuolelle, joka on ulottanut lainkäyttövaltansa rikoksiin tämän artiklan 1 ja 2 kappaleen mukaisesti.”

6 ARTIKLA

Tulkinta ja soveltaminen

1. Vuoden 1988 pöytäkirja ja tämä pöytäkirja katsotaan tämän pöytäkirjan sopimuspuolten kesken yhdeksi asiakirjaksi ja niitä tulkitaan siten.

2. Vuoden 1988 pöytäkirjan 1–4 artikla, sellaisina kuin ne ovat muutettuina tällä pöytäkirjalla, sekä tämän pöytäkirjan 8–13 artikla muodostavat yhdessä mannerjalustalla sijaitsevien kiinteiden lauttojen

turvallisuuteen kohdistuvien laittomien tekojen ehkäisemistä koskevan vuoden 2005 pöytäkirjan, ja niistä käytetään yhdessä tätä nimeä (vuoden 2005 kiinteitä lauttoja koskeva pöytäkirja).

7 ARTIKLA

Lisätään pöytäkirjan 4 a artiklaksi seuraava teksti:

”Mannerjalustalla sijaitsevien kiinteiden lauttojen turvallisuuteen kohdistuvien laittomien tekojen ehkäisemistä koskevan vuoden 2005 pöytäkirjan loppulausekkeet

Mannerjalustalla sijaitsevien kiinteiden lauttojen turvallisuuteen kohdistuvien laittomien tekojen ehkäisemistä koskevan vuoden 2005 pöytäkirjan 8–13 artikla muodostavat mannerjalustalla sijaitsevien kiinteiden lauttojen turvallisuuteen kohdistuvien laittomien tekojen ehkäisemistä koskevan pöytäkirjan loppumääräykset. Tässä pöytäkirjassa olevat viittaukset sopimuspuoliin katsotaan viittauksiksi vuoden 2005 pöytäkirjan sopimuspuoliin.”

LOPPUMÄÄRÄYKSET

8 ARTIKLA

Allekirjoittaminen, ratifioiminen, hyväksyminen ja liittyminen

1. Tämä pöytäkirja on avoinna allekirjoittamista varten järjestön päämajassa 14 päivästä helmikuuta 2006 alkaen 13 päivään helmikuuta 2007 saakka ja on sen jälkeen avoinna liittymistä varten.
2. Valtiot voivat ilmaista suostumuksensa tulla tämän pöytäkirjan sitomiksi:
 - a) allekirjoittamalla sen ilman ratifioimis- tai hyväksymisvaraumia; tai
 - b) allekirjoittamalla sen ratifioimis- tai hyväksymisvaraumin ja sen jälkeen ratifioimalla tai hyväksymällä sen; tai
 - c) liittymällä siihen.
3. Ratifioiminen, hyväksyminen tai liittyminen tapahtuu tallettamalla tätä tarkoittava asiakirja pääsihteerin huostaan.
4. Vain valtio, joka on allekirjoittanut vuoden 1988 pöytäkirjan ilman ratifioimis- tai hyväksymisvaraumia tai on ratifioinut tai hyväksynyt vuoden 1988 pöytäkirjan tai liittynyt siihen, voi tulla tämän pöytäkirjan sopimuspuoleksi.

9 ARTIKLA

Voimaantulo

1. Tämä pöytäkirja tulee voimaan yhdeksänkymmenen päivän kuluttua siitä päivästä, jona kolme valtiota on joko allekirjoittanut sen ilman ratifioimis- tai hyväksymisvaraumia tai tallettanut ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjan pääsihteerin huostaan. Tämä pöytäkirja ei kuitenkaan tule

voimaan ennen kuin merenkulun turvallisuuden kohdistuvien laittomien tekojen ehkäisemistä koskevaan yleissopimukseen liittyvä vuoden 2005 pöytäkirja on tullut voimaan.

2. Sellaisen valtion osalta, joka on tallettanut tämän pöytäkirjan ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjan sen jälkeen, kun 1 kappaleessa määrätyt voimaantulon edellytykset on täytetty, ratifioiminen, hyväksyminen tai liittyminen tulee voimaan yhdeksänkymmenen päivän kuluttua tämän valtion ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjan tallettamisesta.

10 ARTIKLA

Irtisanominen

1. Sopimuspuoli voi irtisanoa tämän pöytäkirjan milloin tahansa sen jälkeen, kun se on tullut voimaan kyseisen sopimuspuolen osalta.

2. Irtisanominen tapahtuu tallettamalla irtisanomiskirja pääsihteerin huostaan.

3. Irtisanominen tulee voimaan yhden vuoden tai irtisanomiskirjassa mahdollisesti määrätyn pidemmän ajan kuluttua siitä, kun irtisanomiskirja on talletettu pääsihteerin huostaan.

11 ARTIKLA

Tarkistaminen ja muuttaminen

1. Järjestö voi kutsua koolle konferenssin tämän pöytäkirjan tarkistamiseksi tai muuttamiseksi.

2. Pääsihteeri kutsuu tämän pöytäkirjan sopimuspuolten konferenssin koolle pöytäkirjan tarkistamiseksi tai muuttamiseksi, jos yksi kolmasosa sopimuspuolista tai viisi sopimuspuolta pyytää sitä, sen mukaan, kumpi lukumäärä on suurempi.

3. Ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjojen, jotka on talletettu tämän pöytäkirjan muutoksen voimaantulon jälkeen, katsotaan koskevan muutettua pöytäkirjaa.

12 ARTIKLA

Tallettaja

1. Tämä pöytäkirja ja siihen 11 artiklan mukaisesti tehdyt muutokset talletetaan pääsihteerin huostaan.

2. Pääsihteeri:

a) ilmoittaa kaikille tämän pöytäkirjan allekirjoittaneille tai siihen liittyneille valtioille:

i) jokaisesta uudesta allekirjoituksesta tai ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjan tallettamisesta sekä sen päivämäärästä;

ii) tämän pöytäkirjan voimaantulopäivästä;

iii) tämän pöytäkirjan irtisanomiskirjan tallettamisesta ja sen vastaanottopäivästä sekä irtisanomisen voimaantulopäivästä;

iv) tämän pöytäkirjan artiklojen edellyttämistä tiedonannoista; ja

b) toimittaa tämän pöytäkirjan oikeaksi todistetut jäljennökset kaikille tämän pöytäkirjan allekirjoittaneille tai siihen liittyneille valtioille.

3. Tämän pöytäkirjan tultua voimaan pääsihteeri toimittaa oikeaksi todistetun jäljennöksen sen tekstistä Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerille rekisteröitäväksi ja julkaistavaksi Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan 102 artiklan mukaisesti.

13 ARTIKLA

Kielet

Tämä pöytäkirja on tehty yhtenä arabian-, englannin-, espanjan-, kiinan-, ranskan- ja venäjänkielisenä alkuperäiskappaleena, jonka kaikki tekstit ovat yhtä todistusvoimaiset.

Tehty Lontoossa 14 päivänä lokakuuta 2005.

Tämän vakuudeksi allekirjoittaneet, hallitustensa tähän tarkoitukseen asianmukaisesti valtuuttamina, ovat allekirjoittaneet tämän pöytäkirjan.

PROTOCOL OF 2005 TO THE CONVENTION FOR THE SUPPRESSION OF UNLAWFUL ACTS AGAINST THE SAFETY OF MARITIME NAVIGATION

Preamble

THE STATES PARTIES to this Protocol,

BEING PARTIES to the Convention for the Suppression of Unlawful Acts against the Safety of Maritime Navigation done at Rome on 10 March 1988,

ACKNOWLEDGING that terrorist acts threaten international peace and security,

MINDFUL of resolution A.924(22) of the Assembly of the International Maritime Organization requesting the revision of existing international legal and technical measures and the consideration of new measures in order to prevent and suppress terrorism against ships and to improve security aboard and ashore, and thereby to reduce the risk to passengers, crews and port personnel on board ships and in port areas and to vessels and their cargoes,

CONSCIOUS of the Declaration on Measures to Eliminate International Terrorism, annexed to United Nations General Assembly resolution 49/60 of 9 December 1994, in which, inter alia, the States Members of the United Nations solemnly reaffirm their unequivocal condemnation of all acts, methods and practices of terrorism as criminal and unjustifiable, wherever and by whomever committed, including those which jeopardize the friendly relations among States and peoples and threaten the territorial integrity and security of States,

NOTING United Nations General Assembly resolution 51/210 of 17 December 1996 and the Declaration to Supplement the 1994 Declaration on Measures to Eliminate International Terrorism annexed thereto,

RECALLING resolutions 1368 (2001) and 1373 (2001) of the United Nations Security Council, which reflect international will to combat terrorism in all its forms and manifestations, and which assigned tasks and responsibilities to States, and taking into account the continued threat from terrorist attacks,

RECALLING ALSO resolution 1540 (2004) of the United Nations Security Council, which recognizes the urgent need for all States to take additional effective measures to prevent the proliferation of nuclear, chemical or biological weapons and their means of delivery,

RECALLING FURTHER the Convention on Offences and Certain Other Acts Committed on Board Aircraft, done at Tokyo on 14 September 1963; the Convention for the Suppression of Unlawful Seizure of Aircraft, done at The Hague on 16 December 1970; the Convention for the Suppression of Unlawful Acts against the Safety of Civil Aviation, done at Montreal on 23 September 1971; the Convention on the Prevention and Punishment of Crimes against Internationally Protected Persons, including Diplomatic Agents, adopted by the General Assembly of the United Nations on 14 December 1973; the International Convention against the Taking of Hostages, adopted by the General Assembly of the United Nations on 17 December 1979; the Convention on the Physical Protection of Nuclear Material, done at Vienna on 26 October 1979 and amendments thereto adopted on 8 July 2005; the Protocol for the Suppression of Unlawful Acts of Violence at Airports Serving International Civil Aviation, supplementary to the Convention for the Suppression of Unlawful Acts against the Safety of Civil Aviation, done at Montreal on 24 February 1988; the Protocol for the Suppression of

Unlawful Acts against the Safety of Fixed Platforms Located on the Continental Shelf, done at Rome on 10 March 1988; the Convention on the Marking of Plastic Explosives for the Purpose of Detection, done at Montreal on 1 March 1991; the International Convention for the Suppression of Terrorist Bombings, adopted by the General Assembly of the United Nations on 15 December 1997; the International Convention for the Suppression of the Financing of Terrorism, adopted by the General Assembly of the United Nations on 9 December 1999, and the International Convention for the Suppression of Acts of Nuclear Terrorism adopted by the General Assembly of the United Nations on 13 April 2005,

BEARING IN MIND the importance of the United Nations Convention on the Law of the Sea done at Montego Bay, on 10 December 1982, and of the customary international law of the sea, CONSIDERING resolution 59/46 of the United Nations General Assembly, which reaffirmed that international co-operation as well as actions by States to combat terrorism should be conducted in conformity with the principles of the Charter of the United Nations, international law and relevant international conventions, and resolution 59/24 of the United Nations General Assembly, which urged States to become parties to the Convention for the Suppression of Unlawful Acts against the Safety of Maritime Navigation and its Protocol, invited States to participate in the review of those instruments by the Legal Committee of the International Maritime Organization to strengthen the means of combating such unlawful acts, including terrorist acts, and also urged States to take appropriate measures to ensure the effective implementation of those instruments, in particular through the adoption of legislation, where appropriate, aimed at ensuring that there is a proper framework for responses to incidents of armed robbery and terrorist acts at sea,

CONSIDERING ALSO the importance of the amendments to the International Convention for the Safety of Life at Sea, 1974, and of the International Ship and Port Facility Security (ISPS) Code, both adopted by the 2002 Conference of Contracting Governments to that Convention in establishing an appropriate international technical framework involving co-operation between Governments, Government agencies, national and local administrations and the shipping and port industries to detect security threats and take preventative measures against security incidents affecting ships or port facilities used in international trade,

CONSIDERING FURTHER resolution 58/187 of the United Nations General Assembly, which reaffirmed that States must ensure that any measure taken to combat terrorism complies with their obligations under international law, in particular international human rights, refugee and humanitarian law,

BELIEVING that it is necessary to adopt provisions supplementary to those of the Convention, to suppress additional terrorist acts of violence against the safety and security of international maritime navigation and to improve its effectiveness,

HAVE AGREED as follows:

ARTICLE 1

For the purposes of this Protocol:

1 “Convention” means the Convention for the Suppression of Unlawful Acts against the Safety of Maritime Navigation, done at Rome on 10 March 1988.

2 “Organization” means the International Maritime Organization (IMO).

3 “Secretary-General” means the Secretary-General of the Organization.

ARTICLE 2

Article 1 of the Convention is amended to read as follows:

Article 1

1 For the purposes of this Convention:

(a) “ship” means a vessel of any type whatsoever not permanently attached to the sea-bed, including dynamically supported craft, submersibles, or any other floating craft.

(b) “transport” means to initiate, arrange or exercise effective control, including decision-making authority, over the movement of a person or item.

(c) “serious injury or damage” means:

(i) serious bodily injury; or

(ii) extensive destruction of a place of public use, State or government facility, infrastructure facility, or public transportation system, resulting in major economic loss; or

(iii) substantial damage to the environment, including air, soil, water, fauna, or flora.

(d) “BCN weapon” means:

(i) “biological weapons”, which are:

(1) microbial or other biological agents, or toxins whatever their origin or method of production, of types and in quantities that have no justification for prophylactic, protective or other peaceful purposes; or

(2) weapons, equipment or means of delivery designed to use such agents or toxins for hostile purposes or in armed conflict.

(ii) “chemical weapons”, which are, together or separately:

(1) toxic chemicals and their precursors, except where intended for:

(A) industrial, agricultural, research, medical, pharmaceutical or other peaceful purposes; or

(B) protective purposes, namely those purposes directly related to protection against toxic chemicals and to protection against chemical weapons; or

(C) military purposes not connected with the use of chemical weapons and not dependent on the use of the toxic properties of chemicals as a method of warfare; or

(D) law enforcement including domestic riot control purposes, as long as the types and quantities are consistent with such purposes;

(2) munitions and devices specifically designed to cause death or other harm through the toxic properties of those toxic chemicals specified in subparagraph (ii)(1), which would be released as a result of the employment of such munitions and devices;

(3) any equipment specifically designed for use directly in connection with the employment of munitions and devices specified in subparagraph (ii)(2).

(iii) nuclear weapons and other nuclear explosive devices.

(e) “toxic chemical” means any chemical which through its chemical action on life processes can cause death, temporary incapacitation or permanent harm to humans or animals. This includes all such chemicals, regardless of their origin or of their method of production, and regardless of whether they are produced in facilities, in munitions or elsewhere.

(f) “precursor” means any chemical reactant which takes part at any stage in the production by whatever method of a toxic chemical. This includes any key component of a binary or multicomponent chemical system.

(g) “Organization” means the International Maritime Organization (IMO).

(h) “Secretary-General” means the Secretary-General of the Organization.

2 For the purposes of this Convention:

(a) the terms “place of public use”, “State or government facility”, “infrastructure facility”, and “public transportation system” have the same meaning as given to those terms in the International Convention for the Suppression of Terrorist Bombings, done at New York on 15 December 1997; and

(b) the terms “source material” and “special fissionable material” have the same meaning as given to those terms in the Statute of the International Atomic Energy Agency (IAEA), done at New York on 26 October 1956.

ARTICLE 3

The following text is added as article 2bis of the Convention:

Article 2bis

1 Nothing in this Convention shall affect other rights, obligations and responsibilities of States and individuals under international law, in particular the purposes and principles of the Charter of the United Nations and international human rights, refugee and humanitarian law.

2 This Convention does not apply to the activities of armed forces during an armed conflict, as those terms are understood under international humanitarian law, which are governed by that law, and the activities undertaken by military forces of a State in the exercise of their official duties, inasmuch as they are governed by other rules of international law.

3 Nothing in this Convention shall affect the rights, obligations and responsibilities under the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons, done at Washington, London and Moscow on 1 July 1968, the Convention on the Prohibition of the Development, Production and Stockpiling of Bacteriological (Biological) and Toxin Weapons and on their Destruction, done at Washington, London and Moscow on 10 April 1972, or the Convention on the Prohibition of the Development, Production, Stockpiling and Use of Chemical Weapons and on their Destruction, done at Paris on 13 January 1993, of States Parties to such treaties.

ARTICLE 4

1 The chapeau of article 3, paragraph 1 of the Convention is replaced by the following text:

Any person commits an offence within the meaning of this Convention if that person unlawfully and intentionally:

2 Article 3, paragraph 1(f) of the Convention is replaced by the following text:

(f) communicates information which that person knows to be false, thereby endangering the safe navigation of a ship.

3 Article 3, paragraph 1(g) of the Convention is deleted.

4 Article 3, paragraph 2 of the Convention is replaced by the following text:

2 Any person also commits an offence if that person threatens, with or without a condition, as is provided for under national law, aimed at compelling a physical or juridical person to do or refrain from doing any act, to commit any of the offences set forth in paragraphs 1 (b), (c), and (e), if that threat is likely to endanger the safe navigation of the ship in question.

5 The following text is added as article 3bis of the Convention:

Article 3bis

1 Any person commits an offence within the meaning of this Convention if that person unlawfully and intentionally:

(a) when the purpose of the act, by its nature or context, is to intimidate a population, or to compel a government or an international organization to do or to abstain from doing any act:

(i) uses against or on a ship or discharges from a ship any explosive, radioactive material or BCN weapon in a manner that causes or is likely to cause death or serious injury or damage; or

(ii) discharges, from a ship, oil, liquefied natural gas, or other hazardous or noxious substance, which is not covered by subparagraph (a)(i), in such quantity or concentration that causes or is likely to cause death or serious injury or damage; or

(iii) uses a ship in a manner that causes death or serious injury or damage; or

(iv) threatens, with or without a condition, as is provided for under national law, to commit an offence set forth in subparagraph (a)(i),(ii) or (iii); or

(b) transports on board a ship:

(i) any explosive or radioactive material, knowing that it is intended to be used to cause, or in a threat to cause, with or without a condition, as is provided for under national law, death or serious injury or damage for the purpose of intimidating a population, or compelling a government or an international organization to do or to abstain from doing any act; or

(ii) any BCN weapon, knowing it to be a BCN weapon as defined in article 1; or

(iii) any source material, special fissionable material, or equipment or material especially designed or prepared for the processing, use or production of special fissionable material, knowing that it is intended to be used in a nuclear explosive activity or in any other nuclear activity not under safeguards pursuant to an IAEA comprehensive safeguards agreement; or

(iv) any equipment, materials or software or related technology that significantly contributes to the design, manufacture or delivery of a BCN weapon, with the intention that it will be used for such purpose.

2 It shall not be an offence within the meaning of this Convention to transport an item or material covered by paragraph 1(b)(iii) or, insofar as it relates to a nuclear weapon or other nuclear explosive device, paragraph 1(b)(iv), if such item or material is transported to or from the territory of, or is otherwise transported under the control of, a State Party to the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons where:

(a) the resulting transfer or receipt, including internal to a State, of the item or material is not contrary to such State Party's obligations under the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons and, (b) if the item or material is intended for the delivery system of a nuclear weapon or other nuclear explosive device of a State Party to the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons, the holding of such weapon or device is not contrary to that State Party's obligations under that Treaty.

6 The following text is added as article 3ter of the Convention:

Article 3ter

Any person commits an offence within the meaning of this Convention if that person unlawfully and intentionally transports another person on board a ship knowing that the person has committed an act that constitutes an offence set forth in article 3, 3bis or 3quater or an offence set forth in any treaty listed in the Annex, and intending to assist that person to evade criminal prosecution.

7 The following text is added as article 3quater of the Convention:

Article 3quater

Any person also commits an offence within the meaning of this Convention if that person:

(a) unlawfully and intentionally injures or kills any person in connection with the commission of any of the offences set forth in article 3, paragraph 1, article 3bis, or article 3ter; or
 (b) attempts to commit an offence set forth in article 3, paragraph 1, article 3bis, paragraph 1(a)(i), (ii) or (iii) , or subparagraph (a) of this article; or
 (c) participates as an accomplice in an offence set forth in article 3, article 3bis, article 3ter, or subparagraph (a) or (b) of this article; or
 (d) organizes or directs others to commit an offence set forth in article 3, article 3bis, article 3ter, or subparagraph (a) or (b) of this article; or
 (e) contributes to the commission of one or more offences set forth in article 3, article 3bis, article 3ter or subparagraph (a) or (b) of this article, by a group of persons acting with a common purpose, intentionally and either:

(i) with the aim of furthering the criminal activity or criminal purpose of the group, where such activity or purpose involves the commission of an offence set forth in article 3, 3bis or 3ter; or
 (ii) in the knowledge of the intention of the group to commit an offence set forth in article 3, 3bis or 3ter.

ARTICLE 5

1 Article 5 of the Convention is replaced by the following text:

Each State Party shall make the offences set forth in articles 3, 3bis, 3ter and 3quater punishable by appropriate penalties which take into account the grave nature of those offences.

2 The following text is added as article 5bis of the Convention:

Article 5bis

1 Each State Party, in accordance with its domestic legal principles, shall take the necessary measures to enable a legal entity located in its territory or organized under its laws to be held liable when a person responsible for management or control of that legal entity has, in that capacity, committed an offence set forth in this Convention. Such liability may be criminal, civil or administrative.

2 Such liability is incurred without prejudice to the criminal liability of individuals having committed the offences.

3 Each State Party shall ensure, in particular, that legal entities liable in accordance with paragraph 1 are subject to effective, proportionate and dissuasive criminal, civil or administrative sanctions. Such sanctions may include monetary sanctions.

ARTICLE 6

1 The chapeau of article 6, paragraph 1 of the Convention is replaced by the following text:

1 Each State Party shall take such measures as may be necessary to establish its jurisdiction over the offences set forth in articles 3, 3bis, 3ter and 3quater when the offence is committed:

2 Article 6, paragraph 3 of the Convention is replaced by the following text:

3 Any State Party which has established jurisdiction mentioned in paragraph 2 shall notify the Secretary-General. If such State Party subsequently rescinds that jurisdiction, it shall notify the Secretary-General.

3 Article 6, paragraph 4 of the Convention is replaced by the following text:

4 Each State Party shall take such measures as may be necessary to establish its jurisdiction over the offences set forth in articles 3, 3bis, 3ter and 3quater in cases where the alleged offender is present in its territory and it does not extradite the alleged offender to any of the States Parties which have established their jurisdiction in accordance with paragraphs 1 and 2 of this article.

ARTICLE 7

The following text is added as the Annex to the Convention:

ANNEX

1 Convention for the Suppression of Unlawful Seizure of Aircraft, done at The Hague on 16 December 1970.

2 Convention for the Suppression of Unlawful Acts against the Safety of Civil Aviation, done at Montreal on 23 September 1971.

3 Convention on the Prevention and Punishment of Crimes against Internationally Protected Persons, including Diplomatic Agents, adopted by the General Assembly of the United Nations on 14 December 1973.

4 International Convention against the Taking of Hostages, adopted by the General Assembly of the United Nations on 17 December 1979.

5 Convention on the Physical Protection of Nuclear Material, done at Vienna on 26 October 1979.

6 Protocol for the Suppression of Unlawful Acts of Violence at Airports Serving International Civil Aviation, supplementary to the Convention for the Suppression of Unlawful Acts against the Safety of Civil Aviation, done at Montreal on 24 February 1988.

7 Protocol for the Suppression of Unlawful Acts against the Safety of Fixed Platforms Located on the Continental Shelf, done at Rome on 10 March 1988.

8 International Convention for the Suppression of Terrorist Bombings, adopted by the General Assembly of the United Nations on 15 December 1997.

9 International Convention for the Suppression of the Financing of Terrorism, adopted by the General Assembly of the United Nations on 9 December 1999.

ARTICLE 8

1 Article 8, paragraph 1 of the Convention is replaced by the following text:

1 The master of a ship of a State Party (the “flag State”) may deliver to the authorities of any other State Party (the “receiving State”) any person who the master has reasonable grounds to believe has committed an offence set forth in article 3, 3bis, 3ter, or 3quater.

2 The following text is added as article 8bis of the Convention:

Article 8bis

1 States Parties shall co-operate to the fullest extent possible to prevent and suppress unlawful acts covered by this Convention, in conformity with international law, and shall respond to requests pursuant to this article as expeditiously as possible.

2 Each request pursuant to this article should, if possible, contain the name of the suspect ship, the IMO ship identification number, the port of registry, the ports of origin and destination, and any other relevant information. If a request is conveyed orally, the requesting Party shall confirm the request in writing as soon as possible. The requested Party shall acknowledge its receipt of any written or oral request immediately.

3 States Parties shall take into account the dangers and difficulties involved in boarding a ship at sea and searching its cargo, and give consideration to whether other appropriate measures agreed between the States concerned could be more safely taken in the next port of call or elsewhere.

4 A State Party that has reasonable grounds to suspect that an offence set forth in article 3, 3bis, 3ter or 3quater has been, is being or is about to be committed involving a ship flying its flag, may request the assistance of other States Parties in preventing or suppressing that offence. The States Parties so requested shall use their best endeavours to render such assistance within the means available to them.

5 Whenever law enforcement or other authorized officials of a State Party (“the requesting Party”) encounter a ship flying the flag or displaying marks of registry of another State Party (“the first Party”) located seaward of any State’s territorial sea, and the requesting Party has reasonable grounds to suspect that the ship or a person on board the ship has been, is or is about to be involved in the commission of an offence set forth in article 3, 3bis, 3ter or 3quater, and the requesting Party desires to board,

(a) it shall request, in accordance with paragraphs 1 and 2 that the first Party confirm the claim of nationality, and

(b) if nationality is confirmed, the requesting Party shall ask the first Party (hereinafter referred to as “the flag State”) for authorization to board and to take appropriate measures with regard to that ship which may include stopping, boarding and searching the ship, its cargo and persons on board, and questioning the persons on board in order to determine if an offence set forth in article 3, 3bis, 3ter or 3quater has been, is being or is about to be committed, and

(c) the flag State shall either:

(i) authorize the requesting Party to board and to take appropriate measures set out in subparagraph (b), subject to any conditions it may impose in accordance with paragraph 7; or

(ii) conduct the boarding and search with its own law enforcement or other officials; or

(iii) conduct the boarding and search together with the requesting Party, subject to any conditions it may impose in accordance with paragraph 7; or

(iv) decline to authorize a boarding and search.

The requesting Party shall not board the ship or take measures set out in subparagraph (b) without the express authorization of the flag State.

(d) Upon or after depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, a State Party may notify the Secretary-General that, with respect to ships flying its flag or displaying its mark of registry, the requesting Party is granted authorization to board and search the ship, its cargo and persons on board, and to question the persons on board in order to locate and examine documentation of its nationality and determine if an offence set forth in article 3, 3bis, 3ter or 3quater has been, is being or is about to be committed, if there is no response from the first Party within four hours of acknowledgement of receipt of a request to confirm nationality.

(e) Upon or after depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, a State Party may notify the Secretary-General that, with respect to ships flying its flag or displaying its mark of registry, the requesting Party is authorized to board and search a ship, its cargo and persons on board, and to question the persons on board in order to determine if an offence set forth in article 3, 3bis, 3ter or 3quater has been, is being or is about to be committed. The notifications made pursuant to this paragraph can be withdrawn at any time.

6 When evidence of conduct described in article 3, 3bis, 3ter or 3quater is found as the result of any boarding conducted pursuant to this article, the flag State may authorize the requesting Party to detain the ship, cargo and persons on board pending receipt of disposition instructions from the flag State. The requesting Party shall promptly inform the flag State of the results of a boarding, search, and

detention conducted pursuant to this article. The requesting Party shall also promptly inform the flag State of the discovery of evidence of illegal conduct that is not subject to this Convention.

7 The flag State, consistent with the other provisions of this Convention, may subject its authorization under paragraph 5 or 6 to conditions, including obtaining additional information from the requesting Party, and conditions relating to responsibility for and the extent of measures to be taken. No additional measures may be taken without the express authorization of the flag State, except when necessary to relieve imminent danger to the lives of persons or where those measures derive from relevant bilateral or multilateral agreements.

8 For all boardings pursuant to this article, the flag State has the right to exercise jurisdiction over a detained ship, cargo or other items and persons on board, including seizure, forfeiture, arrest and prosecution. However, the flag State may, subject to its constitution and laws, consent to the exercise of jurisdiction by another State having jurisdiction under article 6.

9 When carrying out the authorized actions under this article, the use of force shall be avoided except when necessary to ensure the safety of its officials and persons on board, or where the officials are obstructed in the execution of the authorized actions. Any use of force pursuant to this article shall not exceed the minimum degree of force which is necessary and reasonable in the circumstances.

10 Safeguards:

(a) Where a State Party takes measures against a ship in accordance with this article, it shall:

- (i) take due account of the need not to endanger the safety of life at sea;
- (ii) ensure that all persons on board are treated in a manner which preserves their basic human dignity, and in compliance with the applicable provisions of international law, including international human rights law;
- (iii) ensure that a boarding and search pursuant to this article shall be conducted in accordance with applicable international law;
- (iv) take due account of the safety and security of the ship and its cargo;
- (v) take due account of the need not to prejudice the commercial or legal interests of the flag State;
- (vi) ensure, within available means, that any measure taken with regard to the ship or its cargo is environmentally sound under the circumstances;
- (vii) ensure that persons on board against whom proceedings may be commenced in connection with any of the offences set forth in article 3, 3bis, 3ter or 3quater are afforded the protections of paragraph 2 of article 10, regardless of location;
- (viii) ensure that the master of a ship is advised of its intention to board, and is, or has been, afforded the opportunity to contact the ship's owner and the flag State at the earliest opportunity; and
- (ix) take reasonable efforts to avoid a ship being unduly detained or delayed.

(b) Provided that authorization to board by a flag State shall not per se give rise to its liability, States Parties shall be liable for any damage, harm or loss attributable to them arising from measures taken pursuant to this article when:

- (i) the grounds for such measures prove to be unfounded, provided that the ship has not committed any act justifying the measures taken; or
- (ii) such measures are unlawful or exceed those reasonably required in light of available information to implement the provisions of this article.

States Parties shall provide effective recourse in respect of such damage, harm or loss.

(c) Where a State Party takes measures against a ship in accordance with this Convention, it shall take due account of the need not to interfere with or to affect:

(i) the rights and obligations and the exercise of jurisdiction of coastal States in accordance with the international law of the sea; or

(ii) the authority of the flag State to exercise jurisdiction and control in administrative, technical and social matters involving the ship.

(d) Any measure taken pursuant to this article shall be carried out by law enforcement or other authorized officials from warships or military aircraft, or from other ships or aircraft clearly marked and identifiable as being on government service and authorized to that effect and, notwithstanding articles 2 and 2bis, the provisions of this article shall apply.

(e) For the purposes of this article “law enforcement or other authorized officials” means uniformed or otherwise clearly identifiable members of law enforcement or other government authorities duly authorized by their government. For the specific purpose of law enforcement under this Convention, law enforcement or other authorized officials shall provide appropriate government-issued identification documents for examination by the master of the ship upon boarding.

11 This article does not apply to or limit boarding of ships conducted by any State Party in accordance with international law, seaward of any State’s territorial sea, including boardings based upon the right of visit, the rendering of assistance to persons, ships and property in distress or peril, or an authorization from the flag State to take law enforcement or other action.

12 States Parties are encouraged to develop standard operating procedures for joint operations pursuant to this article and consult, as appropriate, with other States Parties with a view to harmonizing such standard operating procedures for the conduct of operations.

13 States Parties may conclude agreements or arrangements between them to facilitate law enforcement operations carried out in accordance with this article.

14 Each State Party shall take appropriate measures to ensure that its law enforcement or other authorized officials, and law enforcement or other authorized officials of other States Parties acting on its behalf, are empowered to act pursuant to this article.

15 Upon or after depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, each State Party shall designate the authority, or, where necessary, authorities to receive and respond to requests for assistance, for confirmation of nationality, and for authorization to take appropriate measures. Such designation, including contact information, shall be notified to the Secretary-General within one month of becoming a Party, who shall inform all other States Parties within one month of the designation. Each State Party is responsible for providing prompt notice through the Secretary-General of any changes in the designation or contact information.

ARTICLE 9

Article 10, paragraph 2 is replaced by the following text:

2 Any person who is taken into custody, or regarding whom any other measures are taken or proceedings are being carried out pursuant to this Convention, shall be guaranteed fair treatment, including enjoyment of all rights and guarantees in conformity with the law of the State in the territory of which that person is present and applicable provisions of international law, including international human rights law.

ARTICLE 10

1 Article 11, paragraphs 1, 2, 3 and 4 are replaced by the following text:

1 The offences set forth in articles 3, 3bis, 3ter and 3quater shall be deemed to be included as extraditable offences in any extradition treaty existing between any of the States Parties. States Parties undertake to include such offences as extraditable offences in every extradition treaty to be concluded between them.

2 If a State Party which makes extradition conditional on the existence of a treaty receives a request for extradition from another State Party with which it has no extradition treaty, the requested State Party may, at its option, consider this Convention as a legal basis for extradition in respect of the offences set forth in articles 3, 3bis, 3ter and 3quater. Extradition shall be subject to the other conditions provided by the law of the requested State Party.

3 States Parties which do not make extradition conditional on the existence of a treaty shall recognize the offences set forth in articles 3, 3bis, 3ter and 3quater as extraditable offences between themselves, subject to the conditions provided by the law of the requested State Party.

4 If necessary, the offences set forth in articles 3, 3bis, 3ter and 3quater shall be treated, for the purposes of extradition between States Parties, as if they had been committed not only in the place in which they occurred but also in a place within the jurisdiction of the State Party requesting extradition.

2 The following text is added as article 11bis, of the Convention:

Article 11bis

None of the offences set forth in article 3, 3bis, 3ter or 3quater shall be regarded for the purposes of extradition or mutual legal assistance as a political offence or as an offence connected with a political offence or as an offence inspired by political motives. Accordingly, a request for extradition or for mutual legal assistance based on such an offence may not be refused on the sole ground that it concerns a political offence or an offence connected with a political offence or an offence inspired by political motives.

3 The following text is added as article 11ter of the Convention:

Article 11ter

Nothing in this Convention shall be interpreted as imposing an obligation to extradite or to afford mutual legal assistance, if the requested State Party has substantial grounds for believing that the request for extradition for offences set forth in article 3, 3bis, 3ter or 3quater or for mutual legal assistance with respect to such offences has been made for the purpose of prosecuting or punishing a person on account of that person's race, religion, nationality, ethnic origin, political opinion or gender,

or that compliance with the request would cause prejudice to that person's position for any of these reasons.

ARTICLE 11

1 Article 12, paragraph 1 of the Convention is replaced by the following text:

1 States Parties shall afford one another the greatest measure of assistance in connection with criminal proceedings brought in respect of the offences set forth in articles 3, 3bis, 3ter and 3quater, including assistance in obtaining evidence at their disposal necessary for the proceedings.

2 The following text is added as article 12bis of the Convention:

Article 12bis

1 A person who is being detained or is serving a sentence in the territory of one State Party whose presence in another State Party is requested for purposes of identification, testimony or otherwise providing assistance in obtaining evidence for the investigation or prosecution of offences set forth in article 3, 3bis, 3ter or 3quater may be transferred if the following conditions are met:

- (a) the person freely gives informed consent; and
- (b) the competent authorities of both States agree, subject to such conditions as those States may deem appropriate.

2 For the purposes of this article:

- (a) the State to which the person is transferred shall have the authority and obligation to keep the person transferred in custody, unless otherwise requested or authorized by the State from which the person was transferred;
- (b) the State to which the person is transferred shall without delay implement its obligation to return the person to the custody of the State from which the person was transferred as agreed beforehand, or as otherwise agreed, by the competent authorities of both States;
- (c) the State to which the person is transferred shall not require the State from which the person was transferred to initiate extradition proceedings for the return of the person;
- (d) the person transferred shall receive credit for service of the sentence being served in the State from which the person was transferred for time spent in the custody of the State to which the person was transferred.

3 Unless the State Party from which a person is to be transferred in accordance with this article so agrees, that person, whatever that person's nationality, shall not be prosecuted or detained or subjected to any other restriction of personal liberty in the territory of the State to which that person is transferred in respect of acts or convictions anterior to that person's departure from the territory of the State from which such person was transferred.

ARTICLE 12

Article 13 of the Convention is replaced by the following text:

1 States Parties shall co-operate in the prevention of the offences set forth in articles 3, 3bis, 3ter and 3quater, particularly by:

- (a) taking all practicable measures to prevent preparation in their respective territories for the commission of those offences within or outside their territories;
- (b) exchanging information in accordance with their national law, and co-ordinating administrative and other measures taken as appropriate to prevent the commission of offences set forth in articles 3, 3bis, 3ter and 3quater.

2 When, due to the commission of an offence set forth in article 3, 3bis, 3ter or 3quater, the passage of a ship has been delayed or interrupted, any State Party in whose territory the ship or passengers or crew are present shall be bound to exercise all possible efforts to avoid a ship, its passengers, crew or cargo being unduly detained or delayed.

ARTICLE 13

Article 14 of the Convention is replaced by the following text:

Any State Party having reason to believe that an offence set forth in article 3, 3bis, 3ter or 3quater will be committed shall, in accordance with its national law, furnish as promptly as possible any relevant information in its possession to those States which it believes would be the States having established jurisdiction in accordance with article 6.

ARTICLE 14

Article 15, paragraph 3 of the Convention is replaced by the following text:

3 The information transmitted in accordance with paragraphs 1 and 2 shall be communicated by the Secretary-General to all States Parties, to Members of the Organization, to other States concerned, and to the appropriate international intergovernmental organizations.

ARTICLE 15

Interpretation and application

1 The Convention and this Protocol shall, as between the Parties to this Protocol, be read and interpreted together as one single instrument.

2 Articles 1 to 16 of the Convention, as revised by this Protocol, together with articles 17 to 24 of this Protocol and the Annex thereto, shall constitute and be called the Convention for the Suppression of Unlawful Acts against the Safety of Maritime Navigation, 2005 (2005 SUA Convention).

ARTICLE 16

The following text is added as article 16bis of the Convention:

Final clauses of the Convention for the Suppression of Unlawful Acts against the Safety of Maritime Navigation, 2005 The final clauses of the Convention for the Suppression of Unlawful Acts against the Safety of Maritime Navigation, 2005 shall be articles 17 to 24 of the Protocol of 2005 to the

Convention for the Suppression of Unlawful Acts against the Safety of Maritime Navigation. References in this Convention to States Parties shall be taken to mean references to States Parties to that Protocol.

FINAL CLAUSES

ARTICLE 17

Signature, ratification, acceptance, approval and accession

1 This Protocol shall be open for signature at the Headquarters of the Organization from 14 February 2006 to 13 February 2007 and shall thereafter remain open for accession.

2 States may express their consent to be bound by this Protocol by:

- (a) signature without reservation as to ratification, acceptance or approval; or
- (b) signature subject to ratification, acceptance or approval, followed by ratification, acceptance or approval; or
- (c) accession.

3 Ratification, acceptance, approval or accession shall be effected by the deposit of an instrument to that effect with the Secretary-General.

4 Only a State which has signed the Convention without reservation as to ratification, acceptance or approval, or has ratified, accepted, approved or acceded to the Convention may become a Party to this Protocol.

ARTICLE 18

Entry into force

1 This Protocol shall enter into force ninety days following the date on which twelve States have either signed it without reservation as to ratification, acceptance or approval, or have deposited an instrument of ratification, acceptance, approval or accession with the Secretary-General.

2 For a State which deposits an instrument of ratification, acceptance, approval or accession in respect of this Protocol after the conditions in paragraph 1 for entry into force thereof have been met, the ratification, acceptance, approval or accession shall take effect ninety days after the date of such deposit.

ARTICLE 19

Denunciation

1 This Protocol may be denounced by any State Party at any time after the date on which this Protocol enters into force for that State.

2 Denunciation shall be effected by the deposit of an instrument of denunciation with the Secretary-General.

3 A denunciation shall take effect one year, or such longer period as may be specified in the instrument of denunciation, after the deposit of the instrument with the Secretary-General.

ARTICLE 20

Revision and amendment

1 A conference for the purpose of revising or amending this Protocol may be convened by the Organization.

2 The Secretary-General shall convene a conference of States Parties to this Protocol for revising or amending the Protocol, at the request of one third of the States Parties, or ten States Parties, whichever is the higher figure.

3 Any instrument of ratification, acceptance, approval or accession deposited after the date of entry into force of an amendment to this Protocol shall be deemed to apply to the Protocol as amended.

ARTICLE 21

Declarations

1 Upon depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, a State Party which is not a party to a treaty listed in the Annex may declare that, in the application of this Protocol to the State Party, the treaty shall be deemed not to be included in article 3ter. The declaration shall cease to have effect as soon as the treaty enters into force for the State Party, which shall notify the Secretary-General of this fact.

2 When a State Party ceases to be a party to a treaty listed in the Annex, it may make a declaration as provided for in this article, with respect to that treaty.

3 Upon depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, a State Party may declare that it will apply the provisions of article 3ter in accordance with the principles of its criminal law concerning family exemptions of liability.

ARTICLE 22

Amendments to the Annex

1 The Annex may be amended by the addition of relevant treaties that:

- (a) are open to the participation of all States;
- (b) have entered into force; and
- (c) have been ratified, accepted, approved or acceded to by at least twelve States Parties to this Protocol.

2 After the entry into force of this Protocol, any State Party thereto may propose such an amendment to the Annex. Any proposal for an amendment shall be communicated to the Secretary-General in written form. The Secretary-General shall circulate any proposed amendment that meets the requirements of paragraph 1 to all members of the Organization and seek from States Parties to this Protocol their consent to the adoption of the proposed amendment.

3 The proposed amendment to the Annex shall be deemed adopted after more than twelve of the States Parties to this Protocol consent to it by written notification to the Secretary-General.

4 The adopted amendment to the Annex shall enter into force thirty days after the deposit with the Secretary-General of the twelfth instrument of ratification, acceptance or approval of such amendment for those States Parties to this Protocol that have deposited such an instrument. For each State Party to this Protocol ratifying, accepting or approving the amendment after the deposit of the twelfth instrument with the Secretary-General, the amendment shall enter into force on the thirtieth day after deposit by such State Party of its instrument of ratification, acceptance or approval.

ARTICLE 23

Depositary

1 This Protocol and any amendments adopted under articles 20 and 22 shall be deposited with the Secretary-General.

2 The Secretary-General shall:

(a) inform all States which have signed this Protocol or acceded to this Protocol of:

- (i) each new signature or deposit of an instrument of ratification, acceptance, approval or accession together with the date thereof;
- (ii) the date of the entry into force of this Protocol;
- (iii) the deposit of any instrument of denunciation of this Protocol together with the date on which it is received and the date on which the denunciation takes effect;
- (iv) any communication called for by any article of this Protocol;
- (v) any proposal to amend the Annex which has been made in accordance with article 22, paragraph 2;
- (vi) any amendment deemed to have been adopted in accordance with article 22, paragraph 3;
- (vii) any amendment ratified, accepted or approved in accordance with article 22, paragraph 4, together with the date on which that amendment shall enter into force; and

(b) transmit certified true copies of this Protocol to all States which have signed or acceded to this Protocol.

3 As soon as this Protocol enters into force, a certified true copy of the text shall be transmitted by the Secretary-General to the Secretary-General of the United Nations for registration and publication in accordance with Article 102 of the Charter of the United Nations.

ARTICLE 24

Languages

This Protocol is established in a single original in the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish languages, each text being equally authentic.

DONE AT LONDON this fourteenth day of October two thousand and five.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned, being duly authorized by their respective Governments for that purpose, have signed this Protocol.

PROTOCOL OF 2005 TO THE PROTOCOL FOR THE SUPPRESSION OF UNLAWFUL ACTS AGAINST THE SAFETY OF FIXED PLATFORMS LOCATED ON THE CONTINENTAL SHELF

THE STATES PARTIES to this Protocol,

BEING PARTIES to the Protocol for the Suppression of Unlawful Acts against the Safety of Fixed Platforms Located on the Continental Shelf done at Rome on 10 March 1988,

RECOGNIZING that the reasons for which the Protocol of 2005 to the Convention for the suppression of Unlawful Acts against the Safety of Maritime Navigation was elaborated also apply to fixed platforms located on the continental shelf,

TAKING account of the provisions of those Protocols,

HAVE AGREED as follows:

ARTICLE 1

For the purposes of this Protocol:

1 “1988 Protocol” means the Protocol for the Suppression of Unlawful Acts against the Safety of Fixed Platforms Located on the Continental Shelf, done at Rome on 10 March 1988.

2 “Organization” means the International Maritime Organization.

3 “Secretary-General” means the Secretary-General of the Organization.

ARTICLE 2

Article 1, paragraph 1, of the 1988 Protocol is replaced by the following text:

1 The provisions of article 1, paragraphs 1(c), (d), (e), (f), (g), (h) and 2(a), of articles 2bis, 5, 5bis and 7, and of articles 10 to 16, including articles 11bis, 11ter and 12bis, of the Convention for the Suppression of Unlawful Acts against the Safety of Maritime Navigation, as amended by the Protocol of 2005 to the Convention for the Suppression of Unlawful Acts against the Safety of Maritime Navigation, shall also apply mutatis mutandis to the offences set forth in articles 2, 2bis and 2ter of this Protocol where such offences are committed on board or against fixed platforms located on the continental shelf.

ARTICLE 3

1 Article 2, paragraph 1(d) of the 1988 Protocol is replaced by the following text:

(d) places or causes to be placed on a fixed platform, by any means whatsoever, a device or substance which is likely to destroy that fixed platform or likely to endanger its safety.

2 Article 2, paragraph 1(e) of the 1988 Protocol is deleted.

3 Article 2, paragraph 2 of the 1988 Protocol is replaced by the following text:

2 Any person also commits an offence if that person threatens, with or without a condition, as is provided for under national law, aimed at compelling a physical or juridical person to do or refrain from doing any act, to commit any of the offences set forth in paragraphs 1(b) and (c), if that threat is likely to endanger the safety of the fixed platform.

ARTICLE 4

1 The following text is inserted as article 2bis:

Article 2bis

Any person commits an offence within the meaning of this Protocol if that person unlawfully and intentionally, when the purpose of the act, by its nature or context, is to intimidate a population, or to compel a government or an international organization to do or to abstain from doing any act:

(a) uses against or on a fixed platform or discharges from a fixed platform any explosive, radioactive material or BCN weapon in a manner that causes or is likely to cause death or serious injury or damage; or

(b) discharges, from a fixed platform, oil, liquefied natural gas, or other hazardous or noxious substance, which is not covered by subparagraph (a), in such quantity or concentration that causes or is likely to cause death or serious injury or damage; or

(c) threatens, with or without a condition, as is provided for under national law, to commit an offence set forth in subparagraph (a) or (b).

2 The following text is inserted as Article 2ter:

Article 2ter

Any person also commits an offence within the meaning of this Protocol if that person:

(a) unlawfully and intentionally injures or kills any person in connection with the commission of any of the offences set forth in article 2, paragraph 1, or article 2bis; or

(b) attempts to commit an offence set forth in article 2, paragraph 1, article 2bis, subparagraph (a) or (b), or subparagraph (a) of this article; or

(c) participates as an accomplice in an offence set forth in article 2, article 2bis or subparagraph (a) or (b) of this article; or

(d) organizes or directs others to commit an offence set forth in article 2, article 2bis or subparagraph (a) or (b) of this article; or

(e) contributes to the commission of one or more offences set forth in article 2, article 2bis or subparagraph (a) or (b) of this article, by a group of persons acting with a common purpose, intentionally and either:

(i) with the aim of furthering the criminal activity or criminal purpose of the group, where such activity or purpose involves the commission of an offence set forth in article 2 or 2bis; or

(ii) in the knowledge of the intention of the group to commit an offence set forth in article 2 or 2bis.

ARTICLE 5

1 Article 3, paragraph 1 of the 1988 Protocol is replaced by the following text:

1 Each State Party shall take such measures as may be necessary to establish its jurisdiction over the offences set forth in articles 2, 2bis and 2ter when the offence is committed:

- (a) against or on board a fixed platform while it is located on the continental shelf of that State; or
- (b) by a national of that State.

2 Article 3, paragraph 3 of the 1988 Protocol is replaced by the following text:

3 Any State Party which has established jurisdiction mentioned in paragraph 2 shall notify the Secretary-General. If such State Party subsequently rescinds that jurisdiction, it shall notify the Secretary-General.

3 Article 3, paragraph 4 of the 1988 Protocol is replaced by the following text:

4 Each State Party shall take such measures as may be necessary to establish its jurisdiction over the offences set forth in articles 2, 2bis and 2ter in cases where the alleged offender is present in its territory and it does not extradite the alleged offender to any of the States Parties which have established their jurisdiction in accordance with paragraphs 1 and 2.

ARTICLE 6

Interpretation and application

1 The 1988 Protocol and this Protocol shall, as between the Parties to this Protocol, be read and interpreted together as one single instrument.

2 Articles 1 to 4 of the 1988 Protocol, as revised by this Protocol, together with articles 8 to 13 of this Protocol shall constitute and be called the Protocol for the Suppression of Unlawful Acts against the Safety of Fixed Platforms Located on the Continental Shelf, 2005 (2005 SUA Fixed Platforms Protocol).

ARTICLE 7

The following text is added as article 4bis of the Protocol:

Final clauses of the Protocol for the Suppression of Unlawful Acts against the Safety of Fixed Platforms Located on the Continental Shelf, 2005 The final clauses of the Protocol for the Suppression of Unlawful Acts against the Safety of Fixed Platforms Located on the Continental Shelf, 2005, shall be articles 8 to 13 of the Protocol of 2005 to the Protocol for the Suppression of Unlawful Acts against the Safety of Fixed Platforms Located on the continental Shelf. References

in this Protocol to States Parties shall be taken to mean references to States Parties to the 2005 Protocol.

FINAL CLAUSES

ARTICLE 8

Signature, ratification, acceptance, approval and accession

1 This Protocol shall be open for signature at the Headquarters of the Organization from 14 February 2006 to 13 February 2007 and shall thereafter remain open for accession.

2 States may express their consent to be bound by this Protocol by:

- (a) signature without reservation as to ratification, acceptance or approval; or
- (b) signature subject to ratification, acceptance or approval, followed by ratification, acceptance or approval; or
- (c) accession.

3 Ratification, acceptance, approval or accession shall be effected by the deposit of an instrument to that effect with the Secretary-General.

4 Only a State which has signed the 1988 Protocol without reservation as to ratification, acceptance or approval, or has ratified, accepted, approved or acceded to the 1988 Protocol may become a Party to this Protocol.

ARTICLE 9

Entry into force

1 This Protocol shall enter into force ninety days following the date on which three States have either signed it without reservation as to ratification, acceptance or approval, or have deposited an instrument of ratification, acceptance, approval or accession with the Secretary-General. However, this Protocol shall not enter into force before the Protocol of 2005 to the Convention for the Suppression of Unlawful Acts against the Safety of Maritime Navigation has entered into force.

2 For a State which deposits an instrument of ratification, acceptance, approval or accession in respect of this Protocol after the conditions in paragraph 1 for entry into force thereof have been met, the ratification, acceptance, approval or accession shall take effect ninety days after the date of such deposit.

ARTICLE 10

Denunciation

1 This Protocol may be denounced by any State Party at any time after the date on which this Protocol enters into force for that State.

2 Denunciation shall be effected by the deposit of an instrument of denunciation with the Secretary-General.

3 A denunciation shall take effect one year, or such longer period as may be specified in the instrument of denunciation, after the deposit of the instrument with the Secretary-General.

ARTICLE 11

Revision and amendment

1 A conference for the purpose of revising or amending this Protocol may be convened by the Organization.

2 The Secretary-General shall convene a conference of States Parties to this Protocol for revising or amending the Protocol, at the request of one third of the States Parties, or five States Parties, whichever is the higher figure.

3 Any instrument of ratification, acceptance, approval or accession deposited after the date of entry into force of an amendment to this Protocol shall be deemed to apply to the Protocol as amended.

ARTICLE 12

Depositary

1 This Protocol and any amendments adopted under article 11 shall be deposited with the Secretary-General.

2 The Secretary-General shall:

(a) inform all States which have signed this Protocol or acceded to this Protocol of:

- (i) each new signature or deposit of an instrument of ratification, acceptance, approval or accession together with the date thereof;
- (ii) the date of the entry into force of this Protocol;
- (iii) the deposit of any instrument of denunciation of this Protocol together with the date on which it is received and the date on which the denunciation takes effect;
- (iv) any communication called for by any article of this Protocol; and

(b) transmit certified true copies of this Protocol to all States which have signed or acceded to this Protocol.

3 As soon as this Protocol enters into force, a certified true copy of the text shall be transmitted by the Secretary-General to the Secretary-General of the United Nations for registration and publication in accordance with Article 102 of the Charter of the United Nations.

ARTICLE 13

Languages

This Protocol is established in a single original in the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish languages, each text being equally authentic.

DONE AT LONDON this fourteenth day of October two thousand and five.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned, being duly authorized by their respective Governments for that purpose, have signed this Protocol.